

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี
จังหวัดลำปาง
2. นายประยัด เงินใส ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 1
3. นายสัมพันธ์ อินทะวงศ์ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนปายวิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 34

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๓๓/ว. ๘ ๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.สุรางค์ วิสุทธิสระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้อนุมัติให้ นางยุพรศ คอทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอป่าเย็บ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยมี อาจารย์ ดร.วิรา เครือคำอ้าย และ รองศาสตราจารย์ยุพิน อินทะยะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและ ให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวิต จิตวิจารย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

ที่ ศธ ๐๕๓๓/ว. ๕๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณประหยัด เงินใส

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้อนุมัติให้ นางยุพเรศ คอทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอป่าเย็บ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยมี อาจารย์ ดร.วิรา เครือคำอ้าย และ รองศาสตราจารย์ยุพิน อินทะยะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศ จิตกรวิจารย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

ที่ ศธ ๐๕๓๓/ว. ๙๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณสัมพันธ์ อินทวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้อนุมัติให้ นางยุพเรศ คอทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอป่าสัก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จังหวัดแม่ฮ่องสอน" โดยมี อาจารย์ ดร.วิภา เครือคำอ้าย และ รองศาสตราจารย์ยุพิน อินทะยะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวีส จิตวิจารย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเด็นสนทนากลุ่ม

สำหรับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 2. กรรมการสถานศึกษา 3. ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4. ผู้ปกครองนักเรียน

วัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง

ประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ฉบับนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม แบ่งออกเป็น 3 ตอนจำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่อง มัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ข้อ

ประเด็นสนทนากลุ่มย่อย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนา

1. ชื่อ – สกุล อายุ.....ปี
2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
3. อาชีพ.....
4. สถานภาพ

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ กรรมการสถานศึกษา
☐ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	☐ ผู้ปกครองนักเรียน
5. ท่านมีความรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่จัดการเรียนรู้สำหรับการ

ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ☐ ไม่มี
- ☐ มี เกี่ยวกับเรื่อง

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่อง มรดกเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย

1. หากโรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่จะจัดการเรียนรู้สำหรับแหล่งท่องเที่ยว
ในท้องถิ่นอำเภอปาย ท่านคิดว่าควรให้นักเรียนรู้ในเรื่องใดบ้างจึงจะเกิดประโยชน์และเหมาะสม
ที่สุดกับนักเรียนในขณะนี้

.....

.....

.....

2. ท่านควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมและการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรมรดกเทศก์ท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ท่านมีความต้องการให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ ความเข้าใจมีทักษะประสบการณ์ในเรื่อง
การพัฒนาหลักสูตรมัลคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนควรจะเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของมัลคุเทศก์
ควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าควรจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรมัลคุเทศก์ท้องถิ่น
อำเภอปายด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าในการจัดการเรียนรู้การพัฒนาหลักสูตรมัลคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย
ใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้นานเท่าใด

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าแนวทางในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้การพัฒนาหลักสูตรมัลคุเทศก์
ท้องถิ่นอำเภอปาย ควรวัดเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ
การพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย

.....

.....

.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

ของประเด็นสนทนากลุ่ม

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นสนทนากลุ่มและให้คะแนนความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทคที่ท้องถิ่นอำเภอบางสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าประเด็นสนทนากลุ่มมีความสอดคล้องกับรายการประเมิน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าประเด็นการสนทนากลุ่มมีความสอดคล้องกับรายการประเมิน

-1 หมายถึง แน่ใจว่าประเด็นสนทนากลุ่มไม่มีความสอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อ	ประเด็นการสนทนากลุ่ม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	ความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนา				
2.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมัลติเทคที่ท้องถิ่นอำเภอบาง				
3.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม				
4.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามในการพัฒนาของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม				
5.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามในเรื่องเนื้อหาสาระของหลักสูตร				
6.	ความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามในเรื่องการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร				

ข้อ	ประเด็นการสนทนากลุ่ม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+ 1	0	- 1	
7.	ความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามในเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้				
8.	ความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามในเรื่องการวัดผลและประเมินผล				

ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอลำปาง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอลำปาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียนแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอลำปาง

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอลำปาง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ น้อยกว่า 11 ปี ☐ 11-12 ปี ☐ มากกว่า 12 ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอลำปาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอลำปาง โดยพิจารณาถึงความต้องการในแบบสอบถามนี้อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด โดยมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมาก
3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการน้อย
1	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ท่านต้องการให้โรงเรียนมีหลักสูตรสาระเพิ่มเติม		/			

จากตัวอย่างข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในระดับความต้องการ 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรมีคฤเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย อยู่ในระดับมาก

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร นักเรียนต้องการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อนำเที่ยวในชุมชนของตนเอง					
2	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
3	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อส่งเสริมอาชีพมัคคุเทศก์					
4	นักเรียนต้องการเรียนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือเสริมรายได้ระหว่างเรียน					
5	นักเรียนต้องการมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาชีพมัคคุเทศก์					
6	นักเรียนต้องการมีทักษะเป็นมัคคุเทศก์รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
7	นักเรียนต้องการมีผลงานการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายตามหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย					
8	ด้านเนื้อหา นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องประวัติและความเป็นมาอำเภอปาย					
9	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องโบราณสถาน					
11	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
12	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนต้องการเรียนให้วิทยากรบุคคลภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน					
13	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
14	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
15	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม					
16	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง					
17	ด้านการบริหารหลักสูตร นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น					
18	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย (สาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม)					
19	นักเรียนต้องการให้การเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
20	นักเรียนต้องการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย ที่มีชื่อเสียง					
21	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียน หลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
22	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียน โดยวัดทักษะในการปฏิบัติงาน					
23	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกต พฤติกรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

**แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้ปกครอง)**

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษา

☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ ปวช. ☐ ปวส. ☐ปริญญาตรี

3. อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี ☐ 30-40 ปี ☐ มากกว่า 40 ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย โดยพิจารณาถึงความต้องการในแบบสอบถามนี้อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด โดยมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมาก
3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการน้อย
1	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ท่านต้องการให้โรงเรียนมีหลักสูตรสาระเพิ่มเติม		/			

จากตัวอย่างข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในระดับความต้องการ 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรมีหลักสูตรท้องถิ่นอำเภอป่าอยู่ในระดับมาก

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร ท่านต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการ พัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเกี่ยวกับ ประวัติอำเภอปาย วัฒนธรรมประเพณีและแหล่ง ท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
2	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อการท่องเที่ยว					
3	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อให้นักเรียน มีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
4	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อส่งเสริม อาชีพและเสริมรายได้ระหว่างเรียนรักการทำงาน					
5	ท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านเรียนหลักสูตร มัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อให้เห็นความสำคัญ ของงานและอาชีพสุจริต					
6	ท่านต้องการให้บุตรหลานมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับ มัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย					
7	ท่านต้องการให้บุตรหลานมีทักษะในการดำรงชีวิตรัก และภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
8	ด้านเนื้อหา ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลติเทสท์ท้องถิ่น อำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของ สถานศึกษาในเรื่องประวัติและความเป็นมาอำเภอปาย					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
9	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของ สถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี					
10	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของ สถานศึกษาในเรื่องโบราณสถาน					
11	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอปายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของ สถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
12	ด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องการเรียนให้วิทยากรบุคคลภายนอกมาให้ความรู้ แก่นักเรียน					
13	ท่านต้องการให้บุตรหลานเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้สถานที่ท่องเที่ยวใน อำเภอปาย					
14	ท่านต้องการให้บุตรหลานเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปายโดยสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน					
15	ท่านต้องการให้บุตรหลานเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม					
16	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง					
17	ด้านการบริหารหลักสูตร ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระ การเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
18	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม มัลติเทร็คท้องถิ่นอำเภอบาง (สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)					
19	ท่านต้องการให้หลักสูตรมัลติเทร็คท้องถิ่นอำเภอบาง เป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน					
20	ท่านต้องการให้บุคลากรเป็นมัลติเทร็คท้องถิ่น อำเภอบางที่มีชื่อเสียง					
21	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตร มัลติเทร็คท้องถิ่นอำเภอบางโดยใช้แบบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
22	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนโดยวัด ทักษะในการปฏิบัติงาน					
23	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกต พฤติกรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับครู ผู้บริหาร)

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษา

☐ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี ☐ 30 - 40 ปี ☐ มากกว่า 40 ปี

☐ โปรดระบุ.....

4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ น้อยกว่า 10 ปี ☐ 10 - 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

☐ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่น
อำเภอบาย โดยพิจารณาถึงความต้องการในแบบสอบถามนี้อยู่ในระดับใด แล้วทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด โดยมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ต้องการมากที่สุด
4 หมายถึง ต้องการมาก
3 หมายถึง ต้องการปานกลาง
2 หมายถึง ต้องการน้อย
1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ท่านต้องการให้โรงเรียนมีหลักสูตรสาระเพิ่มเติม		/			

จากตัวอย่างข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในระดับความต้องการ 4 หมายถึง
ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย
อยู่ในระดับมาก

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร ท่านต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปายเกี่ยวกับประวัติอำเภอปาย วัฒนธรรมประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
2	ท่านต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมัธยมศึกษาท้องถิ่นนำเที่ยวอำเภอปาย					
3	ท่านต้องการปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
4	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อส่งเสริมอาชีพมัธยมศึกษา					
5	ท่านต้องการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของงานและอาชีพสุจริต					
6	ท่านต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเป็นมัธยมศึกษาท้องถิ่นรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
7	ท่านต้องการส่งเสริมให้นักเรียนประกอบอาชีพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
8	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษาในเรื่องประวัติและความเป็นมาอำเภอปาย					
9	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรม ประเพณี					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
10	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอปายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษา ในเรื่องโบราณสถาน					
11	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย มาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษาในเรื่องแหล่ง ท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
12	ด้านการจัดการเรียนการสอน ท่านต้องการให้วิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน					
13	ท่านต้องการให้นักเรียนเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
14	ท่านต้องการให้นักเรียนเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปายโดยสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน					
15	ท่านต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนหลักสูตร มัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นสาระการเรียนรู้ เพิ่มเติม					
16	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยเน้นการ ปฏิบัติจริง					
17	ด้านการบริหารหลักสูตร ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระ การเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น					
18	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำสาระเพิ่มเติมมัลกุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปาย					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
19	ท่านต้องการให้หลักสูตรมคฺเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย เป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจ					
20	ท่านต้องการส่งเสริมให้การเรียนรู้หลักสูตรมคฺเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นหลักสูตรที่น่าชื่อเสียงในการ เป็นมคฺเทศก์ที่ดี					
21	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตร มคฺเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แบบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
22	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนโดยวัด ทักษะในการปฏิบัติงาน					
23	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกต พฤติกรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา)

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษา

☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ ปวช. ☐ ปวส.

☐ปริญญาตรี

3. อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี ☐ 30 – 40 ปี ☐ มากกว่า 40 ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่น
อำเภอบาย โดยพิจารณาถึงความต้องการในแบบสอบถามนี้อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย
/ ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด โดยมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมาก
3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการน้อย
1	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ท่านต้องการให้โรงเรียนมีหลักสูตรสาระเพิ่มเติม		/			

จากตัวอย่างข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงในระดับความต้องการ 4 หมายถึง
ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย
อยู่ในระดับมาก

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร ท่านต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเกี่ยวกับประวัติอำเภอปาย วัฒนธรรมประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
2	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการท่องเที่ยว					
3	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อให้นักเรียนมีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
4	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อส่งเสริมอาชีพและเสริมรายได้ระหว่างเรียนรักการทำงาน					
5	ท่านต้องการให้นักเรียนของท่านเรียนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเพื่อให้เห็นความสำคัญของงานและอาชีพสุจริต					
6	ท่านต้องการให้นักเรียนมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย					
7	ท่านต้องการให้นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
8	ด้านเนื้อหา ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลลเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องประวัติและความเป็นมาอำเภอปาย					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี					
10	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องโบราณสถาน					
11	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย					
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
12	ท่านต้องการให้วิทยากรบุคคลภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน					
13	ท่านต้องการให้บุตรหลานเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย					
14	ท่านต้องการให้บุตรหลานเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
15	ท่านต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม					
16	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง					
ด้านการบริหารหลักสูตร						
17	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น					
18	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำสาระเพิ่มเติมมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19	ท่านต้องการให้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน					
20	ท่านต้องการส่งเสริมให้การเรียนรู้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นหลักสูตรที่นำชื่อเสียงในการเป็นมัลติเทสท์ที่ดี					
21	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
22	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนโดยวัดทักษะในการปฏิบัติงาน					
23	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม					

แบบประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

คำชี้แจง โปรดพิจารณารายละเอียดของหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และแสดงความคิดเห็นหรือสิ่งที่ควรปรับปรุงลงในแบบประเมินตามรายการต่อไปนี้ โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะในสิ่งที่ต้องการปรับปรุง

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการที่เกี่ยวกับหลักสูตร	ระดับความเหมาะสม					สิ่งที่ควรปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
1. วิสัยทัศน์ 1.1 มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 1.2 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของไทย 1.3 พัฒนาการเรียนรู้ 1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ						
2. หลักการ 2.1 มีความชัดเจนในจุดเน้นและหลักการ 2.2 กำหนดภาพรวมของหลักสูตรชัดเจน 2.3 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น						

รายการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	ระดับความเหมาะสม					สิ่งที่ควรปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
3. จุดหมาย 3.1 ระบุเป้าหมายที่ชัดเจน 3.2 แสดงจุดมุ่งหมายแต่ละข้อชัดเจน 3.3 ลำดับตามความสำคัญของจุดมุ่งหมาย 3.4 ครอบคลุมตามหลักการของหลักสูตร 3.5 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน						
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต 4.2 มีวินัย 4.3 มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 4.4 อยู่อย่างพอเพียง 4.5 มุ่งมั่นในการทำงาน 4.6 มีจิตสาธารณะ						
5. คำอธิบายรายวิชา 5.1 สอดคล้องกับจุดหมายและหลักการของหลักสูตร 5.2 เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายได้ชัดเจน 5.3 ระบุขอบข่ายเนื้อหาชัดเจน 5.4 กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์						
6. โครงสร้างหลักสูตร 6.1 โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายหลักสูตร 6.2 คำอธิบายมีความชัดเจน 6.3 ความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้						

รายการที่เกี่ยวกับหลักสูตร	ระดับความเหมาะสม					สิ่งที่ควรปรับปรุง
	5	4	3	2	1	
6.4 เนื้อหาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา 6.5 ความเหมาะสมของรายละเอียดเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้						
7. เวลาเรียน 7.1 ความเหมาะสมของเวลาเรียน						
8. แนวการจัดการเรียนการสอน 8.1 มีความสอดคล้องกับจุดหมายหลักสูตร 8.2 มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา 8.3 เหมาะสมกับวัย 8.4 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 8.5 ความเหมาะสมของการเรียนการสอนภาคทฤษฎี 8.6 ความเหมาะสมของภาคปฏิบัติ						
9. สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ 9.1 ความเหมาะสมของสื่อการสอน 9.2 ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้						
10. การวัดและประเมินผล 10.1 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับจุดหมาย 10.2 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา 10.3 มีเครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสม 10.4 มีการประเมินครอบคลุมทั้งพุทธิพิสัยจิตพิสัยและทักษะพิสัย 10.5 มีการวัดผลประเมินที่ชัดเจน						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบกับรายการประเมินตามรายการประเมินประเด็นต่อไปนี้ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบสอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบสอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
1	วิสัยทัศน์ 1.1 มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 1.2 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของไทย 1.3 พัฒนาการเรียนรู้ 1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ			
2	หลักการ 2.1 มีความชัดเจนในจุดเน้นและหลักการ 2.2 กำหนดภาพรวมของหลักสูตรชัดเจน 2.3 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น			

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
3	จุดหมาย 3.1 ระบุเป้าหมายที่ชัดเจน 3.2 แสดงจุดมุ่งหมายแต่ละข้อชัดเจน 3.3 ลำดับตามความสำคัญของจุดมุ่งหมาย 3.4 ครอบคลุมตามหลักการของหลักสูตร 3.5 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน			
4	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต 4.2 มีวินัย 4.3 มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 4.4 อยู่อย่างพอเพียง 4.5 มุ่งมั่นในการทำงาน 4.6 มีจิตสาธารณะ			
5	คำอธิบายรายวิชา 5.1 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตร 5.2 เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายได้ชัดเจน 5.3 ระบุขอบข่ายเนื้อหาชัดเจน 5.4 กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์			

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
6	โครงสร้างหลักสูตร 6.1 โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายหลักสูตร 6.2 คำอธิบายมีความชัดเจน 6.3 ความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้ 6.4 เนื้อหาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา 6.5 ความเหมาะสมของรายละเอียดเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้			
7	เวลาเรียน 7.1 ความเหมาะสมของเวลาเรียน			
8	แนวการจัดการเรียนการสอน 8.1 ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร 8.2 มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา 8.3 เหมาะสมกับวัย 8.4 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 8.5 ความเหมาะสมของการเรียนการสอนภาคทฤษฎี 8.6 ความเหมาะสมของภาคปฏิบัติ			
9	สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ 9.1 ความเหมาะสมของสื่อการสอน 9.2 ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้			

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
10	การวัดและประเมินผล 10.1 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย 10.2 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับ คำอธิบายรายวิชา 10.3 มีเครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสม 10.4 มีการประเมินครอบคลุมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย 10.5 มีการประเมินที่ชัดเจนการวัดผลและ ประเมินผล			

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบประเมินความสอดคล้อง
ระหว่างผลการเรียนรู้กับแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียนแต่ละข้อ
 วัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องคะแนนการพิจารณาตามความ
 คิดเห็นของท่านดังนี้

ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้ได้
 ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้ได้
 ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
1. เมืองปายน่าอยู่ 1.1 เข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อำเภอปายได้ 1.2 ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อำเภอปายได้	1. นายอำเภอคนแรกของอำเภอปายคือ ก. พระกาซอ ข. หลวงศรราช ค. หลวงเจริญเขตเขตกลางค์ ง. หลวงประดิษฐ์มนูธรรม 2. ประตุม่านเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของเมืองปายอย่างไร ก. เป็นประตูที่ใช้บุกโจมตีพม่า ข. เป็นประตูที่ ม่านหรือพม่าสร้างขึ้น ค. เป็นประตูที่พม่าหนีออกจากกาการสู้รบ ง. เป็นประตูที่อยู่ทิศเดียวกับประเทศสหภาพเมียนมาร์			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
1. เมืองปายน่าอยู่ 1.1 เข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อำเภอปายได้ 1.2 ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อำเภอปายได้	3. ผู้ก่อตั้งหมู่บ้านแห่งแรกของอำเภอปายคือ ก. พระกาซอ ข. พระกาคาเด ค. พระก่ากั่นนะ ง. พระก่าสังกง 4. ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองปกครองบ้านดอนเป็นองค์แรกคือใคร ก. เจ้ามหาชัย ข. เจ้ามหาศ ค. เจ้าสุนันทา ง. เจ้าชัยสงคราม 5. อำเภอปายอยู่ภายใต้การปกครองของล้านนาตรงกับสมัยใด ก. พระเจ้ากาวิละ ข. พระเจ้าติโลกราช ค. พระนางจिरประภา ง. พระเจ้าอินทรวชิรมหาราช			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
1. เมืองปายน่าอยู่ 1.1 เข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อำเภอปายได้ 1.2 ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อำเภอปายได้	6. เพราะเหตุใดข้อสันนิษฐานชื่อเมืองปาย มาจากคำว่า ช้างพลาย ต่อมาเพี้ยนเป็นปาย จึงเป็นข้อสันนิษฐานที่น่าเชื่อถือที่สุด ก. เพราะมีการขุดเจอบันทึกการเดินทางของเจ้าศรีใจยา ข. เพราะมีสถานที่หลายแห่งที่เกี่ยวกับชื่อช้างเจ้าศรีใจยา ค. เพราะเมืองปายเป็นเมืองที่พบช้างป่ามากอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย ง. เพราะเมืองปายเป็นแหล่งสอนช้างให้เชื่องและมีชื่อเสียงมากที่สุดในอดีต			
2. เศรษฐกิจเข้มแข็ง 2.1 สามารถสำรวจสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปาย โดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย 2.2 อธิบายสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	7. เทือกเขาที่เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำปาย ซึ่งนับได้ว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงชาวเมืองปายมาช้านานคือ ก. ถนนธงชัย – แคนลาว ข. ผิบน้ำ – ตะนาวศรี ค. หลวงพระบาง – ผิบน้ำ ง. ถนนธงชัย – หลวงพระบาง 8. อิทธิพลของลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือทำให้อำเภอปายมีสภาพอากาศอย่างไร ก. ร้อนและอบอ้าว ข. ฝนและความชุ่มชื้น ค. ร้อนชื้นป่าเมืองหนาว ง. หนาวเย็นและแห้งแล้ง			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
2. เศรษฐกิจเข้มแข็ง 2.1 สามารถสำรวจสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปายโดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย 2.2 อธิบายสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	9. อำเภอปายมีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดตองกิกของสหภาพเมียนมาร์ โดยมีพรมแดน ธรรมชาติในข้อใดเป็นเส้นแบ่งอาณาเขต ก. คอยเม่ยะ ข. คอยปู่ก้าง ค. คอยหลวง ง. คอยหนองขาว 10. อาชีพที่สำคัญของชาวอำเภอปายคืออาชีพใด ก. ค้าขาย ข. ประมง ค. เกษตรกรรม ง. อุตสาหกรรม 11. แหล่งที่พบมากที่สุดของอำเภอปายมีการทำอุตสาหกรรมเมืองแร่ขนาดใหญ่คือแร่ในข้อใดต่อไปนี้ ก. แร่ดีบุก ข. ยิบซัม ค. ฟลูออไรด์ ง. แร่รัตนชาติ			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 3 วัฒนธรรม ประเพณี โศดเด่น 3.1 บอกวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง 3.2 สามารถอภิปรายคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	12. ปอยส่างลอง เป็นประเพณีเกี่ยวกับ ก. อุปสมบทพระ ข. บรรพชาสามเณร ค. งานบุญออกพรรษา ง. งานบุญถวายทานข้าวใหม่ 13. ประเพณีส่วนใหญ่ของท้องถิ่นอำเภอปายเป็นประเพณีเกี่ยวกับ ก. สถาบันชาติ ข. สถาบันศาสนา ค. สถาบันทางสังคม ง. สถาบันพระมหากษัตริย์ 14. ตั้งเช้า ในประเพณีเจ้าเมืองลง หมายถึง ก. ผู้ดูแลหอเจ้าเมือง ข. ร่างทรงของเจ้าเมือง ค. ผู้ที่อัญเชิญเจ้าเมืองมาลง ง. ผู้ที่สอบถามตอนเจ้าเมืองมาลง 15. คำว่า “จองพารา” หมายถึง ก. ปราสาทพระพุทธรเจ้า ข. ปราสาทของพระพรหม ค. ปราสาทของเทพารักษ์ ง. ปราสาทพระมหากษัตริย์			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 3 วัฒนธรรม ประเพณี โศคเด่น 3.1 บอกวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอป่าไผ่ได้อย่างถูกต้อง 3.2 สามารถอภิปรายคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอป่าไผ่ได้อย่างถูกต้อง	16. ในสมัยพุทธกาลข้าวมธุปายาสคือข้าวที่หุงด้วยน้ำนมวัว สำหรับชาวอำเภอป่าไผ่ข้าวมธุปายาส คือ ก. ข้าวคดลูกน้ำ กะทิ ข. ข้าวคดลูกกับ น้ำ ผึ่ง ค. ข้าวคดลูกกับ น้ำนมวัว ง. ข้าวคดลูกกับน้ำนมแพะ 17. ข้อใดต่อไปนี้เป็นประเพณีถวายข้าวมธุปายาสของชาวอำเภอป่าไผ่ ก. ประเพณีเจ้ากะ ข. ประเพณีจองพารา ค. ประเพณีวานปะลิก ง. ประเพณีต่างซ่อมต่อ 18. ประเพณีกาตหลู่ เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อ ก. ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันเข้าพรรษา ข. ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันออกพรรษา ค. ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันวิสาขบูชา ง. ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันมาฆบูชา			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 3 วัฒนธรรม ประเพณี โศดเค่น 3.1 บอกวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง 3.2 สามารถอภิปรายคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	19. เป็นประเพณีที่จัดขึ้นในเดือนสาม โดยจะมีการรับบริจาคเงิน ข้าวสาร น้ำอ้อย มะพร้าว และมาประกอบเป็นขนมหวานนา จัดใส่ขบวนล้อเกวียนแห่แจกจ่ายตามบ้านเรือน เป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับประเพณีใดของชาวอำเภอปาย ก. หลู้ข้าวหย่ากู่ ข. การแห่จองพารา ค. ปอยล้อปอยเหลิม ง. ต่างซอมต่อหลวง 20. เพลง หม่องล้วยยี เป็นเพลงที่บรรยายเกี่ยวกับอะไร ก. ความรักต่างวรรณะของหนุ่มสาว ข. ความอ่อนโยนของความรักกับ ปุยฝ้ายคา ค. ความสวยงามของสตรีกับดอกกุหลาบสีทอง ง. ความรักที่อ่อนหวานของหนุ่มสาวกับดอกไม้ 21. ก้าไค หรือรำไคเป็นศิลปะการรำรำของชาวไทยใหญ่ทำรำผสมผสานระหว่างชนชาติใดบ้าง ก. ไทย กับ พม่า ข. ไทยใหญ่ กับ พม่า ค. ไทยใหญ่ กับ มอญ ง. ไทย กับ ไทยใหญ่			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 4 มหัตศรรย์แหล่งท่องเที่ยว 4.1 สามารถสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอปายได้ 4.2 สามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอปายได้	22. ข้อใดต่อไปนี้เป็นศิลปะการแสดงกำลังกะหล่ำ ก. การรำดาบ ข. การทอผ้าพื้นเมือง ค. การฟ้อนเลียนท่ากิ้งกือ ง. การแสดงเลียนแบบท่าทางของกบภูเขา 23. สถานที่ใดในข้อใดที่ไม่อยู่ในท้องถิ่นอำเภอปาย ก. กองแลน ข. หุ่นบัวทอง ค. สะพานประวัติศาสตร์ ง. เขาสันมังกรสันติชล 24. วัดน้ำฮูตั้งอยู่ในตำบลอะไร ก. ตำบลแม่ฮี้ ข. ตำบลทุ่งยาว ค. ตำบลเวียงใต้ ง. ตำบลแม่นาเติง			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 5 ธรรมชาติน่าอยู่ 5.1 สามารถวิเคราะห์ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอได้ 5.2 สามารถบอกวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอได้	25. มัคคุเทศก์ทำหน้าที่เป็นผู้อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อย่างไร ก. ชักชวนนักท่องเที่ยวเขียนชื่อตนเองเพื่อเป็นอนุสรณ์ ข. ชักชวนนักท่องเที่ยวตกแต่งสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม ค. กระทำตนเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ง. ชักชวนให้นักท่องเที่ยวเก็บกวาดทำความสะอาดบริเวณที่ท่องเที่ยว 26. นักเรียนคิดว่าทรัพยากรในข้อใดของเมืองปายที่สมควรอนุรักษ์อย่างเร่งด่วน ก. ทรัพยากรน้ำ ข. ทรัพยากรดิน ค. ทรัพยากรป่าไม้ ง. ทรัพยากรแร่ธาตุ			
หน่วยที่ 6 มัคคุเทศก์ 6.1 สามารถบอกประวัติความเป็นมาของมัคคุเทศก์ได้ 6.2 สามารถบอกวิธีการปฏิบัติงานมัคคุเทศก์ได้ 6.3 สามารถปฏิบัติหน้าที่สะท้อนให้เห็นถึงจรรยาบรรณของผู้นำเที่ยว	27. อาชีพมัคคุเทศก์ในประเทศไทยเริ่มแพร่หลายเมื่อใด ก. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ข. ระหว่างสงครามเวียดนาม ค. ขณะประเทศไทยกำลังพัฒนาเศรษฐกิจ ง. เมื่อมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 6 มัคคุเทศก์ 6.1 สามารถบอกประวัติความเป็นมาของมัคคุเทศก์ได้ 6.2 สามารถบอกวิธีการปฏิบัติงานมัคคุเทศก์ได้ 6.3 สามารถปฏิบัติหน้าที่สะท้อนให้เห็นถึงจรรยาบรรณของผู้นำเที่ยว	28. ถ้านักเรียนเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง ก. มีวาทีศิลป์ดี ข. มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ค. มีจิตวิญญาณของความเป็นมัคคุเทศก์ ง. ถูกทุกข้อ 29. ข้อใดเป็นคุณลักษณะที่ดีของมัคคุเทศก์ ก. สวยหล่อ ข. มีชื่อเสียง ค. มีอิทธิพล ง. มีบุคลิกดี มีความรู้ 30. ข้อใดคือความหมายของมัคคุเทศก์ ก. ผู้อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ข. ผู้คอยควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวให้เที่ยวด้วยความเป็นระเบียบ ค. ผู้สอนนักท่องเที่ยวในเรื่องการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว ง. บุคคลที่บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบ 31. อาชีพมัคคุเทศก์มีความสำคัญอย่างไร ก. ทำให้นักท่องเที่ยวเสียเวลา ข. นักท่องเที่ยวเสียค่าใช้จ่ายมาก ค. ทำให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวอย่างทั่วถึงไม่ละเลยต่อสิ่งที่ควรรู้ ง. ทำให้นักท่องเที่ยวมีความเสี่ยงจากความไม่รู้จักความไม่เข้าใจในการเดินทาง			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 6 มัคคุเทศก์ 6.1 สามารถบอกประวัติความเป็นมาของมัคคุเทศก์ได้ 6.2 สามารถบอกวิธีการปฏิบัติงานมัคคุเทศก์ได้ 6.3 สามารถปฏิบัติตนที่สะท้อนให้เห็นถึงจรรยาบรรณของผู้นำเที่ยว	32. คุณสมชายเป็นมัคคุเทศก์ เก็บกระเป๋าเงินของนักท่องเที่ยวได้และนำไปคืนเจ้าของ ในกรณีนี้คุณสมชายเป็นมัคคุเทศก์ที่มีคุณธรรมตามข้อใด ก. มีสามัญสำนึก ข. มีความเสียสละ ค. มีความเมตตา กรุณา ง. มีจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์			
หน่วยที่ 7 รอบรู้ในปาย 7.1 สามารถอธิบายการวางแผนการนำเที่ยวได้ 7.2 สามารถวางแผนการนำเที่ยวได้อย่างถูกต้อง	33. การวางแผนการนำเที่ยวหมายถึง ก. การสำรวจสถานที่ท่องเที่ยว ข. การจัดทำเอกสารการท่องเที่ยวเผยแพร่ ค. การเขียนแผนที่สำหรับการท่องเที่ยว ง. การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลาและเทคนิคที่ใช้ในการนำเที่ยว			
หน่วยที่ 8 ตะลอนปาย 8.1 สามารถอธิบายการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นอำเภอปายได้ 8.2 สามารถนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	34. แหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอปายสามารถแบ่งได้เป็นกี่ประเภท ก. 1 ประเภท ข. 2 ประเภท ค. 3 ประเภท ง. 4 ประเภท			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 9 ภาษาใดๆ ในโลกเดียวกัน 9.1 สามารถอธิบายเกี่ยวกับบทสนทนาที่นำมาใช้สำหรับการนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอ 9.2 สามารถสื่อสารนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอไปได้อย่างถูกต้อง	35. ถ้านักเรียนอยากรู้ว่านักท่องเที่ยวคนนั้นมาจากไหน นักเรียนจะพูดอย่างไร ก. How are you? ข. What is your name? ค. Where do you live? ง. Where are you from? 36. เมื่อนักท่องเที่ยวหลงทางนักเรียนจะทักทายอย่างสุภาพว่าอย่างไร ก. Hey, Can I help you? ข. Hello, May I help you? ค. Hi, What are you doing? ง. Hello, Where are you going? 37. นักท่องเที่ยวกำลังจะกลับนักเรียนจะพูดว่าอย่างไร ก. ByeBye ข. Good bye ค. Good bye, thank you ง. Good bye, thank you for coming			

หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา		
		+ 1	0	-1
หน่วยที่ 9 ภาษาใดๆ ในโลกเดียวกัน 9.1 สามารถอธิบายเกี่ยวกับบทสนทนาที่นำมาใช้สำหรับการนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอปาย 9.2 สามารถสื่อสารนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	38. ถ้านักท่องเที่ยวถามนักเรียน นักเรียนไม่เข้าใจคำถาม นักเรียน จะพูดอย่างไร ก. I don't know ข. I'm not sure ค. Ha, What do you say ง. I'm sorry. I don't understand 39. How far is it from pai city to paican you? ก. about 12 kilometres ข. about 11 kilometres ค. about 10 kilometres ง. about 9 kilometres 40. what is the famous place in Pai city? ก. Doi Tung ข. PhuCheefra ค. Sutheptemple ง. Namhoo temple			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ค	21	ข
2	ค	22	ค
3	ค	23	ข
4	ง	24	ค
5	ข	25	ค
6	ข	26	ค
7	ก	27	ก
8	ง	28	ง
9	ค	29	ง
10	ค	30	ง
11	ค	31	ค
12	ข	32	ง
13	ข	33	ค
14	ค	34	ข
15	ก	35	ง
16	ข	36	ข
17	ง	37	ง
18	ข	38	ง
19	ก	39	ข
20	ง	40	ง

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตร
มัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง

วัตถุประสงค์เพื่อ

สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรมัลติเทสท์
ท้องถิ่นอำเภอบาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง การตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่น
อำเภอบาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแม่ปิง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้
ทราบระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน จึงขอความร่วมมือจากนักเรียน
แสดงความพึงพอใจของตนเองเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย
ในด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อการสอนและด้านการวัดผล
ประเมินผล

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ประเด็นพิจารณา	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร					
1.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น					
1.2 เนื้อหาสาระน่าสนใจเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน					
1.3 เนื้อหา มีความชัดเจนและถูกต้อง					
1.4 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน					
1.5 เนื้อหา ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น					
1.6 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้					
1.7 นักเรียนสามารถนำความรู้จากเนื้อหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน					
2.1 มีกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน					
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความร่วมมือในกระบวนการกลุ่ม					

ประเด็นพิจารณา	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติความเป็นมาของอำเภอป่ามมากขึ้น					
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นนักเรียนเกิดความรักความหวงแหนในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น					
2.6 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอป่ามมากขึ้น					
2.7 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมากขึ้น					
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแนวทางในการประกอบอาชีพได้					
3. ด้านแหล่งเรียนรู้					
3.1 แหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะเรียน					
3.2 นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตน					
3.3 แหล่งเรียนรู้มีความน่าสนใจ					
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น					
4. ด้านสื่อการสอน					
4.1 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
4.2 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้					
4.3 มีการใช้สื่อการสอนประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					
4.4 ใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจในการสอน					

ประเด็นพิจารณา	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.5 สื่อการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง					
4.6 สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน					
5. ด้านการวัดผลประเมินผล					
5.1 การวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
5.2 มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
5.3 ใช้การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง					
5.4 ใช้เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจน					
5.5 ใช้เกณฑ์การประเมินเหมาะสมกับผู้เรียน					
6. ด้านการนำไปใช้					
6.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นมัลลเทศก์นำเที่ยวได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์แบบสอบถามความพึงพอใจ
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรมัลติเทคที่ท้องถิ่นอำเภอบาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การให้คะแนน

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การประเมิน
แต่ละด้าน

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ประเด็นการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
	สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร			
1.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น			
1.2 เนื้อหาสาระน่าสนใจเหมาะสมกับความต้องการของ นักเรียน			
1.3 เนื้อหา มีความชัดเจนและถูกต้อง			
1.4 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน			
1.5 เนื้อหา ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของ ตนเองมากขึ้น			
1.6 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้			
1.7 นักเรียนสามารถนำความรู้จากเนื้อหาไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้			
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน			
2.1 มีกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสนใจและ กระตือรือร้นในการเรียน			
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความร่วมมือใน กระบวนการกลุ่ม			

ความพึงพอใจ	ระดับความสอดคล้อง		
	สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง			
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติความเป็นมาของอำเภอปายมากขึ้น			
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นนักเรียนเกิดความรัก ความหวงแหนในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น			
2.6 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปายมากขึ้น			
2.7 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมากขึ้น			
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแนวทางในการประกอบอาชีพได้			
3. ด้านแหล่งเรียนรู้			
3.1 แหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะเรียน			
3.2 นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตน			
3.3 แหล่งเรียนรู้มีความน่าสนใจ			
3.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น			
4. ด้านสื่อการสอน			
4.1 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา			
4.2 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้			
4.3 มีการใช้สื่อการสอนประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ			
4.4 ใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจในการสอน			
4.5 สื่อการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง			
4.6 สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน			

ความพึงพอใจ	ระดับความสอดคล้อง		
	สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1
5. ด้านการวัดผลประเมินผล			
5.1 การวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้			
5.2 มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย			
5.3 ใช้การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง			
5.4 ใช้เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจน			
5.5 ใช้เกณฑ์การประเมินเหมาะสมกับผู้เรียน			
6. ด้านการนำไปใช้			
6.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นมัลลเทศก์นำเที่ยวได้			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ง

คุณภาพเครื่องมือ

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ประเด็นการสนทนากลุ่ม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
1	ความสอดคล้องของประเด็นการ สนทนากลุ่มเกี่ยวกับสถานภาพและ ข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนา กลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมภาคพิเศษ ท้องถิ่นอำเภอบาง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนา กลุ่มเกี่ยวกับความจำเป็นของการพัฒนา หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนา กลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสอบถามในการพัฒนาของหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนา กลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสอบถามในเรื่องเนื้อหาสาระของ หลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนนรวม	ดัชนีความสอดคล้อง	แปลผล
		1	2	3			
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ด้านเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ด้านบริหารหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม						1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความเหมาะสมความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร(นักเรียน)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร นักเรียนต้องการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อำนำเที่ยว ในชุมชนของตนเอง	4.95	0.22	มากที่สุด
2	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้มัคคุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักความภูมิใจใน ท้องถิ่นของตนเอง	4.80	0.41	มากที่สุด
3	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้มัคคุเทศก์ ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อส่งเสริมอาชีพมัคคุเทศก์	4.95	0.22	มากที่สุด
4	นักเรียนต้องการเรียนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อเป็น พื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือเสริมรายได้ระหว่างเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
5	นักเรียนต้องการมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาชีพมัคคุเทศก์	4.95	0.22	มากที่สุด
6	นักเรียนต้องการมีทักษะเป็นมัคคุเทศก์รักและภูมิใจ ในท้องถิ่นของตนเอง	4.80	0.41	มากที่สุด
7	นักเรียนต้องการมีผลงานการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบาย ตามหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบาย	4.80	0.41	มากที่สุด
8	ด้านเนื้อหา นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ในเรื่องประวัติและความเป็นอำเภอบาย	4.85	0.37	มากที่สุด
9	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี	4.85	0.37	มากที่สุด
10	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ในเรื่องโบราณสถาน	4.85	0.37	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
11	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำหลักสูตรมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอยาย	4.85	0.37	มากที่สุด
12	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนต้องการเรียนให้วิทยากรบุคคลภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
13	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยายโดยใช้สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอยาย	4.80	0.41	มากที่สุด
14	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยายโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.80	0.41	มากที่สุด
15	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยายเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม	4.80	0.41	มากที่สุด
16	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง	4.75	0.44	มากที่สุด
17	ด้านการบริหารหลักสูตร นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	4.80	0.41	มากที่สุด
18	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยาย (สาระสังคมฯ)	4.80	0.41	มากที่สุด
19	นักเรียนต้องการให้การเรียนหลักสูตรมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยายเป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน	4.85	0.37	มากที่สุด
20	นักเรียนต้องการเป็นมัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอยายที่มีชื่อเสียง	4.90	0.31	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
21	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตร มัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอป่าโดยให้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
22	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนโดยวัดทักษะ ในการปฏิบัติงาน	4.75	0.44	มากที่สุด
23	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม		4.82	0.34	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร(ผู้ปกครอง)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร ท่านต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเกี่ยวกับ ประวัติอำเภอบาย วัฒนธรรมประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอบาย	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการท่องเที่ยว	4.70	0.47	มากที่สุด
3	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อให้นักเรียนมีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.95	0.22	มากที่สุด
4	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อส่งเสริมอาชีพและเสริมรายได้ระหว่างเรียนรักการทำงาน	4.85	0.37	มากที่สุด
5	ท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านเรียนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อให้เห็นความสำคัญของงานและอาชีพสุจริต	4.90	0.31	มากที่สุด
6	ท่านต้องการให้บุตรหลานมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบาย	4.90	0.31	มากที่สุด
7	ท่านต้องการให้บุตรหลานมีทักษะในการดำรงชีวิตรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.85	0.37	มากที่สุด
8	ด้านเนื้อหา ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องประวัติและความเป็นมาอำเภอบาย	4.85	0.37	มากที่สุด
9	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี	4.85	0.37	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
10	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องโบราณสถาน	4.85	0.37	มากที่สุด
11	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอบาย	4.85	0.37	มากที่สุด
12	ด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องการเรียนให้วิทยากรบุคคลภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.70	0.47	มากที่สุด
13	ท่านต้องการให้บุคลากรเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายโดยใช้สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอบาย	4.80	0.41	มากที่สุด
14	ท่านต้องการให้บุคลากรเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.70	0.47	มากที่สุด
15	ท่านต้องการให้บุคลากรเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม	4.80	0.41	มากที่สุด
16	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง	4.80	0.41	มากที่สุด
17	ด้านการบริหารหลักสูตร ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	4.85	0.37	มากที่สุด
18	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบาย (สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)	4.70	0.47	มากที่สุด
19	ท่านต้องการให้หลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
20	ท่านต้องการให้บุคลากรเป็นมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายที่มีชื่อเสียง	4.80	0.41	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
21	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษา ท้องถิ่นอำเภอป่าโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
22	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนโดยวัดทักษะ ในการปฏิบัติงาน	4.65	0.49	มากที่สุด
23	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม	4.75	0.44	มากที่สุด
รวม		4.80	0.34	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร (ครู ผู้บริหาร)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร ท่านต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเกี่ยวกับประวัติอำเภอบายวัฒนธรรมประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอบาย	4.77	0.44	มากที่สุด
2	ท่านต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมัลลเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยวอำเภอบาย	4.54	0.52	มากที่สุด
3	ท่านต้องการปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.62	0.51	มากที่สุด
4	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อส่งเสริมอาชีพมัลลเทศก์	4.54	0.52	มากที่สุด
5	ท่านต้องการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของงานและอาชีพสุจริต	4.69	0.48	มากที่สุด
6	ท่านต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเป็นมัลลเทศก์ท้องถิ่นรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.62	0.51	มากที่สุด
7	ท่านต้องการส่งเสริมให้นักเรียนประกอบอาชีพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.62	0.51	มากที่สุด
8	ด้านเนื้อหา ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องประวัติและความเป็นมาอำเภอบาย	4.54	0.52	มากที่สุด
9	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี	4.54	0.52	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
10	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องโบราณสถาน	4.54	0.52	มากที่สุด
11	ท่านต้องการให้นำหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายมาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย	4.54	0.52	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน				
12	ท่านต้องการให้วิทยานุคคณยานอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.69	0.48	มากที่สุด
13	ท่านต้องการให้นักเรียนเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย	4.69	0.48	มากที่สุด
14	ท่านต้องการให้นักเรียนเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.62	0.51	มากที่สุด
15	ท่านต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม	4.54	0.52	มากที่สุด
16	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง	4.69	0.48	มากที่สุด
ด้านการบริหารหลักสูตร				
17	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	4.69	0.48	มากที่สุด
18	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำสาระเพิ่มเติมมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปาย	4.62	0.51	มากที่สุด
19	ท่านต้องการให้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจ	4.62	0.51	มากที่สุด
20	ท่านต้องการส่งเสริมให้การเรียนรู้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นหลักสูตรที่น่าเชื่อถือในการเป็นมัลติเทสท์ที่ดี	4.54	0.52	มากที่สุด
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน				
21	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.77	0.44	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
22	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียน โดยวัดทักษะในการปฏิบัติงาน	4.62	0.51	มากที่สุด
23	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม	4.54	0.52	มากที่สุด
รวม		4.63	0.46	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร(กรรมการสถานศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1	ด้านจุดหมายของหลักสูตร ท่านต้องการให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเกี่ยวกับ ประวัติอำเภอบาย วัฒนธรรมประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอบาย	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการท่องเที่ยว	4.43	0.53	มาก
3	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อให้นักเรียนมีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อส่งเสริมอาชีพและเสริมรายได้ระหว่างเรียนรักการทำงาน	4.71	0.49	มากที่สุด
5	ท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านเรียนหลักสูตรมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบายเพื่อเห็นความสำคัญของงานและอาชีพสุจริต	4.86	0.38	มากที่สุด
6	ท่านต้องการให้บุตรหลานมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับมัลลเทศก์ท้องถิ่นอำเภอบาย	4.57	0.53	มากที่สุด
7	ท่านต้องการให้บุตรหลานมีทักษะในการดำรงชีวิตรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.71	0.49	มากที่สุด
8	ด้านเนื้อหา ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลลเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องประวัติและความ เป็นมาอำเภอบาย	4.71	0.49	มากที่สุด
9	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลลเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี	4.71	0.49	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
10	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องโบราณสถาน	4.71	0.49	มากที่สุด
11	ท่านต้องการให้โรงเรียนนำเรื่องมัลกุเทศก์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน				
12	ท่านต้องการให้วิทยานุกคณภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.69	0.48	มากที่สุด
13	ท่านต้องการให้นักเรียนเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย	4.69	0.48	มากที่สุด
14	ท่านต้องการให้นักเรียนเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.62	0.51	มากที่สุด
15	ท่านต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม	4.54	0.52	มากที่สุด
16	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง	4.69	0.48	มากที่สุด
ด้านการบริหารหลักสูตร				
17	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	4.69	0.48	มากที่สุด
18	ท่านต้องการให้โรงเรียนจัดทำสาระเพิ่มเติมมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย	4.62	0.51	มากที่สุด
19	ท่านต้องการให้หลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นวิชาเลือกเรียนตามความสนใจ	4.62	0.51	มากที่สุด
20	ท่านต้องการส่งเสริมให้การเรียนรู้หลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นหลักสูตรที่นำชื่อเสียงในการเป็นมัลกุเทศก์ที่ดี	4.54	0.52	มากที่สุด
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน				
21	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหลักสูตรมัลกุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.77	0.44	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
22	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนโดยวัดทักษะในการปฏิบัติงาน	4.62	0.51	มากที่สุด
23	ท่านต้องการให้มีการประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม	4.54	0.52	มากที่สุด
รวม		4.63	0.46	มากที่สุด

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
1	วิสัยทัศน์						
	1.1 มีความสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี ของไทย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 พัฒนาการเรียนรู้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	หลักการ						
	2.1 มีความชัดเจนในจุดเน้นและหลักการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 กำหนดภาพรวมหลักสูตรชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	2.3 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	จุดหมาย						
	3.1 ระบุเป้าหมายที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 แสดงจุดมุ่งหมายแต่ละข้อชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.3 ลำดับความสำคัญของจุดมุ่งหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.4 ครอบคลุมตามหลักการของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	3.5 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
	4.1 มีความซื่อสัตย์ สุจริต	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4.2 มีวินัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
	4.4 อยู่อย่างพอเพียง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4.5 มุ่งมั่นในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.6 มีจิตสาธารณะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	คำอธิบายรายวิชา						
	5.1 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและ หลักการของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายได้ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.3 ระบุขอบข่ายเนื้อหาชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.4 กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โครงสร้างหลักสูตร						
	6.1 โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับ หลักการและจุดหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.2 คำอธิบายมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.3 ความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตร ไปใช้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.4 เนื้อหาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.5 ความเหมาะสมของรายละเอียด เนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
7	เวลาเรียน						
	7.1 ความเหมาะสมของเวลาเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	แนวการจัดการเรียนการสอน						
	8.1 ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.2 มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.3 เหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.4 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.5 ความเหมาะสมของการเรียนการสอนภาคทฤษฎี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.6 ความเหมาะสมของภาคปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้						
	9.1 ความเหมาะสมของสื่อการสอน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	9.2 ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	การวัดผลและประเมินผล						
	10.1 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	10.2 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	10.3 มีเครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	10.4 มีการประเมินครอบคลุมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	10.5 มีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร						อยู่ ระหว่าง 0.67-1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบของหลักสูตร

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1	วิสัยทัศน์			
	1.1 มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551	5.00	0.00	มากที่สุด
	1.2 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของไทย	4.67	0.58	มากที่สุด
	1.3 พัฒนาการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
	1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.83	0.29	มากที่สุด
2	หลักการ			
	2.1 มีความชัดเจนในจุดเน้นและหลักการ	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.2 กำหนดภาพรวมหลักสูตรชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.3 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	5.00	0.00	มากที่สุด
3	จุดหมาย			
	3.1 ระบุเป้าหมายที่ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.2 แสดงจุดมุ่งหมายแต่ละข้อชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.3 ลำดับความสำคัญของจุดมุ่งหมาย	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.4 ครอบคลุมตามหลักการของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.5 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4.66	0.58	มากที่สุด
	รวม	4.93	0.12	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
4	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	4.1 มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.67	0.58	มากที่สุด
	4.2 มีวินัย	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.3 มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
	4.4 อยู่อย่างพอเพียง	4.67	0.58	มากที่สุด
	4.5 มุ่งมั่นในการทำงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.6 มีจิตสาธารณะ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		4.83	0.29	มากที่สุด
5	คำอธิบายรายวิชา			
	5.1 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.2 เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายได้ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.3 ระบุขอบข่ายเนื้อหาชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.4 กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		5.00	0.00	มากที่สุด
6	โครงสร้างหลักสูตร			
	6.1 โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
	6.2 คำอธิบายมีความชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
	6.3 ความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้	5.00	0.00	มากที่สุด
	6.4 เนื้อหาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
	6.5 ความเหมาะสมของรายละเอียดเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม		5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
7	เวลาเรียน			
	7.1 ความเหมาะสมของเวลาเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	5.00	0.00	มากที่สุด
8	แนวการจัดการเรียนการสอน			
	8.1 ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
	8.2 มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
	8.3 เหมาะสมกับวัย	4.67	0.58	มากที่สุด
	8.4 กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด
	8.5 ความเหมาะสมของการเรียนการสอนภาคทฤษฎี	5.00	0.00	มากที่สุด
	8.6 ความเหมาะสมของภาคปฏิบัติ	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.94	0.10	มากที่สุด
9	สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้			
	9.1 ความเหมาะสมของสื่อการสอน	4.67	0.58	มากที่สุด
	9.2 ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.83	0.29	มากที่สุด
10	การวัดผลและประเมินผล			
	10.1 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	5.00	0.00	มากที่สุด
	10.2 แนวทางการประเมินผลสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
	10.3 มีเครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
	10.4 มีการประเมินครอบคลุมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย	4.67	0.58	มากที่สุด
	10.5 มีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
	รวม	4.80	0.35	มากที่สุด
	รวมทั้ง 10 ด้าน	4.92	0.14	มากที่สุด

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
1. เมืองปายน่าอยู่ 1.1 เข้าใจเหตุการณ์ สำคัญใน ประวัติศาสตร์ อำเภอปายได้ 1.2 ลำดับเหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์ อำเภอปายได้	1.นายอำเภอคนแรกของ อำเภอปาคือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.ประตูกำแพงเกี่ยวข้องกับ ประวัติความเป็นมาของ เมืองปายอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.ผู้ก่อตั้งหมู่บ้านแห่งแรก ของอำเภอปาคือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้า เมืองปกครองบ้านดอน เป็นองค์แรกคือใคร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.อำเภอปายอยู่ภายใต้การ ปกครองของล้านนาตรง กับสมัยใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.เพราะเหตุใดข้อ สันนิษฐานที่ชื่อเมืองปาย มาจากคำว่า ช้างพลาย ต่อมาเพี้ยนเป็นปาย จึงเป็นข้อสันนิษฐานที่ น่าเชื่อถือที่สุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
2.เศรษฐกิจเข้มแข็ง 2.1 สามารถสำรวจ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอยาย โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ หลากหลาย 2.2 อธิบายสภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอยาย ได้อย่างถูกต้อง	7.เพื่อเขาที่เป็นต้น กำเนิดแม่น้ำปายซึ่งนับ ได้ว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่ ที่หล่อเลี้ยงชาวเมืองปาย มาช้านานคือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.อิทธิพลของลมมรสุม ตะวันตกเฉียงเหนือทำ ให้อำเภอยายมีสภาพ อากาศอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.อาณาเขตทิศเหนือของ อำเภอยายติดต่อกับ จังหวัดตองกิกของ สหภาพเมียนมาร์โดยมี พรมแดน ธรรมชาติใด เป็นเส้นแบ่งอาณาเขต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	10.แร่ธาตุที่พบมากที่สุด ของอำเภอยายมีการทำ อุตสาหกรรมเมืองแร่ ขนาดใหญ่คือแร่ในข้อ ใดต่อไปนี้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	11.อาชีพที่สำคัญของ ชาวอำเภอยายคืออาชีพ ใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	12.ปอยส่างลองเป็น ประเพณีเกี่ยวกับข้อใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
หน่วยที่ 3 วัฒนธรรม ประเพณีโคกเค่น 3.1 บอกวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น อำเภอปายได้อย่าง ถูกต้อง 3.2 สามารถอธิบาย คุณค่าและ ความสำคัญของ วัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นอำเภอปายได้ อย่างถูกต้อง	13.ประเพณีส่วนใหญ่ ของท้องถิ่นอำเภอปาย เป็นประเพณีเกี่ยวกับ สถาบันในข้อใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	14.“ ตั้งเข้า ” ใน ประเพณีเจ้าเมืองลง ประทับทรง หมายถึง ข้อใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	15.คำ ว่า“ จองพารา” หมายถึง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	16.ในสมัยพุทธกาลข้าว มธุปายาสคือข้าวที่หุง ด้วยน้ำ นมวัว สำหรับ ชาวอำเภอปาย ข้าวมธุปายาส คือข้อใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	17.ข้อใดต่อไปนี้เป็น ประเพณีถวายข้าว มธุปายาสของชาว อำเภอปาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	18.ประเพณีกาตหู่ เป็นประเพณีที่จัดขึ้นมี วัตถุประสงค์อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
	19.ประเพณีที่จัดขึ้นในเดือนสาม โดยจะมีการรับบริจาคเงิน ข้าวสาร น้ำอ้อย มะพร้าว และมาประกอบเป็นขนมหวานมาจัดใส่ขบวนล้อเกวียนแห่แจกจ่ายตามบ้านเรือน เป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับประเพณีใดของชาวอำเภอปาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	20.เพลง หมองส่วยยี เป็นเพลงที่บรรยายเกี่ยวกับอะไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	21.ก้าโต หรือรำไตเป็นศิลปะการรำรำของชาวไทยใหญ่ท่ารำผสมผสานระหว่างชนชาติใดบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	22.ข้อใดต่อไปนี้เป็นศิลปะการแสดงกำลังกะหล่า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	23.สถานที่ใดในข้อใดที่ไม่อยู่ในท้องถิ่นอำเภอปาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผล การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
หน่วยที่ 4 มหัตศรรย์ แหล่งท่องเที่ยว 4.1 สามารถสำรวจ สถานที่ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นอำเภอยายได้ 4.2 สามารถอธิบาย สถานที่ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นอำเภอยายได้	24. วัดน้ำฮูตั้งอยู่ในตำบล อะไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
หน่วยที่ 5 ธรรมชาติ น้ำอยู่ 5.1 สามารถวิเคราะห์ ทรัพยากรและแหล่ง ท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอยายได้ 5.2 สามารถบอก วิธีการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยว ท้องถิ่นอำเภอยายได้	25. มัคคุเทศก์ทำหน้าที่ เป็นผู้อนุรักษ์ทรัพยากร การท่องเที่ยวได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	26. นักเรียนคิดว่า ทรัพยากรในข้อใดของ เมืองปายที่สมควร อนุรักษ์อย่างเร่งด่วน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
หน่วยที่ 6 มัคคุเทศก์ 6.1 สามารถบอก ประวัติความเป็นมา ของมัคคุเทศก์ได้ 6.2 สามารถบอก วิธีการปฏิบัติงาน มัคคุเทศก์ได้ 6.3 สามารถปฏิบัติตน ที่สะท้อนให้เห็นถึง จรรยาบรรณของผู้นำ เที่ยว	27.อาชีพมัคคุเทศก์ใน ประเทศไทยเริ่ม แพร่หลายเมื่อใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	28.ถ้านักเรียนเป็น มัคคุเทศก์ต้องมี คุณสมบัติอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	29.ข้อใดคือความหมาย ของมัคคุเทศก์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	30.อาชีพมัคคุเทศก์มี ความสำคัญอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	31.ข้อใดเป็นคุณลักษณะ ที่ดีของมัคคุเทศก์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	32.คุณสมบัติเป็น มัคคุเทศก์ เก็บกระเป๋า เงินของนักท่องเที่ยวได้ และนำไปคืนเจ้าของ ในกรณีนี้คุณสมบัติเป็น มัคคุเทศก์ที่มีคุณธรรม ตามข้อใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
		1	2	3			
หน่วยที่ 7 รอบรู้ใน ปาย 7.1 สามารถอธิบาย การวางแผนการนำ เที่ยวได้ 7.2 สามารถวาง แผนการนำเที่ยวได้ อย่างถูกต้อง	33.การวางแผนการนำ เที่ยวหมายถึง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
หน่วยที่ 8 ตะลอน ปาย 8.1 สามารถอธิบาย การนำเที่ยวของ มัคคุเทศก์ในท้องถิ่น อำเภอปายได้ 8.2 สามารถนำเที่ยว ในท้องถิ่นอำเภอปาย ได้อย่างถูกต้อง	34.แหล่งท่องเที่ยว ท้องถิ่นอำเภอปาย สามารถแบ่งได้เป็นกี่ ประเภท	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
หน่วยที่ 9 ภาษาใดๆ ในโลกเดียวกัน 9.1 สามารถอธิบาย เกี่ยวกับบทสนทนาที่ นำมาใช้สำหรับการ นำเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอปาย	35.ถ้านักเรียนอยากรู้ว่า นักท่องเที่ยวคนนั้นมา จากไหน นักเรียนจะพูด อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หน่วยการเรียนรู้/ ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปลผล
		1	2	3			
9.2 สามารถสื่อสาร นำเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอปายได้อย่าง ถูกต้อง	36.เมื่อนักท่องเที่ยว หลงทางนักเรียนจะ ทักทายอย่างสุภาพว่า อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	37.นักท่องเที่ยวกำลัง จะกลับ นักเรียนจะพูด ว่าอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	38.ถ้านักท่องเที่ยวถาม นักเรียน นักเรียนไม่ เข้าใจคำถาม นักเรียน จะพูดว่าอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	39.How far is it from pai city to paican you?	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	40.what is the famous place in Pai city ?	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ						อยู่ระหว่าง 0.67-1.00	สอดคล้อง

แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปลผล
	1	2	3			
1. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร						
1.1 เนื้อหามีความสอดคล้องกับหลักสูตร ท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.2 เนื้อหาสาระน่าสนใจเหมาะสมกับความ ต้องการของนักเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
1.3 เนื้อหามีความชัดเจนและถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.4 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้น ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.5 เนื้อหาทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ ท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.6 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.7 นักเรียนสามารถนำความรู้จากเนื้อหาไป ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน						
2.1 มีกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสนใจและ กระตือรือร้นในการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความร่วมมือ ในกระบวนการกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียน ศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติความเป็นมา ของอำเภอป่ามมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปล ผล
	1	2	3			
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นนักเรียนเกิด ความรัก ความหวงแหนในคุณค่า ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.6 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย มากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.7 กิจกรรมการรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็น คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดแนวทางในการประกอบอาชีพได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านแหล่งเรียนรู้						
3.1 แหล่งเรียนรู้มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.2 นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นของตน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ ได้ดียิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ด้านสื่อการสอน						
4.1 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.2 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.3 มีการใช้สื่อการสอนประกอบการ จัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน รวม	ดัชนีความ สอดคล้อง	แปลผล
	1	2	3			
4.4 ครูใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจในการสอน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.5 สื่อการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์ตรง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.6 สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ด้านการวัดผลประเมินผล						
5.1 การวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.2 มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่ หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.3 มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.4 เกณฑ์การวัดผลประเมินผลมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.5 เกณฑ์การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับ ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ด้านการนำไปใช้						
6.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นนักคุณ ชนได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ					อยู่ ระหว่าง 0.67-1.00	สอดคล้อง

ผลการประเมินความเหมาะสมความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1	ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร			
	1.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น	4.95	0.22	มากที่สุด
	1.2 เนื้อหาสาระน่าสนใจเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน	4.85	0.37	มากที่สุด
	1.3 เนื้อหา มีความชัดเจนและถูกต้อง	4.95	0.22	มากที่สุด
	1.4 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
	1.5 เนื้อหา ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น	4.95	0.22	มากที่สุด
	1.6 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.90	0.31	มากที่สุด
	1.7 นักเรียนสามารถนำความรู้จากเนื้อหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.75	0.44	มากที่สุด
	รวม	4.88	0.32	มากที่สุด
2	ด้านกระบวนการเรียนการสอน			
	2.1 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน	4.65	0.49	มากที่สุด
	2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความร่วมมือในกระบวนการกลุ่ม	4.75	0.44	มากที่สุด
	2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.90	0.31	มากที่สุด
	2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติความเป็นมาของอำเภอป่ามมากขึ้น	4.75	0.44	มากที่สุด
	2.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนเกิดความรัก ความหวงแหนในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.90	0.31	มากที่สุด
	2.6 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอป่ามมากขึ้น	4.90	0.31	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
	2.7 กิจกรรมการรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมากขึ้น	4.80	0.41	มากที่สุด
	2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแนวทางในการประกอบอาชีพได้	4.90	0.31	มากที่สุด
	รวม	4.82	0.38	มากที่สุด
3	ด้านแหล่งเรียนรู้			
	3.1 แหล่งเรียนรู้มีความน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
	3.2 นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตน	4.80	0.41	มากที่สุด
	3.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น	4.90	0.31	มากที่สุด
	รวม	4.82	0.39	มากที่สุด
4	ด้านสื่อการสอน			
	4.1 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.95	0.22	มากที่สุด
	4.2 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	0.44	มากที่สุด
	4.3 มีการใช้สื่อการสอนประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.4 ใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจในการสอน	4.80	0.41	มากที่สุด
	4.5 สื่อการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง	4.95	0.22	มากที่สุด
	4.6 สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
	รวม	4.88	0.28	มากที่สุด
5	ด้านการวัดผลประเมินผล			
	5.1 มีการวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.90	0.31	มากที่สุด
	5.2 มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.85	0.37	มากที่สุด
	5.3 ใช้การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	4.85	0.37	มากที่สุด
	5.4 ใช้เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจน	4.75	0.44	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
	5.5 ใช้เกณฑ์การประเมินเหมาะสมกับผู้เรียน	4.85	0.37	มากที่สุด
	รวม	4.84	0.37	มากที่สุด
6	ด้านการนำไปใช้			
	6.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นมัลลเทศก์นำเที่ยวได้	4.75	0.44	มากที่สุด
	รวม	4.75	0.44	มากที่สุด
	รวมทั้ง 6 ด้าน	4.83	0.36	มากที่สุด

ภาคผนวก จ

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสาระเพิ่มเติม

รายวิชา ส.21202 มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย

โรงเรียนบ้านแม่ปิง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย เป็นหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 7 มาตรา 27 และมาตรา 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรเล่มนี้จัดทำขึ้นตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ภายในเล่มประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน และแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลไว้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ทุกด้าน อันส่งผลให้สามารถนำความรู้มาพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

ยุพเรศ คอทอง

คำแนะนำการใช้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย

การใช้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีข้อควรทราบดังนี้

1. หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบายเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพความจำเป็น ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ภาควิไมใจในท้องถิ่นของตนเอง
2. หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบายนี้เป็นรายวิชาสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ยึดมาตรฐานและตัวชี้วัดของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระประวัติศาสตร์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551
3. ผู้เรียนตามหลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบายคือ เวลาเรียน 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์ ละ 2 ชั่วโมง รวม 20 สัปดาห์
5. ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบาย ต้องเน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในอำเภอบาย โดยศึกษาขั้นตอนจากแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทาง ก่อนดำเนินการเรียนการสอน
6. หลักสูตรมัลติเทสท์ท้องถิ่นอำเภอบายใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

หลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หลักการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 7 มาตรา 27 และมาตรา 29 ส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาในท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยให้สถานศึกษาร่วมกับท้องถิ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพ ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ตลอดจนการวัดผลประเมินตามสภาพจริง

จากเนวดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีจุดเน้นที่สำคัญ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงกับชีวิตในด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

อำเภอปายเป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในด้านสภาพภูมิอากาศ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชนเผ่าต่างๆ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นมัธยมศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการท่องเที่ยว เพราะในการท่องเที่ยวนั้นหากนักท่องเที่ยวได้มัธยมศึกษาดีในการท่องเที่ยว มีความรู้ ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดีและบุคคลที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเที่ยวในอำเภอปายได้ดีที่สุดก็คือมัธยมศึกษาในท้องถิ่น เพราะมัธยมศึกษาในท้องถิ่นสามารถช่วยให้นักท่องเที่ยว เที่ยวได้อย่างทั่วถึง ไม่ละเลยสิ่งที่สำคัญๆ และสามารถเข้าใจเรื่องราว ความเป็นมาเกี่ยวกับประวัติอำเภอปาย วัฒนธรรม ประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปายได้ถูกต้องมากกว่า ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวได้คุ้มค่ากับเวลาดังนั้นการให้ความรู้ในเรื่องมัธยมศึกษาจึงควรจัดให้ความรู้แก่เยาวชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ความหวงแหนในท้องถิ่นของตน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบเป็นอาชีพเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับนักเรียน

ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวในการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปายขึ้นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถพิเศษ ได้เรียนรู้ตามความสนใจ มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดี เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ ได้รับความสนุกสนาน มีความเพลิดเพลินในการเรียน และมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิด

คุณลักษณะตามความคาดหวังของหลักสูตร โดยให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการเป็นมัคคุเทศก์
ขั้นพื้นฐานให้กับท้องถิ่นของตนเอง

อัตราเวลาเรียน

หลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้เวลาเรียน
40 ชั่วโมง

แนวการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปายเป็นไปตามจุดประสงค์
ข้างต้นจึงกำหนดแนวทางการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยืดหยุ่นตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้บุคคลในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน
การสอนร่วมกับครู
3. จัดการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความต้องการและความ
สนใจของนักเรียน
4. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดและมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่ม
5. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงของ
นักเรียนโดยนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่
6. จัดการเรียนการสอน โดยมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมในการอนุรักษ์
ทรัพยากรในท้องถิ่น
7. การจัดการเรียนการสอนมีการวัดผลประเมินตามสภาพจริง

สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับข้อมูลอำเภอปาย
2. เอกสารเกี่ยวกับมัคคุเทศก์
3. ใบความรู้
4. ใบงาน
5. ภาพถ่าย รูปภาพ
6. วิทยากรท้องถิ่น
7. มัคคุเทศก์อาชีพ

8. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย
9. ห้องสมุด
10. ห้องคอมพิวเตอร์โรงเรียน

การวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินผลในหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย ได้กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม ชักถาม และการนำเสนอในชั้นเรียนของนักเรียน
3. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม กระบวนการทำงานกลุ่ม
4. การตรวจชิ้นงานของนักเรียนจากใบงาน
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย หลังการเรียน

การตัดสินผลการเรียนรู้

แนวทางในการตัดสินผลการเรียนมีดังนี้

1. ตัดสินผลการเรียนรู้

ในการตัดสินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่นอำเภอปาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

1.1 ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

1.2 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินผลการเรียนรู้และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. การให้ระดับผลการเรียน

การตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนใช้เกณฑ์การประเมินผลการเรียน 8 ระดับ ดังนี้

คะแนน 80 – 100	หมายถึงผลการเรียนดีเยี่ยม	ระดับผลการเรียน 4
คะแนน 75 – 79	หมายถึงผลการเรียนดีมาก	ระดับผลการเรียน 3.5
คะแนน 70 – 74	หมายถึงผลการเรียนดี	ระดับผลการเรียน 3
คะแนน 65 – 69	หมายถึงผลการเรียนค่อนข้างดี	ระดับผลการเรียน 2.5
คะแนน 60 – 64	หมายถึงผลการเรียนน่าพอใจ	ระดับผลการเรียน 2
คะแนน 55 – 59	หมายถึงผลการเรียนพอใช้	ระดับผลการเรียน 1.5

- คะแนน 50 – 54 หมายถึงผลการเรียนผ่านเกณฑ์ ระดับผลการเรียน 1
คะแนน 0 – 49 หมายถึงผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ระดับผลการเรียน 0

ผู้เรียนต้องได้คะแนน 50 คะแนนขึ้นไป หรือได้ระดับผลการเรียนระดับ 1 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

วิสัยทัศน์

รายวิชา ส.21202 มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นรายวิชาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย มีความเข้าใจความหมาย ความสำคัญเกี่ยวกับเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิถีทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการหลักสูตรสาระเพิ่มเติม

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะและประสบการณ์ในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพและมีความซื่อสัตย์สุจริต
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในท้องถิ่นตลอดจนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดมุ่งหมาย

1. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีความรู้มีเจตคติที่ดีและมีทักษะเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย
2. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถนำเป็นแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต
3. มุ่งให้ผู้เรียนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อมตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. มุ่งให้ผู้เรียนนำแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย
5. มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับนักท่องเที่ยงเพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้กับการนำเที่ยว
2. ความสามารถในการคิดสามารถวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้เป็นองค์ความรู้ใหม่
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยผู้เรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นแสวงหาข้อมูลตลอดจนเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. มีจิตสาธารณะ

ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

รหัส ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง	ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้
ส 4.1 ม 1/3	นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	1. เข้าใจเหตุการณ์ สำคัญในประวัติศาสตร์ อำเภอปายได้ 2. ลำดับเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์อำเภอ ปายได้	1. ประวัติความเป็นมาของ อำเภอปาย 2. เนื้อที่ อาณาเขต ที่ติดต่อ 3. การแบ่งเขต การปกครอง 4. ลักษณะด้าน ประชากร
ส 5.2 ม 1/3	สำรวจและอธิบายสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปาย โดยใช้ แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	1. สามารถสำรวจสภาพ เศรษฐกิจ สังคมการเมือง ในอำเภอปายโดยใช้ แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ได้อย่างถูกต้อง 2. อธิบายสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองใน อำเภอปาย ได้อย่าง ถูกต้อง	การสำรวจสภาพ เศรษฐกิจสังคม และการเมืองใน อำเภอปาย
ส 2.1 ม. 1/3	อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรม ที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ ที่ดี	1. บอกวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น อำเภอปายได้ อย่างถูกต้อง 2. สามารถอภิปราย คุณค่าและความสำคัญ ของวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นอำเภอ ปายได้อย่างถูกต้อง	เทศกาลวันสำคัญ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น อำเภอปายที่สำคัญ

รหัส ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง	ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้
ส 5.2 ม. 1/3	สำรวจและอธิบายทำเล ที่ตั้ง กิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น อำเภอปาย	1. สามารถสำรวจ สถานที่ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นอำเภอปายได้ 2. สามารถอธิบาย สถานที่ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นอำเภอปายได้	การสำรวจสถานที่ ท่องเที่ยวใน ท้องถิ่น อำเภอปาย
ส 5.2 ม. 1/1	วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย	1. สามารถวิเคราะห์ ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยว ท้องถิ่นอำเภอปายได้ 2. สามารถบอกวิธีการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยว ท้องถิ่นอำเภอปายได้	การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่ง ท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอปาย
ส 2.1 ม 1/1	ระบุความสามารถของตนเองในการทำ ตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติ	1. สามารถบอกประวัติ ความเป็นมาของ มัคคุเทศก์ได้ 2. สามารถบอกวิธีการ ปฏิบัติงานมัคคุเทศก์ได้ 3. สามารถปฏิบัติตนที่ สะท้อนให้เห็นถึง จรรยาบรรณของผู้นำ เที่ยวได้ 4. สามารถอธิบาย วิธีการวางแผนการนำ เที่ยวได้	1. ประวัติความ เป็นมาของ มัคคุเทศก์ 2. วิธีการ ปฏิบัติงาน มัคคุเทศก์ 3. จรรยาบรรณ ของมัคคุเทศก์ 4. การวางแผนการ นำเที่ยว 5. การนำเที่ยวของ มัคคุเทศก์ในท้องถิ่น อำเภอปาย

รหัส ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง	ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้
		5. สามารถวางแผนการ นำเที่ยวได้อย่างถูกต้อง 6. สามารถอธิบาย วิธีการนำเที่ยวของ มัคคุเทศก์ในท้องถิ่น อำเภอยายได้ 7. สามารถนำเที่ยวใน ท้องถิ่นอำเภอยายได้ อย่างถูกต้อง	
ส 2.1 ม 1/2	ระบุความสามารถของตนเองในการทำ ตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติ	1. สามารถอธิบาย เกี่ยวกับบทสนทนาที่ นำมาใช้สำหรับการนำ เที่ยวในท้องถิ่น อำเภอยายได้ 2. สามารถสื่อสารนำ เที่ยวในท้องถิ่นอำเภอยายได้ อย่างถูกต้อง	บทสนทนา ภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับการ แนะนำตนเองการ ท่องเที่ยว คำศัพท์ เฉพาะเกี่ยวกับ สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอยายได้

คำอธิบายรายวิชา

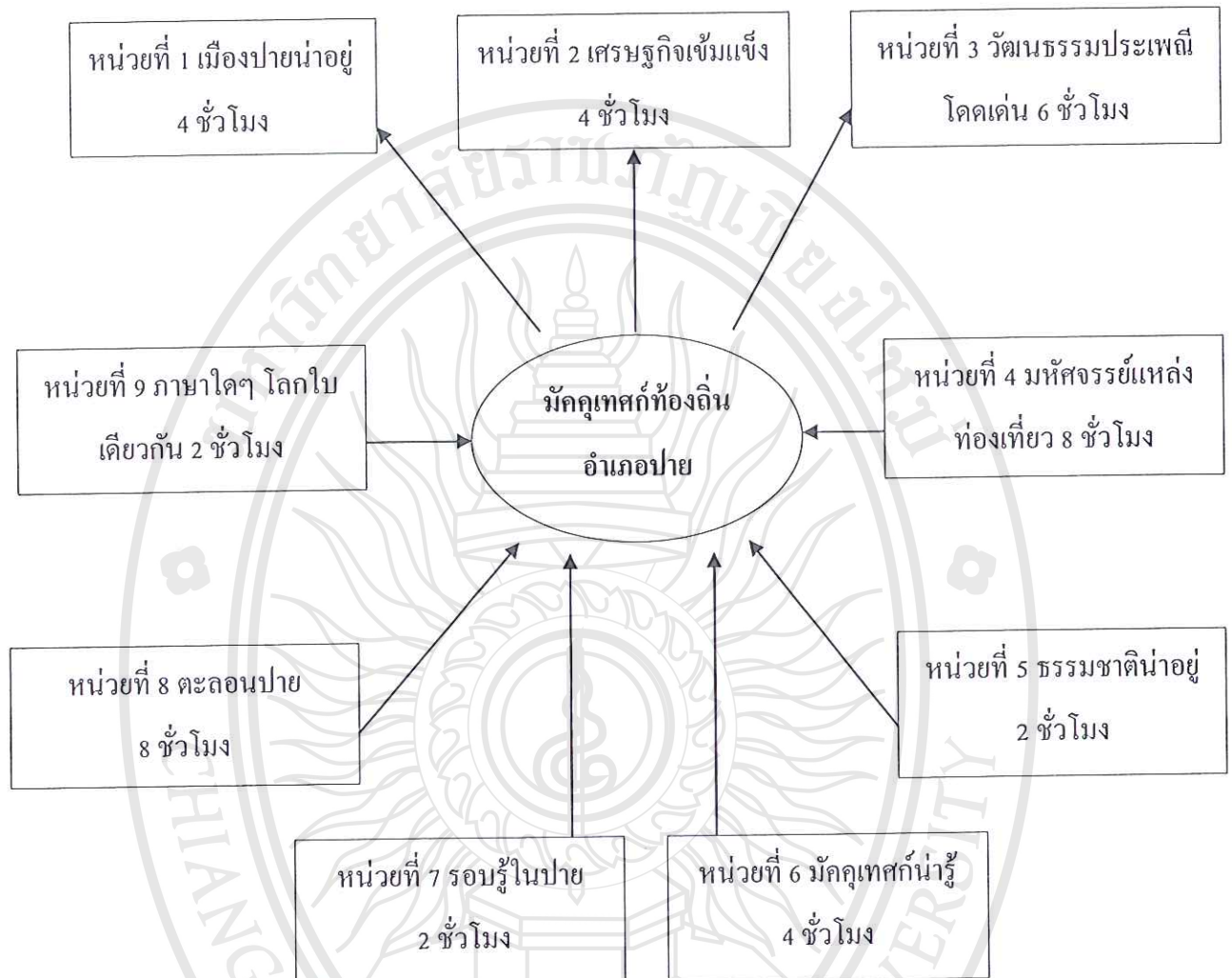
รายวิชา ส. 21202 (มัลติเทคท์ท้องถิ่นอำเภอบาง) มัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ สํารวจและอธิบายสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประเพณีและวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ในอำเภอบาง ความหมาย ความเป็นมา ความสำคัญ คุณลักษณะที่ดีและจรรยาบรรณของมัลติเทคท์ ฝึกปฏิบัติเป็นมัลติเทคท์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจโดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สํารวจและอธิบายทำเลที่ตั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นอำเภอบาง ระบุความสามารถของตนเองในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ใช้กระบวนการในการทำงานกลุ่ม ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการแสวงหาความรู้การเลือกใช้เทคโนโลยีและวัสดุในท้องถิ่น การฝึกปฏิบัติจริงโดยเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของตนเอง

ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญด้านความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถเทคโนโลยีผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความประหยัด มีวินัย ใฝ่เรียนรู้อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะเพื่อที่จะได้รู้จักเห็นคุณค่าและวางแผนท้องถิ่นของตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว

แผนผังมโนทัศน์

ตารางโครงสร้างรายวิชาสาระเพิ่มเติม

ลำดับที่	หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
1-2	1	เมืองปาย น่าอยู่	1. เข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อำเภอปายได้ 2. ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อำเภอปายได้ ส 4.1 ม 1/3	1. ประวัติความเป็นมาของอำเภอปาย 2. เนื้อหาอาณาเขตที่ติดต่อ 3. การแบ่งเขตการปกครอง 4. ลักษณะด้านประชากร	1. ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อำเภอปายได้ 2. ผู้เรียนสามารถเล่าเหตุการณ์ประวัติความเป็นมาของอำเภอปายได้ 3. มีความมุ่งมั่นในการลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ 4. สามารถสื่อสารเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อำเภอปายได้	4
3-4	2	เศรษฐกิจ เข้มแข็ง	1. สามารถสำรวจสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปายโดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้อย่างถูกต้อง 2. อธิบายสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง ส 5.2 ม 1/3	การสำรวจสภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมืองในอำเภอปาย	1. ผู้เรียนอธิบายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของอำเภอปายได้ 2. ผู้เรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคม การเมืองการปกครองในอำเภอปายได้ 3. สามารถสำรวจสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองได้ 4. สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและห้องสมุดได้	4

ลำดับที่	หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
5-8	3	วัฒนธรรมประเพณีโดดเด่น	1. บอกวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภอบางไทรได้อย่างถูกต้อง 2. สามารถอภิปรายคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอำเภอบางไทรได้อย่างถูกต้อง ส 2.1 ม.1/3	เทศกาลวันสำคัญ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น อำเภอบางไทรที่สำคัญ	1. ผู้เรียนสามารถอธิบายเทศกาล งานประเพณีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอำเภอบางไทรได้ 2. ผู้เรียนสามารถยกตัวอย่าง ประเพณีที่สำคัญของอำเภอบางไทรได้ 3. ผู้เรียนสามารถบอกถึงข้อควรปฏิบัติในการส่งเสริมอนุรักษ์เทศกาลและงานประเพณีของอำเภอบางไทรได้ 4. สามารถปฏิบัติตนในการส่งเสริมประเพณีของอำเภอบางไทรได้	6
9-12	4	มหัตตวรรษแห่งท่องเที่ยว	1. สามารถสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอบางไทรได้ 2. สามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอบางไทรได้	การสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น อำเภอบางไทร	1. ผู้เรียนสามารถบอกสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอบางไทรได้ 2. ผู้เรียนสามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอำเภอบางไทรได้ 3. สามารถสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอบางไทรได้ 4. สืบค้นข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอบางไทรอินเทอร์เน็ต ห้องสมุดได้	8

ลำดับ ที่	หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
13	5	ธรรมชาติ น่าอยู่	1. สามารถวิเคราะห์ ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่ง ท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอได้ 2. สามารถบอกวิธีการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่ง ท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอได้	การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ แหล่งท่องเที่ยว ท้องถิ่นอำเภอ	1. ผู้เรียนอธิบายความหมายของการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวได้ 2. ผู้เรียนบอกสาเหตุที่ต้องการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวได้ 3. ผู้เรียนบอกวิธีการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวได้ 4. สามารถวิเคราะห์ทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอได้ 5. มีความรอบคอบในการวิเคราะห์การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติได้	2

ลำดับ ที่	หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
14-15	6	มัลติเทค น่ารู้	1. สามารถบอกประวัติความเป็นมาของมัลติเทคได้ 2. สามารถบอกวิธีการปฏิบัติงานมัลติเทคได้ 3. สามารถปฏิบัติงานที่สะท้อนให้เห็นถึงจรรยาบรรณของผู้ใช้เทีย	1. ประวัติความเป็นมาของมัลติเทค 2. วิธีการปฏิบัติงานมัลติเทค 3. จรรยาบรรณของมัลติเทค	1. ผู้เรียนอธิบายประวัติความเป็นมาของมัลติเทคได้ 2. ผู้เรียนสรุปวิธีการปฏิบัติงานของมัลติเทคได้ 3. สามารถสื่อสาร สันทนาการเป็นมัลติเทคที่ดีได้	4
16	7	รอบรู้ ในปาย	1. สามารถบอกวิธีการวางแผนการนำเที่ยวได้ 2. สามารถวางแผนการนำเที่ยวได้อย่างถูกต้อง	การวางแผนการนำเที่ยว	1. ผู้เรียนอธิบายเส้นทางสถานที่ท่องเที่ยวได้ 2. ผู้เรียนวาดแผนที่การนำเที่ยวได้ 3. สามารถวางแผนการนำเที่ยวด้วยความรอบคอบและประหยัดได้	2
17-19	8	ตะลอน ปาย	1. สามารถอธิบายวิธีการนำเที่ยวของมัลติเทคในท้องถิ่นอำเภอปายได้ 2. สามารถนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอปายได้อย่างถูกต้อง	การนำเที่ยวของมัลติเทคในท้องถิ่นอำเภอปาย	1. ผู้เรียนสามารถอธิบายวิธีการนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอปายได้ 2. ผู้เรียนสามารถนำครูและเพื่อนๆ ไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปายได้	8

ลำดับที่	หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
17-19	8	ตะลอนพาย	1. สามารถอธิบายวิธีการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นอำเภอได้ 2. สามารถนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอได้อย่างถูกต้อง	การนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นอำเภอ อำเภอพาย	3. มีความรอบคอบ ซึ่งสัปดาห์ประหยัค มีจิตสาธารณะในการนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอ	
20	9	ภาษาใดๆ โลกใบเดียวกัน	1. สามารถอธิบายเกี่ยวกับบทสนทนาที่นำมาใช้สำหรับการนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอได้ 2. สามารถสื่อสารนำเที่ยวในท้องถิ่นอำเภอได้อย่างถูกต้อง	บทสนทนา ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการ การแนะนำตนเอง การท่องเที่ยว คำศัพท์ เฉพาะเกี่ยวกับ สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอพาย	1. ผู้เรียนสามารถฟัง สนทนาอ่านออกเสียง เขียนบทสนทนาภาษาอังกฤษสั้นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอำเภอพายได้ 2. รู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและความหมายที่เกี่ยวข้อง แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอพายได้ 3. มีเจตคติที่ดีต่อการสื่อสารการนำเที่ยว 4. สามารถนำมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้	2

หน่วยที่ 1 เมืองปายน่าอยู่

ประวัติและความเป็นมาอำเภอปาย

เมืองปายเป็นเมืองที่ชาวไตได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในราวสมัยตอนต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ และต่อมาเมื่อในราวรัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว คนไตในแคว้นเมืองหมอกใหม่ได้ย้ายอพยพมาอยู่เป็นจำนวนมากและพอที่จะตั้งเป็นหมู่บ้านได้ จึงได้มีการตั้งตนเป็นหัวหน้ากลุ่มปกครองตนเองโดยพะกะซอ (พะกะ หมายถึง พ่อค้า ผู้ร่ำรวย) เป็นผู้ปกครองบ้านดอนเมืองปาย ขณะนั้นตั้งอยู่ที่บ้านศรีคอนชัย บ้านเวียงเหนือในปัจจุบัน

จากตำนานที่มีผู้บันทึกเป็นหนังสือพื้นเมือง และพิจารณาจากข้อเท็จจริงต่างๆ ของอำเภอปาย สันนิษฐานว่าคงจะตั้งบ้านเมืองมาประมาณสองพันกว่าปีมาแล้ว ซึ่งในสมัยนั้นมีการปกครองลักษณะเจ้าผู้ครองนคร เมื่อประเทศไทยได้ประกาศแบ่งเขตการปกครองในปี พ.ศ.2443 ได้ประกาศให้เมืองปายขุนยวม เมืองแม่ฮ่องสอน ได้ขึ้นกับมณฑลพายัพ ต่อมาในปี พ.ศ.2454 ทางกรมได้แต่งตั้งให้หลวงเจริญ เขตเขลางค์นคร (สอน สุขุมินทร์) มาเป็นอำเภอปายคนแรก จากหลักฐานที่ปรากฏเป็นโบราณวัตถุต่างๆ ตามวัดร้าง กำแพงวัด ซากเจดีย์หักพัง พระพุทธรูปที่ก่อด้วยอิฐถือปูน ก่อนอิฐเก่าแผ่นใหญ่และหนา สันนิษฐานได้ว่าเป็นที่อยู่ของพวกลัวะ พวกขอมและล้าหร ล้าห้วย หลากแห่งเป็นที่ที่มีช้างป่าจำนวนมาก ต่อมาเมื่อพวกไทใหญ่พากันอพยพมาจากเมืองป๋น เมืองพาย เมืองแสนหวี เชียงของ เชียงตุง หมอกใหม่ ลางเริ่อ ก้างยาม พม่า และมอญมาด้วยบ้าง เมื่อมาถึงบ้านดอน (ปัจจุบันบ้านเวียงเหนือ) จึงตกลงใจกันอยู่ที่นี่ และยกขุนสา่งปายขึ้นเป็นเจ้าเมืองจากนั้นช่วยกัน ขุดคูรอบเวียง เพื่อป้องกันสัตว์มารบกวน มีประตูสามด้าน ทางทิศใต้เรียกว่า “ประตูคำ” เป็นประตูที่นำศพออกไปป่าช้า และสร้างวัดในบ้านดอนทางทิศตะวันออก จากหลักฐานที่ปรากฏบันทึกประวัติศาสตร์ในสมัยพระเจ้าโศทรประเทศ พระราชาธิบดีเจ้าผู้ครองเมืองเชียงใหม่ ได้ส่งเจ้าแก้ว เมืองมาออกสำรวจชายแดนและคล้องช้างไว้ใช้ในราชการ เมื่อมาถึงเมืองปายได้แนะนำขุนสา่งปาย ย้ายเมืองมาตั้งอยู่ฝั่งขวาหรือทางทิศตะวันตกของแม่น้ำปาย เพราะเป็นที่ราบกว้างขวางและทำเลดี เหมาะแก่การเพาะปลูก จะวางผังเมืองก็สวย (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งตำบลเวียงใต้) เรียกเวียงใหม่นี้ว่า “เวียงใต้” เวียงเก่าเรียกว่า “เวียงเหนือ” ต่อมาในปี พ.ศ.2427 ได้มีการปรับปรุงบ้านเมืองปาย ตำบลเวียงใต้ จัดทำถนนหนทางขนาดใหญ่ 4 สาย มีรูปร่างเป็นตาราง มีตรอกซอยสวยงามมา และตั้งหอเทียวเท่าจวน เรียกว่า “หอเจ้าฟ้า” (ปัจจุบันเป็นที่ว่าการอำเภอปาย) เมื่อข่าวการสร้างเมืองใหม่แพร่ออกไป พวกไทใหญ่ที่อพยพไปอยู่บ้านเมืองแพร่ น่าน เชียงใหม่ ก็พากันกลับมาหาพี่น้อง เมื่อมีคนอพยพมาอยู่กันมากขึ้น จึงขยายออกเป็นตำบล หมู่บ้านไปเรื่อยๆ คำว่า “ปาย” มีที่มาได้ 3 ทาง คือ เป็นชื่อ

เรียกเพี้ยนไปจากคำว่า “ปาย” ซึ่งเป็นคนไทยใหญ่ที่ใช้เรียกตัวเองที่อพยพมาจากพม่า มาตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานที่ลุ่มแม่น้ำแห่งนี้ นานเข้าเลยเรียกเพี้ยนมาเป็น “ปาย” อีกทางหนึ่งสันนิษฐานว่า เพื่อเป็นเกียรติแก่ขุนสา่งปาย หัวหน้าไทยใหญ่ซึ่งเป็นผู้นำการอพยพมาสร้างเมืองใหม่นี้ เลยเรียกเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ว่า “เมืองปาย” จวบจนกระทั่งปัจจุบันนี้และเรียกชื่อแม่น้ำที่ไหลผ่านตามชื่อเมืองว่า “แม่น้ำปาย” ส่วนข้อสันนิษฐานสุดท้ายคือมาจากชื่อเรียกแม่น้ำ ซึ่งมีการเปลี่ยนทิศทางของกระแสน้ำเรื่อยมาว่า “แม่น้ำปาย” (คำว่า “ปาย” ในภาษาไทยใหญ่แปลว่า “ถอยร่น”) ต่อมาจึงเรียกเพี้ยนเป็น “ปาย” ในรัชสมัยของพระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ให้ “พะก่ากันั้นะ” มาเป็นเจ้าฟ้าเมืองปายและมีผู้ครองเมืองปายสืบต่อมาอีกคนหนึ่งคือ ขุนสา่งเนิง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2455 ตรงกับ ร.ศ.129 “เมืองปาย” ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอจนถึงปัจจุบัน ปี 2556 รวมเป็นเวลาประมาณ 101 ปี มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอปาย รวม 35 คน

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอปาย ตั้งอยู่ทิศเหนือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ทั้งหมด 2,244.7 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ราบประมาณ 165 ตารางกิโลเมตรอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะทาง 111 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลแม่สะกุล อำเภอมวกใหม่ และตำบลแม่ทา อำเภอเมืองป่าน จังหวัดดองกี ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพพม่า โดยมีสันดอยหลวงเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง อำเภอเวียงแหง และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาดอยม่อนอังเกด เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านดงสามหมื่น ตำบลวัดจันทร์ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาดอยปู่ก้าง เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลห้วยปู่ลิง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปางมะผ้า โดยมีเทือกเขาดอยหนองขาวเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

การคมนาคมไปอำเภอปาย แบ่งได้ 2 ทาง คือทางบกและทางอากาศ

1. ทางบกสามารถเดินทางโดยรถยนต์/รถส่วนตัว โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 และรถโดยสารประจำทางของบริษัท เปรมประชาชนส่ง จำกัด การใช้รถโดยสารประจำทางจะมีจุดขึ้นรถโดยสารไปปายมีบริการในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนเท่านั้น ซึ่งหากขึ้นที่เชียงใหม่จะสะดวกที่สุดเพราะระยะทางไปปายจะใกล้กว่า มีเที่ยวรถที่ออกจากเชียงใหม่มากกว่า และมีให้

เลือกมากกว่าแต่หลักๆ จะอยู่ที่สถานีขนส่งจังหวัดเชียงใหม่หรือสถานีขนส่ง “อาเขต” โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 ซึ่งจะมีรถที่ให้บริการอยู่ 3 ชนิด คือ

1.1 รถโดยสารประจำทาง (พัดลม) ออกเวลา 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30 น. ค่าโดยสารคนละ 80 บาท

1.2 รถมินิบัส (ปรับอากาศ) ขนาด 18 ที่นั่ง ออกเวลา 08.30, 12.30 และ 16.30 น. ค่าโดยสาร 150 บาท

1.3 รถตู้ออกทุกชั่วโมง เทียบแรกเริ่มเวลา 06.30 น. จนถึง 18.00 น. ค่าโดยสาร 150 บาท

2. ทางอากาศ

ท่าอากาศยาน สนามบินปายเป็นสนามบินขนาดเล็กเพื่อรองรับผู้โดยสาร เปิดให้บริการโดยสายการบินกานต์แอร์ (Kanairlines) เครื่องบินขนาดเล็ก จำนวน 12 ที่นั่ง ออกจากท่าอากาศยานเชียงใหม่ และสนามบินปายทุกวัน ใช้เวลาในการเดินทาง 30 นาที ค่าโดยสารราคาปัจจุบันประมาณ 1,890 บาท ติดต่อ : 053-699995 หรือ www.kanairlines.com

สภาพภูมิอากาศ อำเภอปาย จะมีหมอกปกคลุมเกือบตลอดทั้งปี ทั้งนี้ มีสาเหตุเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสูงมีพื้นที่อยู่บนที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล ทำให้มีอุณหภูมิต่ำในตอนกลางวัน เนื่องจากถูกแสงแดด ส่วนในตอนกลางคืน จะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขา ทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเมื่อความร้อนในตอนกลางวัน ลอยตัวขึ้นปะทะกับความชื้นของอากาศจึงทำให้เกิดหมอกปกคลุม โดยทั่วไปในตอนกลางคืนสภาพภูมิอากาศจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้ง 3 ฤดูกาล ดังนี้

ฤดูร้อน

เริ่มตั้งแต่ช่วงระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม ในเวลากลางวันจะมีอากาศร้อนอบอ้าว

ฤดูฝน

เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้อากาศชุ่มชื้นฝนจะตกชุกมาก ซึ่งจะมีปริมาณมากที่สุดในเดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว

เริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และความกดอากาศสูงจากประเทศจีน อากาศจะหนาวเย็นมาก

การแบ่งเขตการปกครอง

ตาม พรบ. ลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2547 แบ่งเป็น 7 ตำบล 66 หมู่บ้าน ได้

1. ตำบลเวียงใต้	8	หมู่บ้าน
2. ตำบลเวียงเหนือ	10	หมู่บ้าน
3. ตำบลแม่นาเติง	14	หมู่บ้าน
4. ตำบลแม่อู้ง	6	หมู่บ้าน
5. ตำบลทุ่งยาว	12	หมู่บ้าน
6. ตำบลเมืองแปง	9	หมู่บ้าน
7. ตำบลโป่งสา	7	หมู่บ้าน

ประชากรในอำเภอปาย

อำเภอปายมีจำนวนประชากรจำนวนทั้งหมด 31,360 คน เป็นชาย 15,647 คน เป็นหญิง 15,713 คนและมีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 13,276 หลัง

ตารางแสดงข้อมูลหมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือนและจำนวนประชากรอำเภอปาย

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนหลังคาเรือน	จำนวนประชากร(คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเวียงใต้	8	3,849	4,858	4,417	9,275
ตำบลเวียงเหนือ	10	1,720	2,450	2,247	4,697
ตำบลแม่นาเติง	14	2,800	3,651	3,515	7,166
ตำบลแม่อู้ง	6	1,616	1,773	1,701	3,474
ตำบลทุ่งยาว	12	1,871	2,454	2,361	4,815
ตำบลเมืองแปง	9	1,071	1,995	1,949	3,944
ตำบลโป่งสา	7	920	1,628	1,537	3,165
รวมทั้งหมด	66	13,850	18,809	17,727	36,536

หน่วยที่ 2 เศรษฐกิจเข้มแข็ง

สภาพเศรษฐกิจและสังคม

การประกอบอาชีพ

1. การเกษตรกรรม

บริเวณหุบเขากว้างใหญ่ลุ่มแม่น้ำปาย ลุ่มน้ำแม่ฮี้ ลุ่มน้ำแม่เย็น และลุ่มน้ำแม่ปิงน้อย อยู่ในทิศทางลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้มีฝนตกค่อนข้างชุก ปริมาณฝน โดยเฉลี่ยประมาณ 1275 มิลลิเมตรต่อปี ช่วงฤดูฝนแต่ละปีมักมีน้ำป่าไหลเชี่ยวกรากลงมาท่วมพื้นที่ราบสองฟากฝั่ง มีการทับถมของโคลนตะกอนที่อุดมด้วยแร่ธาตุสารอาหาร ส่งผลให้เป็นพื้นที่เหมาะแก่การเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม ได้แก่การทำนา ทำสวน ทำไร่ ประมาณร้อยละ 88.5 มีพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรเพียงร้อยละ 1.6 หรือเพียง 5.8 ไร่ต่อครัวเรือนเท่านั้น การขยายพื้นที่ในการเกษตรเป็นไปได้น้อยมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาสูงชัน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว กระเทียม ถั่วเหลือง ข้าวสาลี ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวบาร์เลย์ ถั่วลิสง ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 25,000 บาท ต่อคน/ปี

ชุมชนหมู่บ้านรอบอำเภอปาย ยังหวงแหนพื้นที่ทำกินและต้องการพึ่งพาตนเองอย่างจริงจัง เพียงแต่ขาดการสนับสนุนที่ดีในชุมชนมีผู้นำหมู่บ้านจึงคิดแก้ไขปัญหาโดยการพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการให้ชุมชนตัวเองอยู่รอดในกระแสธุรกิจ ท่องเที่ยว และวัฒนธรรมในเมือง ชุมชนรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและความเป็นอยู่ไว้จึงมีความตระหนักและเตรียมที่จะปรับวิถีชีวิตของตนเองได้แก่ กลุ่มทอผ้ากระเหรี่ยงบ้านแม่ปิง ชุมชนมุเซอร์บ้านห้วย ชุมชนจีนฮ่อบ้านสันติชล เครื่องขยายเกษตรทางเลือกบ้านแม่มาเต็ง กลุ่มแม่บ้านเวียงใต้และกลุ่มเกษตรผู้ปลูกข้าวสาลีบ้านเวียงเหนือ และได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักธุรกิจรีสอร์ทที่เน้นนักท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพด้วย ทำให้ประชากรมีรายได้จากอาชีพเสริม เช่นการเลี้ยงสัตว์ ธุรกิจการท่องเที่ยว เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร ค้าขาย รับจ้าง ประมง หัตถกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

2. การพาณิชย์

2.1 สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ปั๊มน้ำมัน ปตท. และปั๊มน้ำมันพีที

2.2 ธนาคาร จำนวน 6 แห่ง

2.2.1 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาปาย

2.2.2 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาปาย

2.2.3 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยปาย

2.2.4 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาปาย

2.2.5 ธนาคารออมสิน จำกัด สาขาปาย

2.2.6 ธนาคารกสิกร จำกัด (มหาชน) สาขาปาย

2.3 สหกรณ์ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

2.3.1 สหกรณ์การเกษตรห้วยทรายขาวพัฒนาจำกัด

2.3.2 สหกรณ์โคขุนอำเภอปาย จำกัด

2.3.3 สหกรณ์หมู่บ้านป่าไม้โป่งสา จำกัด

2.3.4 สหกรณ์หมู่บ้านแม่เหมืองหลวง จำกัด

2.3.5 สหกรณ์หมู่บ้านม้งขุนสาใน จำกัด

2.3.6 สหกรณ์ผู้ปลูกกระเทียมเมืองแปง จำกัด

2.4 สินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียงของอำเภอปาย

2.4.1 ผ้าคลุมไหล่ลายไทย บ้านนาจาลอง

2.4.2 ถุงช้อปปิ้งผ้าฝ้าย กลุ่มแม่บ้านสหกิจ

2.4.3 น้ำพริกถ้วยทราย กลุ่มแม่บ้านบัวทอง

2.4.4 น้ำพริกถาบ กลุ่มน้ำพริกถาบ

2.4.5 สุรากลั่นชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่ปาย

2.4.6 สุรากลั่นชุมชน หจก.ปายทิพย์

2.4.7 แชมพูสมุนไพร นายเจริญ แดงเกตุ

2.4.8 หมวกไหมพรม บ้านแม่เย็น

3. ตลาดสดในอำเภอปาย

ตลาดเป็นสถานที่สำคัญที่นอกจากในเรื่องเศรษฐกิจท้องถิ่นแล้วยังเป็นที่พบปะ พุดคุย และเปลี่ยนความคิดเห็นของคนในท้องถิ่น

4. ตลาดเช้าอำเภอปาย

ตั้งอยู่บริเวณเทศบาลตำบลปาย ซึ่งเป็นตลาดชาวบ้าน โดยทั่วไปยามเช้าเป็นช่วงของชาวพื้นถิ่นและพืชผักผลไม้จากชาวเขา ขนมาพื้นบ้านที่ชาวไทยใหญ่ เรียกว่า เปงมั่ง อาละหว่า ส่วยทะมิน และยังมีผลไม้ ผัก สดจากสวนที่ชาวบ้านปลูก เนื้อสัตว์ น้ำเต้าหู้-ปลาทอดไก่ โรตีสูตโรโบราณและขนมพื้นบ้าน เช่น ขนมวง ข้าวแต๋น

5. ตลาดตอนเย็น

ตั้งอยู่บริเวณใกล้ที่ว่าการอำเภอป่าเย็บ เริ่มขายตั้งแต่บ่ายสองโมงเป็นต้นไป ริมสองข้างทาง ถนนสินค้าที่นำมาขายเป็นสินค้าท้องถิ่นมากมาย ส่วนใหญ่จะเป็นของสด เช่น ผัก ผลไม้พื้นเมือง เก็บจากไร่เชิงดอยริมถนนด้านหนึ่งเป็นที่ตั้งของศาลาสร้างองค์ความรู้ชุมชนและสนามเด็กเล่น

6. ถนนคนเดิน

อยู่บริเวณถนนรอบที่ว่าการอำเภอป่าเย็บ ที่ใช้เป็นถนนคนเดิน ตอนกลางคืน จะมีนักท่องเที่ยว มาจับจ่ายซื้อของฝากที่ระลึก อาหาร และชมบรรยากาศในยามค่ำคืนของอำเภอป่าเย็บ เป็นสิ่งที่ดึงดูด นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมาก

หน่วยที่ 3 วัฒนธรรมประเพณีโดดเด่น

ชาวอำเภอปายจะมีศาสนาพิธีและประเพณีในรอบปีดังนี้

เหลียงเจ้ง (เดือนอ้าย) ตรงกับเดือนธันวาคม มีการทำบุญถวายข้าวใหม่ เรียกว่า “การชอมอู” คือ นำข้าวที่ได้จากการเก็บเกี่ยวมาใหม่ๆ เตรียมอาหารหรือขนม แต่พระภิกษุสงฆ์ และผู้เฒ่าผู้แก่ทั้งหลาย จะทำที่บ้านหรือที่วัดก็ได้ โดยเชิญแขกมาร่วมทำบุญ ประเพณีนี้มีที่มาจากประวัติของพระโกณฑัญญะ พระภิกษุสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา

เหลินกำ (เดือนยี่) เป็นเดือนที่พระภิกษุสงฆ์อยู่ปริวาสกรรมและนาค ชาวบ้านเรียกว่าพระภิกษุสงฆ์เข้าปริวาส หรือเข้ากรรม มีพิธีตักบาตร พระภิกษุสงฆ์จะไปพักนอนเข้าปริวาสในกระต๊อบฟางข้าวหรือในกลด ตามป่า หรือทุ่งนา ซึ่งคณะศรัทธาเป็นผู้จัดสถานที่ให้พัก ตลอดจนการทำบุญตักบาตร ห้องน้ำ ห้องส้วม พระภิกษุสงฆ์ทุกรูป จะเข้าร่วมพิธีสวดกรรมฐานในตอนกลางคืนทุกคืน มีศรัทธา ญาติโยม ผู้เฒ่าผู้แก่เข้าร่วม และถือศีลแปด หลายแห่งเข้าปริวาสกรรมในป่าช้า มีการทอดพระป่า หากดูปัจจัยปรับปรุงป่าช้า มีการถวายภัตตาหารเช้า และเพล รับศีล อนุโมทนาทุกวัน ตามที่จะตกลงกันว่าจะทำเจ็ดวันหรือสิบห้าวัน นิทานบอเกิดประเพณีนี้มีอยู่ว่า ในสมัยพุทธกาลมีพระภิกษุจำนวน 20 รูป ทำผิควินัยต้องอาบัติสังขยิกิเลสพระพุทธองค์ทรงให้ไปบำเพ็ญเพียรเจริญสมณกรรมฐาน อยู่ในที่โล่งแจ้ง พระเจ้าปเสนทิโกศลทูลถามพระเจ้าว่า จะทำให้ภักถวายพระภิกษุเหล่านั้นจะเหมาะสมหรือไม่ พระพุทธองค์ทรงตอบว่าทำได้พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงให้น้ำสัปดาห์ล้างหนึ่งทีและจัดอาหารบิณฑบาตถวายตลอดเวลาที่พระภิกษุสงฆ์เหล่านั้นอยู่ปริวาสและนาค จึงเป็นประเพณีสืบต่อมาถึงปัจจุบัน

เหลินสาม (เดือนสาม) นิยมทำข้าวเหนียวแดงถวายวัด และถวายกองโหล ในวันเพ็ญเดือนสาม แต่ก่อนทำข้าวหยาญ (ยาญ) หนึ่งข้าวสุกแล้วไปคลุกน้ำอ้อย ช่วยกันกวาดจนได้ที่แล้วนำถั่วลิสงลงกะทะเพื่อออกอกผสมคลุกเคล้าแล้วชุบมะพร้าวโรยหน้า

การทำบุญทำทานข้าวหยาญ มักจัดรวมกันเป็นหมู่บ้าน รวมกันเป็นที่บ้านผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันแล้วใส่เกวียน ไถ่รถหรือแมกหาม ถ้างบเงินใหญ่ตั้งห้อยกลองแห่ไปแจกจ่ายในหมู่บ้านทั่วถึงกัน

การทำบุญถวายกองหลัวพารา (หลัว หมายถึง ฟืน) คือเอาไม้เนื้ออ่อนมาก่อฐานสี่เหลี่ยมคอกหมู ปลายแหลมขึ้นไปเป็นยอดเจดีย์ มีฉัตรเป็นยอดฉัตรห้าชั้นประดับด้วยดอกจันทน์ นำไม้ไผ่มาขัดราวตีทั้งสี่มุม ปักหน่อกล้วย หน่ออ้อย การเผากองหลัวใช้ไฟมัลลือ บั้งไฟสั่น เมื่อจุดมัลลือไฟแล้วมัลลือไฟจะวิ่งไปตามเส้นลวดไปชนสายชนวนที่กองหลัวไฟนั้นจะพุ่งเข้าหากองหลัวที่มีดินบีบหรือราดด้วยน้ำมันไฟจุดลุกขึ้น ระหว่างแข่งมัลลือไฟจะมีการตีฆ้องกลองสนุกสนาน

เหลือนี่ (เดือนสี่) มีประเพณีปอยส่างลองและปอยจางลอง เป็นประเพณีที่มีมาจาก พระพุทธประวัติตอนพระพุทธเจ้าเสด็จไปกรุงกบิลพัสดุ์ในเดือนสี่ บรรดาชาวเมืองต่างชื่นชมยินดีพากันจัดไทยธรรมไว้ถวายเป็นจำนวนมาก ทั้งอาหารบิณฑบาตล้วนแต่เป็นของพิเศษแปลกๆ ที่ทุกคนพยายามทำให้ดีที่สุด บางกลุ่มจัดทำต้นเขยยันต์หรือต้นหอโถม ต้นร่ม ต้นธง ต้นจิว 1,000 ผืน จัดเป็นงานพิธียิ่งใหญ่ในการแสดงความยินดีที่ได้รับเสด็จพระพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาล

เหลินห้า (เดือนห้า) ตรงกับเดือนเมษายน มีประเพณี “ขึ้นจ่องปีใหม่” คือการทำบุญเทศกาลสงกรานต์ ชาวไทยใหญ่จะเตรียมข้าวปลาอาหาร เครื่องไทยทวายไปทำบุญที่วัด คนเฒ่าคนแก่บนจำศีลที่วัด หลังลงจากวัดมีการเล่นสาดน้ำกัน จากนั้นจะมีการ “กันตอ” คือการขอขมาพระสงฆ์ ผู้หลักผู้ใหญ่และรวมกันไปขอขมาพระสงฆ์และผู้ใหญ่ต่างหมู่บ้าน

เหลินหก (เดือนหก) มีงานประเพณีปอยจ่าตี หรือเจดีย์ทราย ปอยบอไฟ ปอยหอมต่อโหลง (มรุษปายาส) งานทำบุญวันเพ็ญเดือนหก คือวันวิสาขบูชาจะมีการถวายพระเจดีย์ทราย มีการแจกข้าวห่อแล้วมีการจุดบั้งไฟ ตอนเช้ามีการถวายข้าวมรุษปายาส คือ ถวายข้าว 49 ก้อน ถือว่าได้บุญมาก

มีเรื่องจากพุทธประวัติว่าในวันขึ้นสิบห้าค่ำเดือนหก นางสุชาดาได้ทำข้าวมรุษปายาส คือ ข้าวที่หุงด้วยเนยอย่างดี แล้วปั้นเป็นก้อนขนาดเท่าไข่นกยูง 50 ก้อน นำมาถวายด้วยคิดว่าเป็นการอุทิศต่อเทวดา อารักษ์ ผู้รักษาต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่โคนต้นไทร ด้วยเข้าใจว่าเป็นเทพารักษ์ประจำต้นไม้ พระพุทธเจ้าทราบดังนั้นจึงนำข้าวก้อนหนึ่งวางไว้ที่งามไม้ไทร ที่เหลืออีก 49 ก้อนในถาดทอง ทรงนำไปยังฝั่งแม่น้ำเนรัญชราแล้วฉนั้หมดทั้ง 49 ก้อน เมื่อเสร็จภารกิจเข้าแล้ว พระพุทธองค์ก็เสด็จหาที่สงบ เพื่อบำเพ็ญสมณะธรรม ณ ต้นโพธิ์ใหญ่จนบรรลุพระโพธิญาณ ด้วยเหตุนี้พุทธศาสนิกชนชาวไต จึงได้ถือเป็นประเพณีทำบุญถวายข้าวมรุษปายาส 49 ก้อน ในวันเพ็ญเดือนหก

เหลินเจ็ด (เดือนเจ็ด) ตรงกับเดือนมิถุนายน มีงานประเพณี “วานปะลิก” และ “เลี้ยงเจ้าเมือง” คือ การทำบุญหมู่บ้าน โดยทุกๆ คนจะนำถังใส่น้ำและทรายมีตะเหลวจัดขึ้น ใบไม้มดลง ด้ายสายสิญจน์ รูปเทียนไปรวมกันที่กลางหมู่บ้าน นิมนต์พระมาทำพิธีสวดพระปริตรเพื่อเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน ขณะเดียวกันก็มีการเลี้ยงถวายศาลเจ้าประจำหมู่บ้านด้วย

เหลินแปด (เดือนแปด) เป็นเดือนที่มีน้ำมาก เป็นฤดูที่มีการบรรพชาอุปสมบทกันมาก เป็นเดือนที่พระภิกษุสงฆ์อธิษฐานอยู่จำพรรษาในวันขึ้นสิบห้าค่ำเดือนแปด เป็นวันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันที่พระพุทธเจ้าแสดงพระธรรมจักรกับปวณสูตร อันเป็นปฐมเทศนา ตามประเพณีไตผู้สนใจปฏิบัติธรรมจะพากันไปจำศีลที่วัดเรียกว่า กำศีลนอนจอง จะไปปฏิบัติในวันพระตลอดฤดูเข้าพรรษาสามเดือน ขณะเดียวกันจะมีการทำบุญในวันโกนวันพระ จะมีเจ้าภาพจัดงานดีผึ้งกลองกันยาว นำดอกไม้ ทรายโรก น้ำส้ม น้ำหวาน ไปถวายพระภิกษุสงฆ์ และผู้จำศีลที่เรียกว่าพ่อศีลแม่ศีล

พร้อมกับขอนิมนต์พระภิกษุสงฆ์สามเณรและเชิญผู้จำศีลไป จันและกินอาหารเข้าในวันรุ่งขึ้นที่มาของประเพณีนี้มีอยู่ว่า ในเดือนแปดพระพุทธรเจ้าได้เสร็จไปมฤตทายวันเพื่อโปรดปัญจวัคคีย์ พระพุทธรเจ้าอยู่จำพรรษาค่อดสามเดือน

เหลินเก้า (เดือนเก้า) เป็นเดือนที่ทำ สลากภัตร ที่มาของประเพณีนี้มีอยู่ว่า ในสมัยพระพุทธรเจ้าทรงพระนามว่า วิปัสสี มีหน่อพุทธางกูร ที่ตกทุกข์ได้ยาก ถือกำเนิดในตระกูลมหาทุกคะ ในเมืองพาราณสี ในสมัยนั้นคนเมืองทั้งหลายนิยมทำบุญสลากภัตร แต่เข้าผู้นี้เจ้าหน้าที่ลี้มจชื้อเขาไว้ พระภิกษุสงฆ์ที่รับนิมนต์ก็หมดสิ้นแล้ว เหลืออยู่เพียงพระพุทธรเจ้าองค์เดียวยังไม่ได้รับนิมนต์ มหาทุกคะจึงได้ไปนิมนต์พระพุทธรเจ้าไปยังเรือนของตน เมื่อนั้นที่เสร็จแล้วพระพุทธรองค์ก็ทรงอนุโมทนา แล้วเขาก็อุ้มบาตรตามส่งเสด็จจนถึงวัด เมื่อกลับมาถึงบ้านเรือนของตน พระอินทร์จึงเนรมิตฝนทองและฝนแก้วเจ็ดประการตกลงมารอบๆ เรือนของเขา พระราชาทราบเรื่องดังกล่าวจึงมอบตำแหน่งเศรษฐีให้ ต่อมาในสมัยพระ โคตมพุทธรเจ้า เขาได้มาเกิดเป็นมนุษย์ ได้บรรพชาในพระพุทธรศาสนา สามารถบรรลุมรรคผลเมื่ออายุได้เจ็ดขวบ ได้ชื่อว่าสามเณรบัณฑิต เดือนเก้าเป็นฤดูกาลที่ชาวนาออกไปทำนาตลอดทั้งวันตั้งแต่เช้าถึงค่ำ ผู้คนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาเตรียมภัตตาหารไปถวายพระภิกษุสงฆ์ที่วัด ดังนั้นในบางหมู่บ้านจึงได้กำหนดเวรส่งข้าวหอมพระในหมู่บ้านที่ไม่ต้องไปทำนา โดยใช้กระบอกล้อมไผ่เป็นสัญญาณตกลงกันว่า ถ้ากระบอกล้อมไผ่อยู่บ้านใคร บ้านนั้นต้องเป็นธุระนำภัตตาหารไปถวายพระภิกษุสงฆ์ในวันรุ่งขึ้น

เหลินสิบ (เดือนสิบ) ที่มาของประเพณีนี้มีอยู่ว่าในสมัยพุทธกาล นางวิสาขามหาอุบาสิกาได้ออกเรือนไปเป็นสะใภ้เศรษฐี ก่อนออกเดินทางในวันเพ็ญเดือนสิบ นางได้จัดทำบุญครั้งยิ่งใหญ่คือจัดให้ทำบุญข้าวสารล้านบาตร น้ำผึ้งล้านบาตร น้ำมันล้านบาตร ด้วยเหตุนี้พอถึงวันเพ็ญเดือนสิบบรรดาพุทธบริษัทจะจัดให้มีการทำบุญ ขอมต่อหรือต่างขอมต่อ (พุทธมหาภิณฑบาตร) มีการถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ตลอดจนทำบุญตักบาตรแบบข้าวสารล้านบาตร เป็นงานยิ่งใหญ่ในรอบปี

เหลินสิบเอ็ด (เดือนสิบเอ็ด) ตรงกับเดือนตุลาคม เป็นเดือนที่พุทธบริษัทชาวไคพากันจัดงานประเพณีเป็นสองช่วง

ช่วงแรก ตั้งแต่วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เป็น มีงานประเพณี “แฮมขอมโก๋จา” คืองานทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยเจ้าภาพจะเตรียมข้าวปลาอาหารและเครื่องไทยทานไปทำบุญที่วัด ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์สามเณร และเลี้ยงอาหารแก่ผู้ที่มาร่วมงานพระสงฆ์ อนุโมทนาเป็นเสร็จพิธี

ช่วงที่สอง มีประเพณีภาคฤดู 12-13 ตุลาคม ของทุกๆปี ในเขตเทศบาลปาย มีการแสดง ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น ก้าแถว รำโต ชาวเขาเผ่าต่างๆ การสาธิตทำของพารา สาธิตทำอาหารใต้ การประกวดคนตรีพื้นบ้าน เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมีประเพณี “ออกหว่า” คืองานออกพรรษา ตอนเช้ามีพิธีตักบาตร ตอนสาย เตรียมเครื่องไทยทานไปทำบุญที่วัดและตอนกลางคืนมีการแห่ “จองพารา” หรือปราสาทพระ ไปถวายวัดหรือประดับบูชาไว้หน้าบ้าน นับว่าเป็นเครื่องรับเสด็จพระพุทธองค์และเป็นสิริมงคล แก่ครอบครัวของตนเองและในช่วงเดือนสิบเอ็ดนี้จะมีประเพณีการเล่นต่างๆ และการฟ้อนรูปสัตว์ เช่น นางนก กิงกะหล่า โต และสัตว์อื่นๆ เพื่อความสนุกสนานในเทศกาลออกพรรษา ที่มาของประเพณี นี้มีอยู่ว่า เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้เจ็ดพรรษา ทรงแสดงปาฏิหาริย์ในเมืองสาวัตถี ที่อุทยานสวน มะม่วง แล้วเสด็จขึ้นไปยังสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ทรงเทศนาพระอภิธรรมเจ็ดคัมภีร์ โปรดสันตสุขี พุทธมารดา พร้อมทั้งเหล่าเทพยดา และพรหมตลอดในพรรษาสามเดือน แล้วเสด็จนิวัตโลกมนุษย์ ในวันเพ็ญเดือนสิบเอ็ด ณ เมืองสังกัสสระ บรรดามนุษย์และสัตว์ที่สามารถมาได้ก็รับเสด็จ ที่มาไม่ได้ ก็จัดทำซุ้มปราสาทที่บ้านเรือนของตน พอถึงวันเพ็ญเดือนสิบเอ็ด จะจัดอาหารบิณฑบาตและขนมนมเนยไว้ถวายพระพุทธเจ้า บรรดาพุทธบริษัททุกบ้านเรือนพร้อมใจกัน ถวายภัตตาหารและจุล รูปเทียนบูชาเป็นเวลาเดียวกัน

เหลือนสิบสอง (เดือนสิบสอง) มีงานประเพณีปอยส่างการ “งานถวายจีวร” ที่มาของประเพณีนี้ มีอยู่ว่าในสมัยพุทธกาล สมัยที่พระพุทธเจ้าประทับที่กรุงกบิลพัสดุ์ ณ นิโครธาราม ริมฝั่งแม่น้ำโคต มีพระเจ้าสุทโธทนะ มีดำริว่า พระองค์ควรหาวิธีการทำบุญที่ยิ่งใหญ่สักครั้งหนึ่ง ดังนั้น พอถึงฤดูกฐิน เดือนสิบสอง จึงพิจารณาจัดทำจีวรทองคำ ไปป้อนเป็นผงผสมกับดินและปุ๋ย บรรจุลงในอ่างทองคำ สำหรับเพาะฝ้าย อธิษฐานให้ฝ้ายออกดอกผลในวันเดียว แล้วนำปุ๋ยฝ้ายมาป้อนทอเป็นจีวรทองคำ ให้เสร็จในวันขึ้นสิบค่ำเดือนสิบสอง ได้จีวรสองชุด พอถึงวันเพ็ญเดือนสิบสอง ก็นำจีวรทั้งสองชุด ไปถวายพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงรับไว้ชุดหนึ่ง อีกชุดหนึ่งได้มอบถวายท่ามกลางสงฆ์และ พระสงฆ์ได้ทำกรานกฐิน และมีมติดวายแด่จันตสามเณร ซึ่งจะได้ตรัสรู้เป็นพระศรีอริยเมตไตรย์ใน โอกาสต่อไป จันตสามเณรจึงนำเอาจีวรดังกล่าวไปทำเป็นผ้าแพดาน ที่พระคันธกุฎีของพระพุทธเจ้า ด้วยเหตุนี้จึงมีประเพณีทำบุญทอดผ้ากฐินสืบต่อมาถึงปัจจุบัน

อีกประเพณีจะทำหลังจากการออกพรรษาก่อนที่จะถึงวันเพ็ญเดือนสิบสอง (วันลอยกระทง) นั่นคือประเพณี “หลู่ต่างกานเครือ” เหตุที่ต้องถวายเพราะชาวบ้านคิดว่าในพระธาตุเจดีย์หรือองค์เจดีย์ มักจะมีพระบรมธาตุ พระธาตุ พระสารีริกธาตุบรรจุอยู่ และเมื่อออกพรรษาแล้วอากาศจะหนาว จึงได้จัดพระเพณีขึ้นเพื่อห่มผ้าให้องค์พระธาตุ พระธาตุเจดีย์นั่นเอง ประเพณีหลู่ต่างกานเครือก็คือ ประเพณีถวายผ้าเหลืองที่เย็บต่อกันยาวๆ สำหรับห่มองค์พระธาตุเจดีย์หรือพระเจดีย์

"หลู่" เป็นภาษาไทยใหญ่แปลว่า "ถวายเป็น" "ถวายเป็นทาน" "ทาน"
 "ล้างาน" เป็นภาษาไทยใหญ่หมายถึง "ผ้าเหลือง" ที่ใช้ห่มองค์พระ
 "เครือ" ก็เป็นภาษาไทยใหญ่แปลว่า "เป็นสาย เป็นเส้น ต่อกันยาวๆ"

เมื่อสิ้นเดือน 12 มี “ปอยก้อยจ้อด” ดับไฟเทียน คืองานเสร็จสิ้นฤดูกาล ชาวบ้านจะช่วย
 นำไม้สนมาปักเป็นชั้นเล็กๆ แล้วมัดรวมกันเป็นลำใหญ่ เข้าขบวนแห่ไปถวายพระที่วัด แล้วจุดเป็น
 พุทธบูชา เป็นอันเสร็จสิ้นฤดูกาลของปี

หน่วยที่ 4 มหัตถรรยแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

ห่างจากอำเภอปาย 40 กิโลเมตร ติดเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ตั้งโครงการพัฒนาต้นน้ำของกรมอุทยานแห่งชาติ มีการปลูกพืชไม้ดอกเมืองหนาว และเป็นที่ตั้งพระตำหนักเอื้องเงิน เป็นที่ท่องเที่ยวที่สวยงามเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล การเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ตามทางหลวงหมายเลข 107 (เชียงใหม่-ฝาง) แล้วเลี้ยวซ้ายตรงสามแยกตลาดแม่มาลัย จากนั้นไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1095 (แม่มาลัย-ปาย) พอถึงหลักกิโลเมตรที่ 65-66 ให้เลี้ยวขวาเดินทางต่อไปอีก 6 กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ที่นี่มีทรัพยากรที่สมบูรณ์คล้ายเป็นของขวัญที่ธรรมชาติถักทอไว้ให้ จุดชมวิวน้ำดังหรือที่รู้จักกัน คอยก๊วลม จุดชมทะเลหมอกที่สวยงามยามอรุณรุ่งที่สามารถเห็นพระอาทิตย์ขึ้นผ่านไอหมอก ภายในอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังมีบ้านพักรับรองจัดเตรียมไว้สองจุด คือบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และบริเวณโป่งเดือดพร้อมที่อาบน้ำแร่ให้ชำระล้างร่างกาย หากท่านที่ต้องการใกล้ชิดธรรมชาติก็สามารถกางเต็นท์นอนได้ในสถานที่จัดไว้ให้ มีทั้งเต็นท์และเครื่องนอนไม่เสียเวลาแบกมาที่บ้านด้วย

ภาพที่ จ.1 อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

ภาพที่ จ.2 ยามเช้าที่ห้วยน้ำดัง

2. น้ำพุร้อนโป่งเดือด

จากเส้นทางหมายเลข 1095 ออกมาจากตัวอำเภอปายประมาณ 17 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังที่มีความเป็นธรรมชาติอย่างมาก โป่งที่น้ำร้อนผุดขึ้นมาจากชั้นใต้ดินมีอุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส มองเห็นเป็นไออุ่นลอยปกคลุมอยู่บริเวณ โป่ง บางจุดมีธารน้ำเย็นไหล

เข้ามาผสม ทำให้อุณหภูมิพอเหมาะแก่การลงแช่น้ำแร่ธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลดีต่อสุขภาพ นอกจากนี้ทางอุทยานยังได้จัดห้องอาบน้ำแร่ที่มาจากน้ำพุร้อนแห่งนี้ให้นักท่องเที่ยวได้อาบกัน

3. ไปงน้ำร้อนท่าปาย

ไปงน้ำร้อนท่าปาย อยู่ในป่าแม่ปายฝั่งซ้ายตอนบนท้องที่ตำบลแม่ฮี้ โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1095 (ปาย-แม่มาลัย) ข้ามสะพานแม่น้ำปายถึงบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 87-88 แยกซ้ายเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร ตามทางเข้าบ้านท่าปาย เป็นทางลาดยางตลอดทั้งสายจากจุดจอดรถเดินถัดเลยไปตามธารน้ำร้อนเข้าไปประมาณ 300 เมตร จะเจอไปงน้ำร้อนขนาดใหญ่กลางผืนป่า ที่ต้นไม้สักโอบล้อมรอบราวกับเปลือกหอยที่ค่อยป้องกันไข่มุก บ่อน้ำร้อนที่อุดมไปด้วยน้ำแร่จากธรรมชาติแห่งนี้มีไอน้ำช่วยสร้างหมอกควันปกคลุมพื้นที่ และไหลลงไปตามธารที่เราเดินขึ้นมา มีบ่อใหญ่สองบ่อนอกนั้นเป็นน้ำผุดหลายจุด ความร้อนประมาณ 80 องศาเซลเซียส สามารถอนแช่ได้โดยไม่ร้อนจนเกินไป ช่วยให้เลือดลมไหลเวียนดี คนที่ปวดเมื่อยมาจากการเดินทาง แช่น้ำแร่ร้อนๆ ก็คงช่วยให้ความเมื่อยล้าหายไปได้ แร่ธาตุที่อยู่ในน้ำช่วยบำรุงผิวพรรณได้ ภายในบริเวณอนุญาตให้ตั้งเต็นท์พักแรมได้ แต่ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ ทั้งสิ้น สิ่งอำนวยความสะดวก ภายในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ มีห้องน้ำและลานกางเต็นท์ให้บริการ โดยมีเต็นท์ในราคา 30 บาท/คน ชาวต่างชาติ 100 บาท/คน หากนำเต็นท์มาเองไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ

ภาพที่ จ.3 ไปงน้ำร้อนท่าปาย

ภาพที่ จ.4 บริเวณต้มไข่

4. หมู่บ้านกระเหรี่ยงแม่ปิง

หมู่บ้านกระเหรี่ยงแม่ปิงตั้งอยู่ห่างจากอำเภอปายประมาณ 13 กิโลเมตร นับเป็นหมู่บ้านที่ได้พัฒนามากที่สุดในบรรดาหมู่บ้านใกล้เคียง แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมเอาไว้เป็นอย่างดี สำหรับการเดินทาง นักท่องเที่ยวควรใช้ทางหลวง 1095 (ปาย-แม่มาลัย) ถึงแยกซ้ายบริเวณหลักกิโลที่ 86 เข้า ถนนรพช. บ้านห้วยแก้ว บ้านแม่ปิง ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร

5. ศูนย์ศิลปาชีพกะเหรี่ยงแม่ปิง

อยู่ที่บ้านแม่ปิง หมู่ที่ 4 ตำบลแม่ฮี้ ศูนย์ศิลปาชีพกะเหรี่ยงแม่ปิง เปิดขึ้นเพื่อให้ชาวกระเหรี่ยงได้นำสินค้าทำมือออกมาขายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง สินค้ายอดนิยมคือผ้าทอที่มีสีสันสดใสและมีลวดลายที่สวยงาม โดยผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ใช้การย้อมสีแบบธรรมชาติและเครื่องทอแบบเก่าแก่ งานแต่ละชิ้นจึงออกมาประณีตและละเอียดอ่อน ถูกใจผู้มาชมจนต้องซื้อติดไม้ติดมือกลับไปเป็นที่ระลึกอยู่เสมอ

ภาพที่ จ.5 ผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP

ภาพที่ จ.6 ร้านค้าชุมชน

6. สะพานประวัติศาสตร์(ท่าปาย)

ตั้งอยู่บนเส้นทางหมายเลข 1095 จากปาย-เชียงใหม่ อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 9 กิโลเมตร เป็นสะพานที่พาดตัดข้ามแม่น้ำปาย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2485 โดยกองทัพญี่ปุ่น เพื่อใช้เป็นเส้นทางลำเลียงขนส่งจากเชียงใหม่ไปยังพม่าในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งต่อมาสะพานเหล็กแห่งนี้ก็ยังคงใช้ในการเดินทางข้ามจากเชียงใหม่มายังปายและแม่ฮ่องสอน ก่อนที่จะมีการสร้างสะพานใหม่ขึ้นมาแทนที่ เนื่องจากตัวสะพานเหล็กนั้นมีความทรุดโทรมมาก แต่ทางราชการก็มิได้มีการรื้อถอนแต่อย่างใด เพียงแต่ได้มีการซ่อมแซมเพื่อให้รถท่องเที่ยวได้เดินชมบนสะพาน จึงเป็นจุดชมวิวยอดนิยมแห่งหนึ่งที่คุ้นตาดี เพราะนักท่องเที่ยวนิยมมาถ่ายรูปกันมาก

ภาพที่ จ.7 สะพานประวัติศาสตร์

ภาพที่ จ.8 ความเก่าแก่สะพาน

7. กองแลน (Pai Canyon)

อยู่ในบริเวณเส้นทางหมายเลข 1095 ก่อนถึงสะพานประวัติศาสตร์ (ท่าปาย) ออกจากตัวอำเภอปายมาประมาณ 7 กิโลเมตร เป็นจุดแวะชมวิวนับที่สูง เกิดขึ้นจากการกัดเซาะและทรุดตัวของชั้นหินดินดาน ที่ทับถมซ้อนกันจนกลายเป็นร่องหุบเขาลึกตามแนวยาว ปกคลุมไปด้วยป่าสนภูเขา โดยการเข้าชมจะต้องเดินเท้าขึ้นไปประมาณ 300 เมตร

ภาพที่ จ.9 กองแลน

ภาพที่ จ.10 จุดชมวิวนองอำเภอปาย

8. วัดน้ำฮู

จากตัวเมืองปาย ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กิโลเมตร ก่อนถึงชุมชนจีนยูนนานบ้านสันติชล เป็นวัดที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองปาย เป็นที่ประดิษฐานของเจ้าพ่ออุ่นเมือง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ทำด้วยโลหะทองสัมฤทธิ์ พระพุทธรูปองค์นี้พระเศียรกลวง ส่วนบนเปิดปิดได้และมีน้ำขังอยู่เป็นพระพุทธรูปสิงห์สาม อายุประมาณ 500 ปี เมื่อ พ.ศ.2515 มีพระครูคงคัจจากจังหวัดเชียงใหม่ มานมัสการและสงสัยว่าข้างในพระจะมีน้ำ จึงเปิดดูพบว่า มีน้ำจริงๆ ข้างนี้แพร่ออกไปก็มีผู้คนหลังไหลมาขอน้ำไปสักการะพอน้ำในพระเศียรหมดก็จะมีไหลออกมาอีกในลักษณะซึมออกมาตลอดเวลา

จึงมีผู้คนหลังไหลมาขอใช้น้ำดื่มไปสักการะอยู่เนืองๆ วัดน้ำฮูแห่งนี้มีศาลาริมน้ำ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พร้อมทั้งสมเด็จพระพี่นางสุพรรณกัลยา และสมเด็จพระเอกาทศรถ ให้ผู้เยี่ยมชมได้สักการะ และในบริเวณด้านหลังของพระวิหารนั้นยังมี พระเจดีย์อนุสรณ์สถานซึ่งบรรจุพระอัฐิ และพระเกษาของสมเด็จพระพี่นางสุพรรณกัลยาอีกด้วย

ภาพที่ จ.11 บริเวณหน้าวัดน้ำฮู

ภาพที่ จ.12 พระพุทธรูปที่มีน้ำออกจากเศียร

9. น้ำตกหมอแปง

ห่างจากตัวเมืองปายเพียง 9 กิโลเมตร เท่านั้น คุณควรเริ่มต้นการเดินทางจากบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 102 จากถนนทางหลวง 1095 ไปทางอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ถึงทางแยกเลี้ยวซ้ายไปจนถึงหมู่บ้านมูเซอเย่ไป จากนั้นเข้าไปอีกประมาณ 500 เมตร ตามถนนดินแดงขนานเล็ก สุดทางจะเป็นที่จอดรถ ตัวน้ำตกอยู่ทางด้านขวามือ ถ้าออกจากชุมชนจีนยูนนานมาราว 3 กิโลเมตร ก็จะถึงน้ำตกหมอแปง ซึ่งอยู่ในเขตของบ้านหมอแปง น้ำตกหมอแปงแบ่งออกเป็น 3 ชั้น ชั้นที่ใหญ่และเหมาะแก่การเล่นน้ำคือ ชั้นสองและชั้นสาม โดยรวมทุกชั้นแล้วน้ำตกหมอแปงจะสูงประมาณ 15 เมตร กว้างประมาณ 10-15 เมตร มีน้ำไหลตลอดปีแต่สวยงามที่สุดในช่วงฤดูฝนบรรยากาศโดยรอบร่มรื่นด้วยป่าดงยางไผ่ต่างๆ บริเวณน้ำตกยังเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านมูเซอแดงมีร้านอาหารเล็กๆ คอยให้บริการอยู่ด้วย

ภาพที่ จ.13 ความสวยงามของน้ำตกหมอแปง

10. ศูนย์วัฒนธรรมจีนยูนนาน

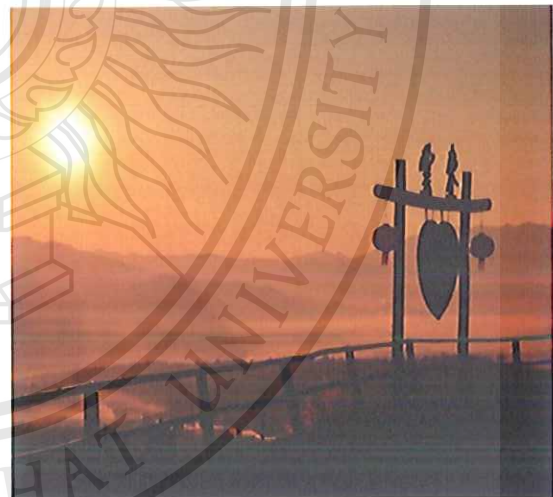
หมู่บ้านชาวจีนยูนนานตั้งอยู่ที่บ้านสันติชล มีคุณบุญหล่อ หล่ออริยวัฒน์ เป็นผู้นำหมู่บ้าน ห่างจากอำเภอปาย 4 กม. หากขับมาจากตัวเมืองปาย ผ่านโรงพยาบาลปายและตรงขึ้นเขาเล็กน้อยไปเรื่อยๆ ผ่านวัดน้ำฮู เมืองปายขึ้นไปอีกนิดเดียวซ้ายก็จะเจอบ้านชาวจีนยูนนาน ถนนเส้นตรงจากวัดอุ้มเมี่ยงหรือที่เรียกว่า วัดน้ำฮูกันนั่นเอง ขับเลยไปเพื่อพาเราไปยังปลายทาง หมู่บ้านศูนย์วัฒนธรรมยูนนาน พื้นที่ที่เคยถูกมองว่าเป็นสีแดง เขตค้ายาเสพติดของวุ่นแดงมาก่อน มีชาวเขาบ้านสันติชลเชื้อสายจีนพักพิงอยู่กว่า 1,000 ชีวิตเลยทีเดียว “บ้านสันติชน” ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้กลับกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน แหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก ที่ได้มาสัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของชาวจีนยูนนานในชุมชนแห่งนี้แล้ว ก็ย่อมที่จะประทับใจ ยากที่จะลืมเสน่ห์แห่งชุมชนเล็กๆ แห่งนี้ บรรยากาศด้านหน้าหมู่บ้าน มีบ้านดินตั้งเรียงรายอยู่กลางลานกว้าง กลางลานมีหินโบราณ มีมังกรหันหัวลงดินทางซ้าย เป็นสัญลักษณ์อยู่ วิถีชีวิตของชาวจีนยูนนานที่อพยพลงจากคดอมาตั้งรกรากอยู่แถบนี้ได้ปรับตัวกลายเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวไปเรียบร้อยแล้ว นับจากการได้ส่งทหารเข้ามาเกลี้ยกระดความสงบเรียบร้อยและประชากรอยู่ตั้งแต่ปี 2546 ชาวจีน-ยูนนานได้รวมใจกันสร้างศูนย์วัฒนธรรมจีน-ยูนนาน ขึ้นเพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน และเพื่อรักษาวัฒนธรรมยูนนานเดิม โดยเฉพาะเรื่องอาหารยูนนาน ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

ภาพที่ จ.14 หมู่บ้านจีนยูนนาน

11. เขาสันมังกรที่บ้านสันติชล “สวรรค์บนดอย”

ขึ้นไปจนถึงยอดสุดของภูเขา... ไม่ไกลนักเพียงสิบนาทีจากตัวหมู่บ้าน จะได้เห็นวิวทิวทัศน์ของหมู่บ้านของชาวจีนยูนนาน และอาณาบริเวณของอำเภอป่าได้อย่างชัดเจน ชมแสงแรกของตะวัน เสน่ห์ของตะวันฉายยามเช้า และหมอก อยู่ตรงสี่งของท้องฟ้าที่เปลี่ยนไปทุกนาทีนี้

ภาพที่ จ.15 บรรยากาศยามเช้าของบ้านสันติชล จุดชมทะเลหมอกของอำเภอป่า

12. วัดพระธาตุแม่เย็น

ตั้งอยู่บนภูเขาทางด้านทิศตะวันออกของอำเภอป่า บ้านแม่เย็น ตำบลแม่ธิ ห่างจากที่ว่าการอำเภอป่าประมาณ 2 กิโลเมตร เลี้ยวทางเข้าน้ำตกแม่เย็นไปประมาณ 100 เมตร จากปากทางเข้านักท่องเที่ยวสามารถเลือกขึ้นไปได้ 2 วิธี จะขับรถขึ้นก็สะดวกหรือจะเดินขึ้นบันไดพญานาคเป็น

การออกกำลังกายที่น่าสนใจ วัดพระธาตุน้ำเย็นเป็นวัดเก่าแก่คู่เมืองปายมาช้านานโดยประวัติของวัดพระธาตุแม่เย็นไม่มีปรากฏว่าสร้างขึ้นในสมัยใดเป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขาสูงตั้งอยู่สูงจากตัวเมืองประมาณ 100 เมตรภายในบริเวณวัดมีเพียงโบสถ์และเจดีย์ทรงระฆังสีขาวฐานกลม สูงประมาณ 3 เมตรโดดเด่นที่ยอดฉัตรแบบเจดีย์พม่า นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางขึ้นมาชมและกราบไหว้พระนอนก่อนเดินทางกลับบริเวณวัดพระธาตุแม่เย็นเงียบสงบเหมาะสำหรับสมถะสนิยาภของอำเภอปายได้อย่างกว้างไกลสุดสายตาช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการชมคือช่วงยามเช้าและยามพระอาทิตย์ตก

ภาพที่ จ.16 ความสวยงามของวัดพระธาตุแม่เย็น

13. น้ำตกแม่เย็น

เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่าสวยงามที่สุดในปายตั้งอยู่ในใจกลางป่าต้องเดินทางด้วยเท้าเข้าไปประมาณ 12 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3-5 ชั่วโมง เริ่มต้นที่บริเวณฝายกั้นน้ำใกล้ทางเข้าวัดพระธาตุแม่เย็น เป็นเส้นทางดินลูกรังขึ้นเขาบางห้วยยากลำบากพอสมควร ต้องมีไกด์ชาวบ้านคอยนำทางดั่งนั้น ควรเตรียมตัวให้ดีกว่าเดินทาง น้ำตกแม่เย็นมีน้ำไหลอยู่ตลอดทั้งปี น้ำตกแม่เย็นแบ่งออกเป็น 3 ชั้น แต่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้สะดวกแต่เพียงชั้นล่างเท่านั้น เบื้องล่างเป็นแอ่งน้ำไม่ลึกสามารถลงเล่นน้ำได้ หากต้องการขึ้นไปชมชั้นบน มีให้เลือกแบบโปรแกรมเดินป่า 2 วัน 1 คืน หรือจะไปเช้ากลับเย็นกลับก็ได้แต่จะเหนื่อยหน่อยและมีเวลาที่เหมาะสมคือช่วงฤดูหนาวและฤดูร้อนซึ่งอากาศดีเดินสบายส่วนฤดูฝนไม่ควรไปเพราะอาจเกิดอันตรายจากน้ำป่าไหลหลาก

ภาพที่ จ.17 น้ำตกแม่เย็น

14. เสาหลักเมืองอำเภอปาย

เสาหลักเมือง อ.ปาย อยู่ใจกลาง อ.ปาย โดยตั้งอยู่หน้า ที่ว่าการอำเภอเมืองปาย เป็นเสาหลักเมืองที่สร้างด้วยไม้ มีอายุเก่าแก่ เป็นที่เคารพนับถือของคนเมืองปาย และนักท่องเที่ยวทั่วไป ปัจจุบันได้มีการบูรณะซ่อมแซมขึ้นมาใหม่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชม และเก็บภาพความเก่าแก่ขอเสาหลักเมืองปายแห่งนี้

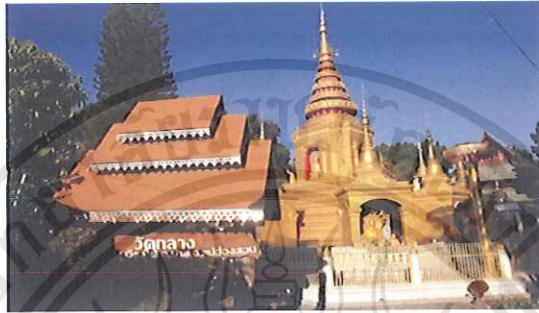

ภาพที่ จ.18 อนุสรณ์เสาหลักเมืองของอำเภอปาย

15. วัดกลาง

ตั้งอยู่ที่ตำบลเวียงใต้ ภายในวัดมีพระเจดีย์องค์ใหญ่ ศิลปะไทยใหญ่แท้ประดิษฐานอยู่กลางลานวัด มีเจดีย์ทรงมอญรายล้อมโดยรอบได้เจดีย์ทำเป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปประจำวัน เหนือฐานเจดีย์องค์ใหญ่ทำเป็นมณฑปยอดมงกุฎ ภายในวัดมีวัตถุโบราณ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 อยู่ในตัวเมืองปาย ในวัดมีพระเจดีย์องค์ใหญ่ที่โดดเด่น มีกลิ่นอายของศิลปะไทยใหญ่แท้ๆ

ประดิษฐานอยู่กลางลานวัด ได้เจดีย์เป็นฐานประดิษฐานพระพุทธรูปประจำวันเหนือฐานเจดีย์องค์ใหญ่ ที่เป็นมณฑปยอดมงกุฎที่สวยงาม ที่นี่เป็นวัดที่ผู้คนมากราบไหว้พระพุทธรูปประจำวันเกิด

ภาพที่ จ.19 วัดตามแบบของศิลปะไทยใหญ่

16. ถนนคนเดิน

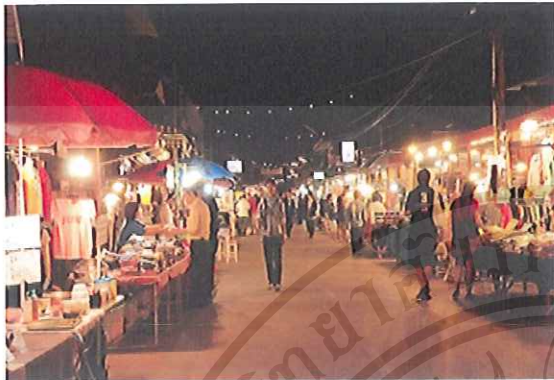
แหล่งเดินช้อปปิ้งสุดฮิตในบริเวณย่านเมืองเก่าที่ยังคงเป็นห้องแถวและเรือนไม้อายุเก่าแก่ตลอดแนวสองข้างทางของถนนรัชสภิเษก และถนนรังสิตยานนท์ ในตัวเมืองปาย ของชายฝั่งที่มีความหลากหลาย ทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับเก๋ๆ ของที่ระลึก (ที่เต็มไปด้วยโลโก้ ปาย) ร้านโปสการ์ด สินค้าพื้นเมือง งานศิลปะ งานฝีมือ Handmade ทั้งยังมีอาหารและขนมพื้นเมืองแบบดั้งเดิมต่างๆ เช่น “โรตีสูตราบ้างปาย” เป็นโรตีสี่หลากหลายสูตรล้วนน่ากิน

ภาพที่ จ.20 อาหารว่างดึงดูดใจข้าวปุกงาดำ

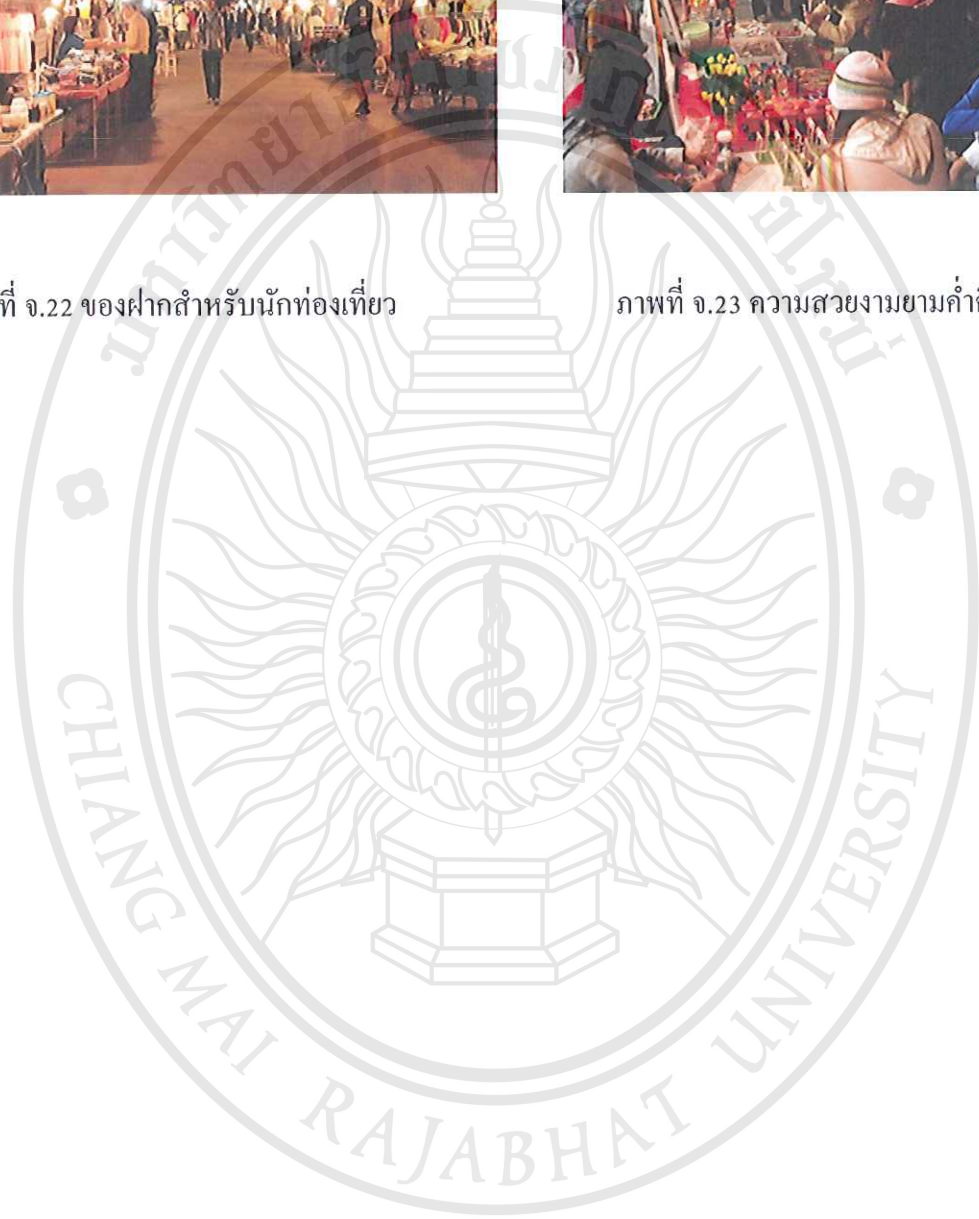
ภาพที่ จ.21 แหล่งช้อปปิ้งของนักท่องเที่ยว

ภาพที่ จ.22 ของฝากสำหรับนักท่องเที่ยว

ภาพที่ จ.23 ความสวยงามยามค่ำคืน

หน่วยที่ 5 ธรรมชาติน่าอยู่

การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว

ความหมายและแนวทางของการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว

การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ขบวนการเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข และรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศาสนา ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และกิจกรรมต่างๆ ให้คงความงดงามและคงคุณค่าเป็นทรัพยากรของประเทศชาติสืบต่อไปพร้อมทั้งหาวิธีการให้ทรัพยากรเหล่านั้นดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังท้องถิ่นของตน

ประชาชนทุกคนจำเป็นต้องร่วมมือกันในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เช่น ช่วยกันรักษาสภาพธรรมชาติให้คงความสมบูรณ์ หรือคงสภาพเดิมให้มากที่สุด ช่วยกันปลูกรักษาดินไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ เพื่อเพิ่มความงดงามของทัศนียภาพและให้เป็นมรดกของประเทศชาติสืบต่อไป ส่งเสริมและฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม รักษาศิลปหัตถกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยส่งเสริมการผลิตเป็นสินค้าในพื้นเมืองหรือของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ร่วมกันปรับปรุงและเสริมสร้างสิ่งสาธารณูปโภคในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวยังหมายถึง การละเว้นการกระทำหรือการประพฤติปฏิบัติบางอย่างต่อแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น ละเว้นจากการทำลายป่าไม้ ดันน้ำ ลำธาร น้ำตก ขีดเขียนตามผนังถ้ำหรือโขดหิน ทับหรือทำลายหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ ทิ้งขยะ ตลอดจนกระทำใดๆ อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายสภาพธรรมชาติให้เสื่อมโทรม

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงสภาพเดิม มีความงดงาม คงความเป็นสมบัติและวัฒนธรรมของประเทศชาติเหล่านั้น ยังก่อให้เกิดผลทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่นด้วย เพราะทรัพยากรเหล่านั้นจะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเยือน ก่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างระบบเศรษฐกิจให้แก่ท้องถิ่นนั้นๆ เช่น บริการที่พักอาศัย ร้านอาหารเครื่องดื่ม การค้าขายสินค้าพื้นเมืองของที่ระลึก ตลอดจนบริการรถนำเที่ยว เป็นต้น

พื้นฐานสำคัญของการท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากคือ ทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นมรดกที่มีค่าของประเทศ โดยเฉพาะมรดกทางธรรมชาติ เช่น ภูเขา หาดทราย น้ำตก ป่าไม้ สัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะภูมิประเทศที่สวยงาม ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นได้ถูกใช้ไปในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาประเทศโดยยังไม่มีแผนการจัดการที่ดี ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่มีสภาพ

เสื่อมโทรม จำเป็นจะต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้เพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยว อันจะนำมาซึ่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ

คำว่า “อนุรักษ์” หมายถึง การรู้จักใช้อย่างฉลาด ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด นานที่สุด และให้สูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และจะต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้ทั่วถึงกัน จากความหมายนี้จะได้แนวความคิดหลักในการอนุรักษ์ 3 ประการ คือ

1. การใช้อย่างฉลาด
2. ใช้อย่างมีเหตุผล
3. การใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ไม่มีที่สิ้นสุดแนวความคิดของการอนุรักษ์จะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีหลักในการปฏิบัติดังนี้ คือ

3.1 การใช้อย่างฉลาด คือ การใช้ทรัพยากรแต่ละชนิดจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ถึงผลดี ผลเสีย การขาดแคลน การหายาก หรือหายาก

3.2 การประหยัด หมายถึง ทรัพยากรใดที่มีน้อยหรือหายากจะต้องพยายามรักษาไว้ให้นานที่สุด หรือใช้ทรัพยากรอย่างอื่นแทน

4. หาวิธีการฟื้นฟูทรัพยากรที่เสื่อมโทรมให้ดีขึ้น
5. ดูแลรักษาทรัพยากรที่หายากและมีน้อยให้อยู่ในสภาพที่จะใช้ได้อย่างยาวนาน และทำให้เพิ่มมากขึ้น เช่น สัตว์ป่า เป็นต้น

6. ทรัพยากรแต่ละชนิดมีความสัมพันธ์กัน การใช้ทรัพยากรอย่างหนึ่งจะต้องคำนึงถึงทรัพยากรอีกอย่างหนึ่งที่สัมพันธ์กัน เพราะอาจจะมีผลกระทบต่อกันหรือก่อให้เกิดปัญหาเกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การทำลายป่าไม้ ทำให้เกิดอุทกภัย หรือสัตว์ป่าสูญพันธุ์ เป็นต้น

7. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก นอกจากเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์แล้ว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติยังเป็นผลทางจิตใจด้วย เช่น การอนุรักษ์ธรรมชาติให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

สาเหตุที่ต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นที่นิยมแพร่หลายมากทั้งในหมู่ของประชาชนภายในประเทศ และต่างประเทศ ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้สถานที่นั้นดำรงคุณค่าได้ตลอดไปโดยไม่เสื่อมสลายไปก่อนเวลาอันควร เหตุผลที่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวนั้นคือ

1. ความจำเป็นในการใช้สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน เนื่องจากประชากรโลกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี ทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงขึ้น มีเวลาว่างมากขึ้นจึงมีโอกาที่จะพักผ่อน และใช้เวลาว่างได้มากขึ้น การท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ทั้งทางวัฒนธรรมและธรรมชาติจึงมีประชาชนเข้าไปใช้บริการมากขึ้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สถานที่นั้นถูกทำลาย หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวนั้นคงอยู่ต่อไป

2. สถานที่ท่องเที่ยวเป็นแหล่งสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะการที่สถานที่ท่องเที่ยวมีผู้นิยมเข้ามาใช้บริการมาก ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำ มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น เช่น เป็นมัคคุเทศก์ เป็นผู้จัดหาพาหนะในการเดินทาง เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ให้บริการด้านที่พักแรม ตลอดจนจำหน่ายอาหาร เป็นต้น เป็นการเพิ่มรายได้ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

3. เป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศ สถานที่ท่องเที่ยวที่แปลกและสวยงาม จะเป็นเครื่องดึงดูดใจนักท่องเที่ยวจากต่างแดนเข้ามาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศให้เป็นที่รู้จักของประชาชนจากต่างแดนมากยิ่งขึ้น

4. สถานที่ท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงามทางด้านวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ตลอดจนทิวทัศน์ตามธรรมชาติที่สวยงาม สิ่งเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการดูแลรักษา หรือถูกทำลายไปเท่ากับทำให้วัฒนธรรมของชาติถูกทำลายไปด้วย

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีลักษณะที่เด่น สวยงาม แปลกและมีคุณค่าในการที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือศึกษาหาความรู้ เช่น ป่าไม้ ภูเขา น้ำตก เกาะ ถ้ำ และชายทะเล เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ยังรวมถึงสภาพทางธรรมชาติบางแห่งที่มนุษย์ได้ดัดแปลงตกแต่ง หรือเสริมสร้างให้มีสภาพเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น เขื่อน และอ่างเก็บน้ำ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีหลักดังนี้คือ

1. การป้องกันการเสียหายหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากสิ่งต่างๆ เช่น จากภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า น้ำท่วม การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า หรือล่าสัตว์ การขีดเขียนข้อความหรือเครื่องหมายต่างๆ ตลอดจนการทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ ตามสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งการกระทำเหล่านี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถานที่ท่องเที่ยวและทำให้บรรยากาศของการท่องเที่ยวในบริเวณนั้นเปลี่ยนไป ไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวอีกต่อไป เช่น ถ้าแม่น้ำลำคลอง

สกปรก การล่องเรือชมทิวทัศน์ตามแม่น้ำลำคลอง ซึ่งเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวก็จะเป็นที่
ต้องการของนักท่องเที่ยวอีกต่อไป การอนุรักษ์จะทำได้โดยการออกกฎหมาย ลงโทษผู้กระทำผิด
ในเรื่องนี้

2. การดูแลรักษาความสะอาด การรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่เป็น
ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าสถานที่นั้นจะแปลกประหลาด สวยงาม แต่ถ้าสกปรกหรือไม่สะอาดย่อมไม่
สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ถึงแม้ว่าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดจะเป็นหน้าที่
ของเจ้าของสถานที่หรือเจ้าพนักงานประจำสถานที่ก็ตาม แต่นักท่องเที่ยวก็มีหน้าที่จะต้องช่วยกัน
รักษาความสะอาดด้วยเช่นกัน

3. ไม่สร้างสิ่งก่อสร้างในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยไม่จำเป็น และถ้าจำเป็นจะต้อง
สร้างก็ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ไม่บดบังทิวทัศน์ที่สวยงามและก่อสร้างแต่
เฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอย่าง
แท้จริง

4. นักท่องเที่ยวจะต้องให้ความร่วมมือ โดยการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่
สถานที่ท่องเที่ยวนั้นกำหนดไว้ เช่น ห้ามล่าสัตว์หรือทำลายสภาพทางธรรมชาติ เมื่อทุกคนร่วมมือ
กันก็เท่ากับว่ามีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวให้คงความงดงามตามธรรมชาติไว้ได้

5. จัดเจ้าหน้าที่มีคุณสมบัติในการท่องเที่ยว และควบคุมดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ
ตามกฎหมายข้อบังคับของสถานที่นั้นๆ เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นเป็นอย่างดี และ
ปฏิบัติหน้าที่ทั้งเป็นมัคคุเทศก์และดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวด้วย

6. จัดทำคู่มือเกี่ยวกับข้อปฏิบัติต่างๆ ในสถานที่ท่องเที่ยวนั้น เช่น ประกาศข้อควรปฏิบัติ
ต่างๆ แนะนำสถานที่ที่น่าสนใจ ซึ่งจะทำให้สถานที่ท่องเที่ยวนั้นดำรงความเป็นสถานที่ท่องเที่ยวไปได้นาน

7. ทั้งเจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ควรจะมีความรู้สึกรักถึงคุณค่า ห่วงแหนสถานที่
ท่องเที่ยวนั้น

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่งมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งโบราณสถาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์
สถานที่ทางวัฒนธรรม พระราชวังและวัด สถานที่ท่องเที่ยวชนิดนี้จะเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา
ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และขณะเดียวกันมนุษย์ยังมีส่วนช่วยทำลาย ทำให้อายุการใช้งาน
ของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสั้นหรือเสื่อมสลายเร็วขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอนุรักษ์
สถานที่ดังกล่าวไว้ให้คงสภาพเดิมไว้ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยวิธีการอนุรักษ์ดังนี้คือ

1. ออกกฎหมายควบคุมรักษาโบราณสถานวัตถุและศิลปวัตถุต่างๆ และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น ประเทศไทยได้ประกาศพระราชบัญญัติโบราณสถานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2504 ทั้งนี้เพราะได้มองเห็นความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก และต้องการอนุรักษ์สถานที่เหล่านั้นไว้เป็นมรดกของชาติสืบต่อไป

2. เพื่อป้องกันมิให้การลักลอบหรือทำลายสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์วิธีหนึ่งคือ การจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษามิให้สถานที่นั้นถูกทำลาย ตลอดจนจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปทำการดูแลและบูรณะให้คงอยู่ในสภาพเดิม

3. การบูรณะและซ่อมแซมสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ให้นุชนรุ่นหลังได้ชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ แต่คงได้กล่าวมาแล้วโบราณสถาน โบราณวัตถุเป็นสิ่งที่เสื่อมสลายไปได้ตามกาลเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบูรณะซ่อมแซมโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านโบราณคดีโดยเฉพาะ และต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ทันสมัย เพื่อจะได้คงสภาพเดิมไว้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4. จัดหางบประมาณหรือเงินทุนมาใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซม ทั้งนี้เพราะการบูรณะซ่อมแซมสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมโดยเฉพาะโบราณสถาน และ โบราณวัตถุ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่า บางครั้งอาจจะต้องขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เพื่ออนุรักษ์หลักฐานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์เอาไว้ เช่น ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือในด้านนี้จากองค์การวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

5. จัดหาสถานที่สำหรับเก็บรักษาโบราณวัตถุ และสิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยมิให้ถูกทำลายหรือถูกโจรกรรม การนำสิ่งต่างๆ เหล่านี้มารวมไว้ยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง นอกจากจะเป็นการสะดวกในการดูแลรักษาแล้วยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าชมไปชมได้อีกด้วยให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจต่างๆ เกี่ยวกับความจำเป็นทางด้านการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ และมีจิตสำนึกในคุณค่าและหวงแหนทรัพยากรทางวัฒนธรรม รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ช่วยกันดูแลรักษามิให้ถูกทำลาย ตลอดจนบอกกล่าวถึงโทษของการทำลาย หรือทำความเสียหายแก่สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมว่า มีบทลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างไรบ้าง

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งได้เสื่อมสภาพและลดความสำคัญลงไป เช่น สถานที่นั้นถูกนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ถูกทำลาย หรือสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป เช่น เกิดมลภาวะเป็นพิษตามแม่น้ำลำคลองหรือชายทะเล ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปยังสถานที่นั้นลดน้อยลง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการอนุรักษ์และพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้การอนุรักษ์นั้นได้ผลตลอดจนมีการออกกฎหมายต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการดังนี้คือ

1. ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ป่า น้ำท่วม พายุ ซึ่งภัยธรรมชาติดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถานที่ต่างๆ ทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ทำให้ต้นไม้ถูกทำลาย ทิวทัศน์ที่สวยงามถูกทำลาย โบราณสถานบางแห่งจะถูกน้ำกัดเซาะทำลาย เป็นต้น
2. ผลกระทบจากการพัฒนาประเทศทางด้านต่างๆ อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น การขยายพื้นที่ทางการเกษตรทำให้พื้นที่ป่าถูกบุกรุก การสร้างเขื่อนทำให้ทิวทัศน์ทางธรรมชาติบางแห่งถูกทำลายหรือเปลี่ยนสภาพไป การสร้างถนน หรือสร้างสิ่งก่อสร้างใกล้เคียงกับโบราณสถานก่อให้เกิดการทรุดและพังทลายได้
3. ความต้องการที่จะเป็นเจ้าของวัตถุโบราณ หรือศิลปะอันงดงามและมีค่า เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการลักลอบค้าขายและขุดค้นหาวัตถุมีค่าออกไปจำหน่าย โดยไม่คำนึงถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้น
4. ขาดกำลังเจ้าหน้าที่จะอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวคือ มีจำนวนไม่เพียงพอกับสถานที่ที่จะอนุรักษ์ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง ประกอบกับขาดความร่วมมือจากประชาชนนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในด้านการอนุรักษ์ เช่น การรักษาความสะอาด หรือการช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่ในสภาพเดิม
5. ขาดเงินทุนหรืองบประมาณมาใช้ในการพัฒนา และอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น การจ้างเจ้าหน้าที่ การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานตามสถานที่ต่างๆ การบูรณปฏิสังขรณ์ การขาดเงินทุนทำให้การทำงานต่างๆ เพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่ได้ผลเท่าที่ควร

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวจะเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1. มัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว จึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวมากที่สุด มัคคุเทศก์จึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

การให้คำแนะนำที่ถูกต้องในระหว่างการนำนักท่องเที่ยวออกท่องเที่ยวไปยังที่ต่างๆ โดยเฉพาะข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติต่างๆ เช่น การปฏิบัติตัวเมื่อเข้าไปท่องเที่ยวยังเขตอุทยานแห่งชาติ หรือสถานที่สำคัญทางศาสนา เป็นต้น และควรจะให้คำแนะนำเมื่อนักท่องเที่ยวปฏิบัติตนไม่เหมาะสม นอกจากนั้นมัคคุเทศก์ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

2. เจ้าของท้องถิ่น

ผู้มีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง คือเจ้าของท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงจากทรัพยากรการท่องเที่ยวถ้าสามารถรักษาสถานที่แวดล้อมตามธรรมชาติให้อยู่ในสภาพที่สมดุลลงความสวยงาม จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ซึ่งเป็นผลดีแก่คนในท้องถิ่นนั้น

3. นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวจะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมและปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

4. นักลงทุน

การที่จะเข้าไปลงทุนเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ใดนั้น นักลงทุนควรต้องคำนึงถึงผลเสียต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติด้วย เพราะเมื่อสภาพแวดล้อมถูกทำลาย หรือสูญเสียความงามตามธรรมชาติ จะมีผลให้นักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงสถานที่ไปยังบริเวณอื่น และบางครั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งกับคนในท้องถิ่นด้วย

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เมื่อใดที่ทรัพยากรเหล่านี้ถูกทำลาย การท่องเที่ยวย่อมถูกทำลายไปด้วย และเป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องช่วยกันป้องกันรักษาไว้ มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ

หน่วยที่ 6 มัคคุเทศก์นำรู้ แนวคิดเกี่ยวกับมัคคุเทศก์

ความหมายของมัคคุเทศก์

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493 ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ไว้ว่า “มัคคุเทศก์ มาจาก มัคคุ (ทาง) อุฑุเทศก (ผู้นำ, ผู้บอก) แปลว่า ผู้นำทาง ผู้ชี้ทาง ผู้นำเที่ยว ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Tourist Guide หรือนิยมเรียกย่อว่า Guide”

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 ได้แบ่งการเป็นมัคคุเทศก์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. มัคคุเทศก์ทั่วไป เป็นมัคคุเทศก์ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับงานทั่วไป ในการนำเที่ยว นักท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ได้ทั่วราชอาณาจักรนั้น โดยการใช้ภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ
2. มัคคุเทศก์พิเศษ เป็นมัคคุเทศก์ซึ่งมีความรู้เฉพาะทางพิเศษ เช่น การให้ความรู้พิเศษในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี การนำเที่ยวป่า ฯลฯ

ประวัติความเป็นมาของมัคคุเทศก์

นักเดินทางไกลๆ ในสมัยโบราณ แม้จะเดินทางเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินก็มักจะมีเหตุอันขึ้นมามาแทนที่ ไม่ใช่เป็นการท่องเที่ยว เช่น คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส (Christopher Columbus) ซึ่งเป็นนักผจญภัยและชอบเดินทางท่องเที่ยวทางทะเล จึงได้ขอพระราชทานเรือและเงินทุนจากพระนางอิสลาเบลล่าแห่งสเปน เพื่อใช้ในการเดินทางออกค้นหาดินแดนใหม่ๆ ให้แก่ประเทศสเปน มาร์โค โปโล (Marco Polo) เป็นนักผจญภัยและชอบเดินทางท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน เมื่อเดินทางจากเมืองเวนิสไปยังประเทศจีน ก็มีข้ออ้างว่าเพื่อทำแผนที่และสำรวจสภาพทางภูมิศาสตร์ การเดินทางทุกยุค ทุกสมัยต้องมีผู้นำทาง หรือในสมัยนี้เรียกว่า มัคคุเทศก์ หรือสิ่งที่ทำหน้าที่มัคคุเทศก์ สิ่งที่ทำหน้าที่มัคคุเทศก์ก็สิ่งแรกคือดวงดาวในท้องฟ้า เมื่อมนุษย์คิดทำแผนที่ขึ้นได้และรู้จักสร้างเข็มทิศ นักเดินทางก็ใช้ดวงดาวแผนที่ และเข็มทิศเป็นมัคคุเทศก์ เมื่อการเดินทางมากขึ้นมีการบันทึกการเดินทางบรรยายสถานที่และภูมิประเทศ ระยะทาง ตลอดจนสภาพลมฟ้าอากาศ ในเส้นทางที่ใช้เดินทางสิ่งเหล่านี้ก็เรียกว่า มัคคุเทศก์ จึงกล่าวได้ว่าประวัติการเดินทางของคนไม่ว่าเหตุจูงใจจะเป็นเช่นใด วัตถุประสงค์ของและเอกสารทำหน้าที่รับใช้นักเดินทางในฐานะมัคคุเทศก์มาก่อน เมื่อคนรู้โลกทางภูมิศาสตร์ดีขึ้น การเดินทางเพื่อศึกษาในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของคน วัตถุประสงค์ที่ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์จึงน้อยลง การเดินทางเพื่อการศึกษาจึงต้องอาศัยคนเป็นมัคคุเทศก์

อาชีพมัคคุเทศก์ เริ่มขึ้นเมื่อมีการนำเที่ยวเป็นกลุ่มของบริษัทท่องเที่ยวต่างๆ ในทวีปยุโรป มีการนำเที่ยวเป็นกลุ่มตั้งแต่ประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อบริษัทโทมัสคูก (Tomas Cook) ได้จัดนำเที่ยวโดยทางรถไฟในประเทศอังกฤษ และต่อมาได้ขยายไปที่อื่นๆ การนำเที่ยวให้แก่คนเป็นจำนวนมากเช่นนี้ จำเป็นต้องมีมัคคุเทศก์ดูแล อำนวยความสะดวกให้ นอกจากนี้ตามสถานที่สำคัญต่างๆ ที่มีนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมเสมอๆ ก็มักจะจัดหาคนที่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ ไว้ตอบอธิบายให้แก่นักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

สำหรับประเทศไทยนั้น อาชีพมัคคุเทศก์ เริ่มแพร่หลายมากขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็มีชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากขึ้น ทั้งในรูปของนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ และผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการทหาร จึงมีความจำเป็นต้องใช้มัคคุเทศก์ที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะในระยะเวลาระหว่างสงครามเวียดนาม มีชาวอเมริกันทั้งพลเรือน และทหารจำนวนมากเข้ามาในประเทศไทย ทั้งที่มาประจำการและที่มาพักผ่อนจากการรบ รวมทั้งชาวต่างประเทศที่ประจำอยู่ในหน่วยงานต่างๆ ขององค์การต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง บริษัทนำเที่ยวเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและขยายตัวมากขึ้นตามลำดับ ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ที่มีทหารและพลเรือนชาวต่างประเทศประจำอยู่และสัญจรไปมา นอกจากนี้สงครามเวียดนามยังมีผลให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักของชาวโลกมากขึ้น ถึงแม้สงครามเวียดนามจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก จากส่วนต่างๆ ของโลก ทั้งชาวยุโรป อเมริกัน ลาตินอเมริกัน ออสเตรเลีย รวมทั้งชาวเอเชีย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมากขึ้น ทำให้เกิดความต้องการมัคคุเทศก์ที่รู้ภาษาต่างประเทศอื่นๆ นอกจากภาษาอังกฤษ

ในระยะเริ่มแรกที่มีอาชีพมัคคุเทศก์ในประเทศไทยนั้น สถานภาพของอาชีพมัคคุเทศก์ ยังไม่เป็นที่รับรอง เพราะบุคลากรที่ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ไม่จำเป็นต้องมีความรู้สูง แต่มีความรู้ภาษาอังกฤษพอพูดสื่อสารได้ก็อาจเป็นมัคคุเทศก์ได้ จนกระทั่ง พ.ศ.2502 รัฐบาลในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือ (อ.ส.ท.) ในปัจจุบันคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ท.ท.ท.) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ จึงทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 โดยกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ทุกคน จะต้องมิใช่ใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ นั่นคือมัคคุเทศก์ทุกคนต้องผ่านการอบรมมัคคุเทศก์ ตามหลักสูตรที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรับรอง และมัคคุเทศก์ทุกคนต้องมีใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ติดไว้กับตนเองเสมอ ซึ่งสามารถแสดงได้ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานเมื่อถูกตรวจสอบ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มัคคุเทศก์ที่ไม่ได้ผ่านการอบรมเกิด

ความไม่สะดวกในการปฏิบัติงานเมื่อถูกตรวจสอบข้อกำหนดต่างๆ เหล่านี้เป็นผลทำให้มีการส่งเสริมสถานภาพของมัคคุเทศก์ให้สูงขึ้นกว่าแต่ก่อน ในปัจจุบันกล่าวได้ว่าอาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี แต่ผู้ที่เข้ามาประกอบอาชีพมัคคุเทศก์จะต้องมีคุณสมบัติและความสามารถสูงพอสมควรด้วย นอกจากนี้อาชีพมัคคุเทศก์ยังเป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทยอาชีพหนึ่งใน 39 อาชีพ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพ ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ.2522 และตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521

ความสำคัญของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์เป็นผู้มีความสำคัญในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าบุคลากรอื่นๆ เนื่องจากเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนคอยชี้แนะ อธิบายสิ่งต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งตามธรรมชาตินักท่องเที่ยวเป็นคนแปลกหน้าในท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยว ไม่คุ้นเคยกับสถานที่และบุคคลในท้องถิ่น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ มัคคุเทศก์จึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว ในการชักนำชี้แนะนักท่องเที่ยวให้ประพาสสิ่งที่เป็นคุณ ละเว้นสิ่งที่เป็นโทษ เพราะนักท่องเที่ยวที่มาจากต่างถิ่นนั้นๆ มัคคุเทศก์จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นถ้านักท่องเที่ยวไปชมสถานที่ท่องเที่ยวตามลำพัง โดยไม่มีมัคคุเทศก์คอยช่วยเหลือย่อมเกิดความยากลำบากหรือได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว ไม่คุ้มกับเวลาและเงินที่เสียไป ฉะนั้นนักท่องเที่ยวจึงต้องการให้มัคคุเทศก์เป็นผู้นำทาง ยังเป็นการเดินทางต่างถิ่นมากเท่าใด ความจำเป็นในการต้องการมัคคุเทศก์ก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น จึงนับได้ว่ามัคคุเทศก์เป็นบุคลากรที่สำคัญยิ่งในการท่องเที่ยว เป็นผู้ให้ความรู้ ความอบอุ่น ความสบายใจ ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเป็นผู้มีความรู้อย่างดีในแหล่งท่องเที่ยวที่มัคคุเทศก์นำเที่ยว

ความสำคัญของมัคคุเทศก์มีดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของมัคคุเทศก์ที่มีต่อนักท่องเที่ยว

- 1.1 มัคคุเทศก์ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้ทั่วถึง ไม่ละเลยสิ่งสำคัญ
- 1.2 นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจเรื่องราว ความเป็นมา ประวัติศาสตร์และพงศาวดารของแหล่งท่องเที่ยวไปได้ถูกต้องมากกว่า เมื่อมีมัคคุเทศก์นำเที่ยว
- 1.3 นักท่องเที่ยวสามารถคำนวณระยะเวลาที่จะใช้ในการท่องเที่ยวได้แน่นอนกว่าการท่องเที่ยวโดยไม่มีมัคคุเทศก์

1.4 นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และท่องเที่ยวด้วยความปลอดภัยมากกว่า เมื่อมีมัคคุเทศก์นำเที่ยว

1.5 นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความสนุกสนาน และความเพลิดเพลินในการท่องเที่ยว มากกว่า เมื่อมีมัคคุเทศก์นำเที่ยว

1.6 นักท่องเที่ยวสามารถประหยัดเวลาในการหารายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว ต่างๆ

1.7 นักท่องเที่ยวไม่ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ เพราะมีมัคคุเทศก์ช่วยให้คำแนะนำ และ ปรีกษา เช่น การสื่อสารทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ และบุคลากรในท้องถิ่น (สุภาพร มากแจ้ง, 2534 : 53-54)

2. ความสำคัญของมัคคุเทศก์ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว (ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์, 2535 : 26) มัคคุเทศก์เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวมัคคุเทศก์มีความคิด เจตคติอย่างไรนักท่องเที่ยวก็จะรับเอา ความคิดต่างๆ เหล่านั้น ไปเป็นภาพของตัวแทนบุคคลในชุมชนนั้น ในเวลาอันสั้นบุคคลที่ นักท่องเที่ยวพบและติดต่อกันมากที่สุดคือมัคคุเทศก์ รายละเอียดข้อมูลหรือการแสดงออกของมัคคุเทศก์ จึงเปรียบเทียบกับเสมือนภาพสะท้อนของบุคคลและชุมชนนั้น ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงมีความสำคัญต่อ แหล่งท่องเที่ยวดังนี้

2.1 มัคคุเทศก์เป็นผู้อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ต้องมีความรักและ ความหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติอันสวยงามแปลกตา สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต การทำลายสิ่งเหล่านี้เท่ากับทำลายอาชีพ ไม่ว่าจะเป็น กระทำด้วยตนเองหรือปล่อยให้นักท่องเที่ยวกระทำ ในฐานะเจ้าของบ้าน เจ้าของทรัพย์สินของ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้ว มัคคุเทศก์จะต้องเอาใจใส่สอดส่องดูแลสถานที่ท่องเที่ยว อันเป็นสิ่งที่ให้คนมีอาชีพมีงานทำ ไม่ให้ถูกทำลาย ไม่ชักชวนนักท่องเที่ยวกระทำการที่ผิดกฎหมาย สิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้นๆ เมื่อเห็นสิ่งใดไม่ถูกต้อง ควรหาทางสกัดยั้งทันที หรือแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องช่วยกันแก้ปัญหา ไม่ปล่อยให้นักท่องเที่ยวมาทำลายศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ให้สูญไป มัคคุเทศก์ต้องตระหนักตลอดเวลาว่าเมื่อใดก็ตามที่ต้องสูญเสียเอกลักษณ์วัฒนธรรมอัน เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวแล้ว เราจะต้องสูญเสียเอกราชทางวัฒนธรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จะต้องประสบกับความหายนะ นักท่องเที่ยวจะไม่ต้องการมาเที่ยวประเทศไทยอีกต่อไป ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่ามัคคุเทศก์เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่มีบุคคลกลุ่มใดที่จะ หน้าที่ได้ดีเท่ากับมัคคุเทศก์ เพราะเป็นผู้ใกล้ชิด และอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ ต้องมีความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งที่เกิดจากการกระทำของตนเองและผู้อื่น เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น นอกจากนี้มัคคุเทศก์ยังต้องกระทำตนเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ดีต่อ

สิ่งแวดล้อม และยังคงคอยดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนให้ถูกต้อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยส่งเสริมให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวสวยงามและมีคุณค่าสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปเยือน

2.2 มัคคุเทศก์เป็นผู้สร้างภาพพจน์ของแหล่งท่องเที่ยว การสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวทำได้โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีความเข้าใจ และปรารถนาดีต่อนักท่องเที่ยวให้คำแนะนำในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม หากพบเห็นสิ่งใดไม่ถูกต้องก็มีวิธีการแก้ปัญหาคัดค้านนักท่องเที่ยวอย่างนุ่มนวล เป็นตัวอย่างของคนไทยที่ดี มีศักดิ์ศรี มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ต่อวิชาชีพ

หน้าที่และความรับผิดชอบของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์มีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวและต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเริ่มตั้งแต่การรับนักท่องเที่ยวจากโรงแรมหรือจุดนัดพบ ไปตามรายการนำเที่ยวที่ระบุไว้จนกระทั่งถึงการส่งนักท่องเที่ยวกลับโรงแรมหรือจุดสุดท้ายของรายการนำเที่ยวนั้นๆ สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบของมัคคุเทศก์มีดังต่อไปนี้

1. ให้ความสะดวกในด้านการเดินทาง ที่พัก สัมภาระของนักท่องเที่ยว โดยเริ่มตั้งแต่รับงานรับรายชื่อนักท่องเที่ยวในความรับผิดชอบจากบริษัทแล้วเดินทางไปรับนักท่องเที่ยวที่สนามบิน โรงแรม หรือจุดนัดพบ ดูแลเป็นภาระเรื่องกระเป๋า หีบห่อ พานักท่องเที่ยวไปพักที่ โรงแรม ช่วยเจ้าหน้าที่ของโรงแรมจัดที่พักของนักท่องเที่ยวให้เรียบร้อย

2. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวและระเบียบปฏิบัติในการเข้าชม โดยทบทวนรายการนำเที่ยวประจำวันหรือวันรุ่งขึ้นกับนักท่องเที่ยวว่าจะไปเที่ยวที่ใดบ้าง รายละเอียดเป็นอย่างไร เช่น รถออกเวลาใด ที่ไหน ควรแต่งการอย่างไร

3. นำชมสถานที่ท่องเที่ยวตามรายการต่างๆ ที่ระบุไว้ในรายการนำเที่ยวอย่างเคร่งครัด ถ้าหากมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเข้าชมสถานที่แห่งใดหรือต้องเปลี่ยนแปลงเวลาในการเข้าชมหรือเปลี่ยนแปลงเส้นทาง ต้องอธิบายเหตุผลตามความจำเป็นให้นักท่องเที่ยวทราบ และพยายามรักษาเวลาให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในรายการนำเที่ยว ควรให้เวลาแก่นักท่องเที่ยวเพื่อการถ่ายภาพสถานที่นั้นอนุญาตให้ถ่ายภาพได้

4. อธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่ที่นำชม ตลอดจนความรู้ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวควรทราบ เช่น ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี ความเป็นอยู่ของผู้คน เป็นต้น โดยมัคคุเทศก์ควรทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวก่อนว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของกลุ่มที่จะพา

เพิ่มพูนความรู้ความสนใจและความต้องการเช่นใด เพื่อจะไปปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้น

5. แนะนำสถานที่ที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ที่ทำการไปรษณีย์ ฯลฯ

6. แนะนำการปฏิบัติตนในสังคมไทย เช่น การทักทาย มารยาทในการรับประทานอาหาร แบบขันโตก การเข้าชมภายในพระอุโบสถ การเดิน การนั่งในบางสถานที่ การขึ้นบ้านคนไทย ซึ่งต้องถอดรองเท้า ฯลฯ

7. ตอบข้อซักถามของนักท่องเที่ยว โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวที่มีปัญหา ข้อสงสัย เกี่ยวกับสถานที่ที่นำชม ซักถามความรู้เพิ่มเติม ถ้าหากมัคคุเทศก์ไม่ทราบคำตอบปัญหาใด ไม่ควรเดา แต่ควรรับที่จะไปศึกษาค้นคว้าหาคำตอบให้ในภายหลัง

8. ดูแลให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวมัคคุเทศก์จะต้องช่วยเหลือเพื่อให้นักท่องเที่ยว เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น แนะนำสถานที่ ย่าน ชอย ว่าที่ใดเวลาใดที่ปลอดภัย การเก็บรักษาสินของมีค่า เป็นต้น

9. ช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักท่องเที่ยวและปัญหาอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการเดินทาง เช่น นักท่องเที่ยวเกิดเจ็บป่วยกะทันหัน การนำสิ่งของออกนอกประเทศ การแลกเปลี่ยนเงินตรา ฯลฯ มัคคุเทศก์จะต้องช่วยเหลือในการแก้ปัญหา หรือให้คำแนะนำที่ถูกต้อง และเหมาะสมแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกลบอุ่นใจ สบายใจ ศรัทธา และไว้วางใจในตัวมัคคุเทศก์

10. ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในการซื้อของ โดยพยายามรักษาผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด มัคคุเทศก์ควรทราบว่า ร้านขายสินค้าพื้นเมืองหรือของที่ระลึกต่างๆ ร้านไหนมีอะไรดี และราคายุติธรรม ในกรณีที่เกิดปัญหาในการซื้อของเนื่องจากทางร้านเอาเปรียบ มัคคุเทศก์จะต้องช่วยเจรจาให้ตกลงกันได้โดยยุติธรรม ถ้าทางร้านเอาเปรียบหรือโกงนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์จะต้องช่วยนักท่องเที่ยว โดยไม่เห็นแก่เงินรางวัล (tip) หรือค่าน้ำ (Commission) ที่ได้รับจากร้านค้านั้น เพราะจะทำให้เกิดความเสียหายมากในภายหลัง

ลักษณะมัคคุเทศก์ที่ดี

มัคคุเทศก์ที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ดี ได้แก่ ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับสถานที่นำชม โดยจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ อย่างละเอียดและถูกต้อง ทั้งในด้านของประวัติศาสตร์ความเป็นมาและสภาพในปัจจุบัน โดยสามารถบอกรายละเอียดต่างๆ เท่าที่จำเป็นหรือตอบคำถามของนักท่องเที่ยวได้ และมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับท้องถิ่นทั้งในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ เพื่อสามารถ

อธิบายให้นักท่องเที่ยวฟังได้ขณะเดินทาง หรือสอดแทรกคำอธิบายขณะชมสถานที่ต่างๆ ตามปกติ นักท่องเที่ยวย่อมอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ที่แปลกไปจากสิ่งที่เคยพบในบ้านเมืองของตน ฉะนั้น ถ้ามัคคุเทศก์มีความรู้ความสามารถอธิบายให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้ ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์และเกิดความพอใจ

การจะมีความรู้ดีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1.1 ความเข้าใจใ้รู้ เนื่องจากความรู้ไม่มีสิ้นสุด จะต้องค้นคว้าแสวงหาอยู่เสมอ โดยไม่จำกัดเฉพาะความรู้เกี่ยวกับสถานที่นำชมเท่านั้น แต่ควรมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลก การสนใจข่าวสารความเป็นไปต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้มัคคุเทศก์เลือกใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่างๆ

1.2 พื้นเพเดิม ถ้ามัคคุเทศก์เป็นคนในท้องถิ่นย่อมเป็นข้อได้เปรียบในการที่จะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมา รู้จักสภาพของสถานที่ท่องเที่ยว ในท้องถิ่นของตนได้ดีกว่าคนอื่น เช่น มัคคุเทศก์ ทวีร์ป่าที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่นั้น ย่อมรู้สภาพเส้นทาง จุดควรนำชม จุดที่เป็นอันตราย ที่ต้องระมัดระวัง ได้ดีกว่าคนนอกพื้นที่

1.3 ช่วงสังเกต การสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัวเราจะเป็นประโยชน์ในการที่มัคคุเทศก์ก็จะนำสิ่งนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ เช่น สังเกตเห็นต้นไม้ ที่ออกดอกสวยงามในบางจุด ก็จะสามารถบอกนักท่องเที่ยวให้เตรียมตัวดูล่วงหน้าได้

2. ความสามารถในเรื่องของภาษา ซึ่งจะสื่อในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ที่ดีจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่ว ไม่มีปัญหาการพูดติดอ่าง พูดไม่ชัดหรือพูดเสียงเบา มีลักษณะช่วงพูดพอสมควร นอกจากนี้ควรมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างแตกฉานทั้งการพูดและการฟัง ซึ่งจะช่วยให้มัคคุเทศก์สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ทั้งในเรื่องความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและอื่นๆ รวมทั้งรับทราบคำถามและความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย

3. การศึกษาและหาข้อมูล นักท่องเที่ยวต้องการมัคคุเทศก์ที่เฉลียวฉลาด มีความรู้รอบในเรื่องข้อมูล รายละเอียดต่างๆ พุดจาติ รวมทั้งรสนิยมและกิริยาท่าทางที่ดีที่สำคัญคือ มัคคุเทศก์ต้องไม่ใช่อ่านจากนักท่องเที่ยวและไม่ควรทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเบื่อ

4. ประสบการณ์และอายุ สำหรับมัคคุเทศก์แล้ว จะให้ความสำคัญกับความสามารถมากกว่าอายุ ส่วนประสบการณ์ที่มีความสำคัญคือด้านการท่องเที่ยวและควรมีประสบการณ์ด้านอื่นๆ ประกอบด้วย

5. ทักษะในการปฐมพยาบาล มัคคุเทศก์ควรมีความรู้ในเรื่องการปฐมพยาบาลและเครื่องมือเวชภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการเดินทาง เช่น การใช้เครื่องช่วยหายใจ เครื่องชুষีฟ การใช้ยาประจำบ้าน เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยและมีความมั่นใจในระหว่างการเดินทาง

6. มีความสามารถในการจัดเวลาในการนำเที่ยวแต่ละรายการได้เหมาะสมมัคคุเทศก์ต้องเป็นผู้มองการณ์ไกล สามารถวางแผนกำหนดการล่วงหน้า และควบคุมกำหนดการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นได้ มัคคุเทศก์ที่ดีต้องมีการเตรียมพร้อม คำนวณ และมีการบันทึกอยู่เป็นประจำ มีข้อมูลเพื่อให้งานกำหนดการเดินทางไปอย่างชัดเจน สมบูรณ์ถูกต้อง

7. มีบุคลิกดีการมีบุคลิกดี นับเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นผู้ที่จะเป็นมัคคุเทศก์ที่ดีนั้น ควรมีรูปร่างหน้าตาชวนมอง ไม่พิกุลพิการหรือผิดปกติจากปกติธรรมดา นอกจากนี้ยังควรแต่งกายให้เหมาะสมเพื่อเสริมบุคลิกภาพให้เด่นชัด

บทบาทของมัคคุเทศก์

ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ (2537 : 42-44) ได้กล่าวถึงบทบาทของมัคคุเทศก์ตามความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยว

บทบาทของมัคคุเทศก์เป็นทั้งครู นักจิตวิทยา นักแสดงและนักการพูด อยู่ในคนๆ เดียวกัน ผู้ที่จะเป็นมัคคุเทศก์ที่ดีได้ต้องสวมบทบาทของบุคคล เหล่านี้ในวาระและโอกาสต่างๆ

1.1 บทบาทครู นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เมื่อเดินทางไปยังต่างแดน ไม่ว่าจะเป็นในประเทศหรือนอกประเทศ ย่อมมีความต้องการอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศและอื่นๆ สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของมัคคุเทศก์ที่จะต้องตอบนักท่องเที่ยวให้กระจ่างชัดในระดับหนึ่ง มัคคุเทศก์ทั่วไปอาจจะไม่ต้องมีความรู้ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดสิ่งหนึ่ง (เว้นแต่จะเป็นมัคคุเทศก์ชำนาญการพิเศษเฉพาะเรื่อง) แต่ควรจะมีความรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนของตน เช่น จำนวนประชากร ประวัติของชุมชน สถานที่ควรชมพืชพันธุ์ธัญญาหาร สัตว์ในท้องถิ่น เทศกาลงานครุฑสำคัญ

1.2 บทบาทนักจิตวิทยา อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพการให้บริการด้วยการสร้างความประทับใจ มัคคุเทศก์ที่จะประสบความสำเร็จได้จะต้องรู้จักจิตวิทยาของนักท่องเที่ยว เรียนรู้ที่จะปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยว เรียนรู้ที่จะปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ รู้ว่าเมื่อใดควรปฏิบัติอย่างไร มีวิธีการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในทางปฏิบัติ อาจเป็นการยากที่มัคคุเทศก์จะสามารถทำตัวให้เป็นทีพอใจแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มได้ เพราะนักท่องเที่ยวมีความหลากหลาย มีพื้นเพที่มา ภูมิหลัง ทักษะคติที่แตกต่างกัน สิ่งที่มีมัคคุเทศก์

จะต้องใช้หลักจิตวิทยาพิจารณาก็คือ การเรียนรู้ถึงธรรมชาติ และความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติแต่ละภาษา และหากกลยุทธ์ปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านั้นให้สอดคล้องกับความต้องการที่ต่างกันไป ในบทบาทของนักจิตวิทยานั้นนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะบางครั้งอาจช่วยทำให้เรื่องร้ายกลายเป็นดีได้ และยังจะต้องช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์อันดีกับมัคคุเทศก์และมีความอบอุ่นใจในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

1.3 บทบาทนักแสดง การเดินทางที่มีระยะทางไกล บางครั้งต้องใช้เวลานานทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หากมัคคุเทศก์มีความสามารถในการจัดการสันทนาการสร้างความบันเทิงให้นักท่องเที่ยว ก็อาจทำให้นักท่องเที่ยวคลายความเบื่อหน่าย กังวลในการเดินทาง ซึ่งมัคคุเทศก์จะต้องใช้บทบาทของการเป็นนักแสดง เช่น นักท่องเที่ยว นักเดิน การนำเกม การเล่าเรื่อง ขบขัน การจัดเล่นรอบกองไฟ ฯลฯ ประโยชน์ของการสันทนาการที่จัดให้แก่ นักท่องเที่ยวนี้ นอกจากจะช่วยสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ นักท่องเที่ยวแล้ว ยังจะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกันดีขึ้น มัคคุเทศก์ที่จะมีคุณสมบัติเช่นนี้ นอกจากจะต้องได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว ยังจำเป็นต้องอาศัยความสามารถส่วนบุคคลประกอบด้วย จึงจะประสบความสำเร็จ

1.4 บทบาทนักการทูต ในฐานะตัวแทนของประเทศหรือของท้องถิ่น มัคคุเทศก์ต้องรู้ว่าควรอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศของตนให้นักท่องเที่ยวฟังอย่างไร จึงจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกที่ดี และมัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม ต้องแสดงความเป็นไทยให้ประจักษ์แก่นักท่องเที่ยวทั้งในด้านกิริยา มารยาท การวางตน ค่านิยม การดำรงชีวิตตามวัฒนธรรมและสังคมไทย เช่น ความอ่อนโยน ความมีน้ำใจ ตลอดจนสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ชาติ เชิดชูความเป็นชาติอารยะที่ทัดเทียมกับชาติอื่นๆ หลีกเลี่ยงการประเพณีปฏิบัติที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียต่อประเทศชาติ เปรียบเสมือนการทำหน้าที่เป็นทูตวัฒนธรรมหรือทูตสันติภาพนั่นเอง

2. ความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยว

มัคคุเทศก์เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์เป็นอย่างไร นักท่องเที่ยวก็จะซึมซับเอาลักษณะเช่นนั้นไป เป็นภาพของตัวแทนของคนในชุมชนนั้น ในช่วงเวลาอันสั้น บุคคลที่นักท่องเที่ยวพบติดต่อมากที่สุดคือ มัคคุเทศก์ ข้อมูลภาพพจน์ที่ได้รับอาจถูกหรือผิด ดีหรือเลว นักท่องเที่ยวไม่มีโอกาสจะตรวจสอบสิ่งที่มัคคุเทศก์เล่า อธิบายหรือแสดงออก จึงเปรียบเสมือนภาพสะท้อนของคนและชุมชนนั้น ในประเด็นนี้จะกล่าวถึงบทบาทของมัคคุเทศก์ในสองบทบาทด้วยกันคือ

2.1 บทบาทนักพูด โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีความจริงใจและปรารถนาดีต่อนักท่องเที่ยว ให้คำแนะนำในการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม หากพบเห็นสิ่งใดไม่ถูกต้อง ก็มีวิธีการแก้ไขปัญหา ตักเตือนนักท่องเที่ยวอย่างนุ่มนวล เป็นตัวอย่างของคนไทยที่ดี มีศักดิ์ศรี มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ

2.2 บทบาทนักอนุรักษ์ มัคคุเทศก์จะต้องให้ความเคารพต่อทรัพยากรท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติอันสวยงามแปลกตา สิ่งที่มีมนุษย์สร้างวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ในฐานะเจ้าของบ้าน เจ้าของทรัพย์สิน มัคคุเทศก์จะต้องคอยสอดส่องดูแลสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งเป็นที่ทำให้คนมีอาชีพ มีงานทำ ไม่ให้ถูกทำลาย ไม่ชักชวนนักท่องเที่ยวทำสิ่งที่มีผิดกฎหมาย สิ่งที่ยั้ดต่อศีลธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดไม่ชอบมาพากล ควรจะหาทางสกัดกั้นยับยั้งทันทีหรือแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องช่วยกันแก้ไขปัญห ไม่ปล่อยให้คนต่างชาติ ต่างชุมชนมาทำลายศิลปวัฒนธรรมอันดีงามให้สูญเสียไป จะต้องตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่า เมื่อใดนั้นที่ตัวเองสูญเสียเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว นอกจากเราจะต้องสูญเสียเอกราชทางวัฒนธรรมแล้ว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็จะต้องประสบกับความหายนะ ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด

มารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์พึงระมัดระวังในด้านมารยาทและการมีการวางตัวที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงข้อควรกระทำ และข้อไม่ควรกระทำดังต่อไปนี้

ข้อควรกระทำได้แก่

1. รักษาความสะอาดและสุขนิสัยส่วนตัวไม่ให้เป็นที่น่ารังเกียจ (เช่น ดูแลความสะอาดของผม เล็บ ฟัน ผิวหนัง)
2. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ไม่ลู้ดลาด หรือซอมซ่อสกปรก
3. มีกริยามารยาทสุภาพ นุ่มนวล ถูกต้องตามแผนขนบธรรมเนียมประเพณี โดยเน้นในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ไม่ขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวต่างประเทศ
4. แสดงความเอาใจใส่และความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เฉื่อยชาหรือแสดงอาการเบื่อหน่าย
5. อุ่มแอ้มแจ่มใสขณะปฏิบัติหน้าที่ ไม่บึ้งตึง หรือแสดงอารมณ์โกรธเกรี้ยว แม้จะไม่พอใจสิ่งหนึ่ง สิ่งใดก็ตาม

6. ตรงต่อเวลาในทุกๆ กรณี การผิดเวลาถือเป็นมารยาทที่เลวในสายตาของชาวตะวันตก โดยเฉพาะในด้านธุรกิจการท่องเที่ยว อาจเกิดความเสียหายมาก ถ้ามีลูกค้าไม่ตรงต่อเวลา

ข้อไม่ควรกระทำ ได้แก่

1. ทะเลาะกับนักท่องเที่ยวที่เป็นลูกค้าไม่ว่าในกรณีใดๆ ก็ตาม มัคคุเทศก์ต้องหลีกเลี่ยงการทะเลาะกับนักท่องเที่ยวอย่างขาด และใช้ความสุ่ม นุ่มนวลในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับลูกค้า
 2. ให้ความเอาใจใส่แก่นักท่องเที่ยวในความดูแลอย่างไม่ทั่วถึงหรือไม่สม่ำเสมอ เช่น เอาใจใส่นักท่องเที่ยวคนหนึ่งคนใดมาเป็นพิเศษ จนทำให้นักท่องเที่ยวคนอื่นๆ เกิดความรู้สึกว่าถูกละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร
 3. เอาเรื่องส่วนตัวมาเล่าให้นักท่องเที่ยวฟัง หรือบ่นเรื่องความทุกข์ยากของคนเพื่อขอความเห็นใจจากนักท่องเที่ยว
 4. หวังผลประโยชน์จากร้านค้าที่นำนักท่องเที่ยวไปซื้อของจนทำให้นักท่องเที่ยวต้องเสียผลประโยชน์จากการซื้อของแพงหรือของที่มัลคุณภาพไม่ดี
 5. ให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวหรือทำให้นักท่องเที่ยวเกิดภาพพจน์และทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนไทยและประเทศไทยเป็นส่วนรวม
 6. ให้ความสนิทสนมแก่นักท่องเที่ยวจนเกินขอบเขต โดยเฉพาะในด้านผู้สาว
- ข้อควรปฏิบัติของมัคคุเทศก์ ซึ่งสุภาพร มากแจ้ง (2534 : 62) ได้อธิบายไว้ว่าคือ สิ่งอันพึงประพฤติปฏิบัติ จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ก็คือ ข้อพึงประพฤติของมัคคุเทศก์ เพื่อชี้แจงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของสถานภาพแห่งวิชาชีพทำให้อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือในฐานะเป็นตัวแทนของประเทศ และชนชาวไทยเป็นทูตวัฒนธรรมและทูตสันติภาพมิใช่นักขายโอกาสหรือนักต้มตุ๋นที่มีนักท่องเที่ยวเป็นเหยื่อ ข้อพึงปฏิบัติของมัคคุเทศก์ ได้แก่
1. ความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ มัคคุเทศก์พึงปฏิบัติหน้าที่ตน โดยเต็มกำลังความสามารถและมีความรับผิดชอบตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน
 2. ความซื่อสัตย์สุจริต มัคคุเทศก์ไม่พึงปล่อยให้ความโลภ ความเห็นแก่ตัว เข้าครอบงำและถือโอกาสจากความไว้วางใจของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเสียประโยชน์ เช่น นำนักท่องเที่ยวไปซื้อของเฉพาะร้านที่จ่ายค่าพิเศษให้โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้ากับราคาที่นักท่องเที่ยวต้องจ่าย ผลการกระทำนี้กระทบไม่เฉพาะแต่ชื่อเสียงของมัคคุเทศก์เท่านั้น ยังกระทบไปถึงชื่อเสียงของประเทศชาติ และชนในชาติด้วย

3. ความรู้จักประมาณตน มัคคุเทศก์พึงเข้าใจว่าตนอยู่ในฐานะผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยวเป็นผู้รับบริการ เปรียบเสมือนนายจ้าง จึงไม่ควรทำตนเสมอกับนักท่องเที่ยว ทั้งด้วยกิริยาท่าทาง ความประพฤติ และเวลา เช่น ตะโกนหรือตบมือดังๆ เพื่อเรียกนักท่องเที่ยว ไม่แสดงอาการขัดเคือง หรือเบื่อหน่าย ไม่เกรี้ยวกราดเอาแต่ใจ เมื่อนักท่องเที่ยวไม่ปฏิบัติตามกำหนดที่วางไว้

4. ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ มัคคุเทศก์พึงเข้าใจว่ามนุษย์เข้าใจว่ามนุษย์ทุกคนปรารถนาความรัก ความเอาใจใส่ดูแล ต้องการให้เห็นว่าตนเป็นคนสำคัญ จึงต้องปฏิบัติตนต่อนักท่องเที่ยวอย่างเสมอหน้า เอาใจใส่ดูแลอย่างทั่วถึง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ระวังระวังที่จะไม่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนใจโดยมิได้เจตนา เช่น การเล่าเรื่องตลกของชาติต่างๆ ที่อาจกลายเป็นการดูหมิ่นเจ้าของชาตินั้นได้ เป็นต้น

5. ความเมตตากรุณา ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข มัคคุเทศก์พึงเข้าใจจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวว่าต้องการความสุข และความเพลิดเพลินจากการท่องเที่ยว ทั้งมัคคุเทศก์เป็นผู้สามารถสนองความประสงค์ได้โดยกระตือรือร้น และเต็มใจ ไม่ก่อกวนให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น การเล่าเรื่องส่วนตัวหรือความทุกข์ร้อนเพื่อขอความเห็นใจ

คุณสมบัติที่จำเป็นและแนวทางในการพัฒนาตนเองของมัคคุเทศก์

งานของมัคคุเทศก์เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ที่ทำงานในอาชีพนี้จึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะที่เป็นพิเศษ ดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีความรู้ดี
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
4. มีวาสนศิลป์หรือศิลปะในการพูด
5. มีใจรักและมีเจตคติที่ดีต่องานบริการ
6. มีความตรงต่อเวลา

1. มีบุคลิกภาพดี

บุคลิกภาพ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบเป็นตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกาย อารมณ์ ความรู้ความสามารถ การแสดงออก การมองโลก ความเชื่อมั่นในตนเอง การแก้ปัญหา ความรู้สึกนึกคิดซึ่งแต่ละคนจะมีแตกต่างกันไป เนื่องมาจากอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพจะส่งผลโดยตรงต่อการทำงาน ชีวิตส่วนตัว และการใช้ชีวิตในสังคม ลักษณะของบุคลิกภาพที่เหมาะสมมีดังต่อไปนี้

1.1 มีร่างกายที่สะอาด ร่างกายเป็นสิ่งสำคัญที่มักุเทศก์ควรให้การเอาใจใส่และดูแลเป็นอันดับแรก เพื่อให้ผู้ที่พบเห็นและติดต่อด้วยโดยเฉพาะนักท่องเที่ยว เกิดความสบายตา สบายจมูก และสบายอารมณ์ ซึ่งส่วนสำคัญต่างๆ ในร่างกายที่มักุเทศก์ควรคำนึงถึงและรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ ได้แก่ ผม หน้าตา หู จมูก ฟันและช่องปาก เล็บ การแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่สะอาดสุภาพ เรียบร้อย และเหมาะสมกับกาลเทศะ

1.2 มีกิริยามารยาทดี สุภาพเรียบร้อย มีความอ่อนน้อม และมีความสำรวม กิริยามารยาทดังกล่าวหมายถึง การแสดงออกทั้งสีหน้า แววตา วาจา ท่าทาง และความประพฤติ เช่น การพูดจามีหางเสียง การไม่ถ่มน้ำลาย แคะ แกะ เกา คัด จิ้มตามส่วนต่างๆ ของร่างกายในที่ชุมชน และการไม่กระทำการสิ่งที่ไม่ควรทำในสิ่งที่ลับ ในที่แจ้ง สำหรับในกรณีหลังนี้หากเป็นกรณีพิเศษที่ห้ามได้จริงๆ ควรกระทำให้นุ่มนวล เช่น หากไม่สามารถห้ามอาการจาม ไอ หรืออาการคัน ได้ในช่วยเวลาที่อยู่ต่อหน้าคนอื่น ควรหันเหความสนใจของผู้ที่อยู่รอบข้างไปที่อื่นเสียก่อน แล้วจึงแอบทำอย่างไรก็ดี มักุเทศก์ควรหมั่นฝึกฝนเองให้มีความระมัดระวังตนเองในทุกๆ อิริยาบถตลอดเวลาที่อาจมีคนพบหรือเห็นในการรักษากิริยามารยาทที่ดีนั้น นอกจากจะเน้นที่ความสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม และมีความสำรวมตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังควรเน้นความเป็นกันเองด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในระหว่างการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามควรระมัดระวังให้ความเป็นกันเองดังกล่าวอยู่ในระดับที่เหมาะสม

1.3 รู้จักวางตัวอย่างสงบเสถียร และรู้จักบังคับใจตนเอง มักุเทศก์ต้องไม่หวั่นไหวหรือตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่างๆ ง่ายเกินไป กล่าวคือ ต้องสามารถควบคุมอารมณ์ให้เป็นปกติโดยไม่แสดงอาการดีใจหรือเสียใจต่อสถานการณ์ต่างๆ มากจนเกินไป และต้องมีวิจาร์ณญาณที่ดีไม่ว่าจะตลอดจนต้องไตร่ตรองเหตุการณ์ต่างๆ ให้รอบคอบก่อนเสมอ

1.4 มีความกล้าหาญ เช่น เมื่อพบสถานการณ์ที่คับขัน มักุเทศก์ต้องกล้าเผชิญหน้ากับสถานการณ์นั้นอย่างกล้าหาญโดยแสดงความเป็นผู้นำ ที่สามารถเป็นที่พึ่งให้กับนักท่องเที่ยวได้ในสถานการณ์ดังกล่าว

1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง มักุเทศก์ต้องสามารถตัดสินใจได้อย่างไม่ลังเล และสามารถปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของนักท่องเที่ยว

1.6 มีความคล่องแคล่วว่องไว โดยทำให้กระชับกระฉ่งและกระตือรือร้นอยู่เสมอ ไม่ควรทำตัวเฉื่อยชา

1.7 มีความร่าเริง แจ่มใส และเป็นมิตรกับบุคคลรอบข้าง

1.8 มีความอดทน โดยต้องอดทนต่อสิ่งที่บกพร่องของคนอื่นไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน นักท่องเที่ยว และแม้กระทั่งอดทนต่อตนเอง

1.9 มีน้ำใจ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี โดยการแบ่งปันสิ่งของ และความคิดให้กับบุคคลรอบข้าง คุณสมบัติข้อนี้จะส่งผลให้เกิดการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ต่อไป เช่น การแสดงน้ำใจต่อนักท่องเที่ยว ย่อมทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และต้องการใช้บริการของมัคคุเทศก์อีกในอนาคตหรือการแสดงควมมีน้ำใจต่อมัคคุเทศก์ท่านอื่น วันหนึ่งเมื่อต้องการความช่วยเหลือหรือต้องการคำปรึกษาในเรื่องการงาน อาจขอความช่วยเหลือมัคคุเทศก์ท่านนั้นได้ แต่อย่างไรก็ดีการแสดงควมมีน้ำใจนี้ ควรกระทำด้วยความจริงใจ ไม่ใช่กระทำเพื่อหวังผลตอบแทนเท่านั้น

1.10 วินัย กล่าวคือ มัคคุเทศก์ต้องเคารพกฎเกณฑ์ต่างๆ ของบริษัทนำเที่ยวและสถานที่ทุกแห่งที่ไปเยือน เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักท่องเที่ยวและเพื่อนร่วมงาน

1.11 มีพละนาถัยสมบรูณ์ มัคคุเทศก์ควรหมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีร่างกายที่สมส่วน ไม่ปล่อยให้ตนเองอ้วนหรือผอมจนเกินไป นอกจากนี้ควรดูแลรักษาร่างกายให้แข็งแรงและมีสุขภาพอนามัยที่ดี เนื่องจากถ้ามัคคุเทศก์ล้มป่วยในระหว่างปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาอย่างมากตามมา

2. มีความรู้ดี

2.1 ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่นำชม

2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับท้องถิ่น จังหวัด และประเทศ

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ของโลกในปัจจุบันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.4 ความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

2.5 ความรู้เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลต่างๆ

2.6 ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของรายการนำเที่ยว นอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยว และจุดนำชม

2.7 ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการรักษาความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว

2.8 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

2.9 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบพิธีศุลกากร และพิธีการเข้า-ออกราชอาณาจักร

2.10 ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

2.11 ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคในการนำเที่ยว

2.12 ความรู้ในการถ่ายภาพ

แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้มีความรู้ดี

ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่อไปนี้ประกอบ

1. มีความสนใจใฝ่รู้ มัคคุเทศก์ต้องหมั่นขวนขวายแสวงหาความรู้ และติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สำคัญอยู่ตลอดเวลาโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น ตำรา เอกสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือ Internet เป็นต้น ความสนใจใฝ่รู้นี้รวมถึงการตรวจสอบความทันสมัยของความรู้และข้อมูลต่างๆ อยู่ตลอดเวลาด้วย

2. ชีวิตพื้นฐานเดิม ถ้ามัคคุเทศก์เป็นคนในท้องถิ่น ย่อมได้เปรียบในการแสวงหาข้อมูลต่างๆ ของท้องถิ่นตน ตัวอย่างเช่น มัคคุเทศก์นำทัวร์เดินป่าที่ภูมิลำเนาในพื้นที่นั้นๆ ย่อมรู้สภาพเส้นทาง จุดควรรักษา จุดที่เป็นอันตรายที่ต้องระมัดระวังและข้อมูลอื่นๆ ได้ดีกว่ามัคคุเทศก์ที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่

3. มีความช่างสังเกต มัคคุเทศก์ต้องเป็นคนช่างสังเกต ในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น สังเกตว่ามีต้นไม้ที่ออกดอกสวยงามในบางจุดที่สามารถแนะนำให้นักท่องเที่ยวชมได้ซึ่งจะเป็นการสร้างประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

4. มีความจำดี เนื่องจากข้อมูลทางด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านประวัติศาสตร์ ต้องอาศัยความจำที่ดีเพื่อจะได้อธิบายได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีและมีความสุข

การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอีกประการหนึ่งสำหรับผู้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ โดยมัคคุเทศก์ควรเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อนักท่องเที่ยว เพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่นๆ รอบข้าง สำหรับนักท่องเที่ยว นั้น มัคคุเทศก์ควรให้เกียรติ ตลอดจนดูแลเอาใจใส่และอำนวยความสะดวกโดยเปรียบนักท่องเที่ยวเสมือนญาติสนิทของตนเอง นอกจากนี้ควรปฏิบัติตนให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และประทับใจในการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นๆ นั้น มัคคุเทศก์ควรให้เกียรติและให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องและในสิ่งที่สามารถช่วยได้ และที่สำคัญคือต้องมีความจริงใจต่อบุคคลเหล่านั้นในการทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสุขกับทั้งสองฝ่าย

แนวทางสำหรับมัลคฤเทศก์ในการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

1. สร้างความประทับใจเมื่อแรกพบ
2. ให้ความสนใจกับนักท่องเที่ยวยอย่างจริงจัง
3. ยิ้มแย้ม
4. จำชื่อนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด และเรียกชื่อได้อย่างถูกต้องภายในเวลา

อันรวดเร็ว

5. มีความเสมอต้นเสมอปลายกับนักท่องเที่ยวทุกคน
6. แสดงตนเป็นผู้ฟังที่ดี
7. ตอบคำถามให้กระจ่าง
8. แสดงความเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว
9. แสดงความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นที่ติดต่อประสานงาน

ด้วย

10. เคารพและให้เกียรติบุคคลอื่น
11. สร้างคุณธรรมในตนเอง
12. ลดการตำหนิ ประณาม พร่ำบ่น และนินทา
13. ยอมรับผิดเมื่อกระทำผิด

4. มีวาทศิลป์หรือศิลปะในการพูด

การพูด คือ การสื่อสารความคิดของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง โดยอาศัยน้ำเสียง ภาษา และกิริยาท่าทางเป็นสื่อ การพูดนับว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ นอกจากผู้พูดต้องอาศัยกฎเกณฑ์ต่างๆ สำหรับถ่ายทอดข้อความไปสู่ผู้ฟังแล้ว ยังต้องอาศัยความสามารถและลีลาเฉพาะตัวของตนเองอีกด้วย สำหรับมัลคฤเทศก์แล้วการพูดนับว่าเป็น “เครื่องมือหากิน” ที่สำคัญในการทำงานและติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พนักงานของโรงแรม พนักงานขับรถ ดังนั้นเพื่อให้การทำงานและการติดต่อสื่อสารกับบุคคลดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น นอกจากมัลคฤเทศก์จะต้องเรียนรู้ศาสตร์ของการพูดแล้ว ยังจำเป็นต้องฝึกฝนการใช้ศิลปะในการพูดอีกด้วย วาทศิลป์หรือศิลปะในการพูด ประกอบด้วยความสามารถในการใช้ภาษาพูดที่สามารถสื่อความหมายให้กับผู้ฟังได้อย่างชัดเจน คล่องแคล่ว มีจังหวะจะโคน และถูกกาลเทศะ ตลอดจนความสามารถในการใช้น้ำเสียงในการพูดให้ดูน่าฟังแนวทางสำหรับมัลคฤเทศก์ในการพัฒนาศิลปะในการพูด มีดังนี้

1. ยอมรับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพูด
2. ทำความเข้าใจองค์ประกอบของการพูด
3. ฝึกทักษะและบุคลิกภาพในการพูด

4. เลือกใช้วิธีการพูดที่ตนเองถนัดที่สุด

5. เตรียมตัวให้พร้อมก่อนพูด

5. มีใจรักและมีเจตคติที่ดีต่องานบริการ

การที่บุคคลใดจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสมัครใจและทุ่มเทแรงกายแรงใจให้กับงานนั้นๆ อย่างเต็มที่ ตลอดจนพยายามที่ฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้ได้นั้น ย่อมเกิดจากความมีใจรักและมีเจตคติที่ดีต่องานนั้นๆ เป็นทุนเดิม สำหรับงานมัคคุเทศก์นั้นเป็นงานบริการที่นักท่องเที่ยวเป็นผู้ใช้บริการ ดังนั้นผู้ที่ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ ต้องมีใจรักในการบริการกล่าวคือ ชอบช่วยเหลือ และมีความเต็มใจที่จะอำนวยความสะดวกให้กับบุคคลอื่น ตลอดจนมีความปรารถนาที่จะเห็นบุคคลอื่นมีความสุขและเกิดความรู้สึกรื่นเริงพอใจจากให้บริการของตน นอกจากนี้มีใจรักงานบริการแล้ว มัคคุเทศก์ต้องมีเจตคติที่ดีต่องานบริการด้วย กล่าวคือ มีความภูมิใจและให้ความสำคัญต่อหน้าที่ของตน โดยไม่คิดว่างานบริการเป็นการรับใช้บุคคลอื่น แต่คิดว่างานบริการเป็นงานที่มีเกียรติและสามารถทำให้บุคคลอื่นมีความสุขได้

แนวทางการพัฒนาดตนเองให้เป็นผู้มีใจรัก และมีเจตคติที่ดีต่องานบริการ

1. ทำความเข้าใจถึงความจำเป็นของการให้บริการ
2. คิดว่างานบริการเป็นงานของมนุษยชาติ และมนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด
3. เชื่อมั่นในงานของตนว่าเป็นงานที่มีเกียรติ
4. ถือว่าคำวิจารณ์ของผู้รับบริการ (นักท่องเที่ยว) คือเกณฑ์วัดคุณภาพของงานตน
5. ไม่คิดว่าผู้ดำเนินการบริการของเรา คือ ศัตรูหรือผู้ไม่หวัง

6. มีความตรงต่อเวลา

ความตรงต่อเวลาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมัคคุเทศก์ เพราะการทำงานของมัคคุเทศก์มักมีกำหนดเวลาที่แน่นอน หากมัคคุเทศก์ไม่ให้ความสำคัญต่อการตรงเวลาแล้ว ย่อมทำให้การเดินทางไม่เป็นไปตามรายการนำเที่ยว และในบางครั้งอาจก่อให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อนักท่องเที่ยวได้ เช่น ทำให้นักท่องเที่ยวขึ้นเครื่องบินไม่ทัน หรือทำให้พลาดการชมรายการสำคัญๆ เป็นต้น และนอกจากมัคคุเทศก์จะต้องเป็นคนตรงต่อเวลาแล้ว ต้องพยายามเตือนให้นักท่องเที่ยวเป็นคนตรงต่อเวลาด้วย โดยชี้แจงว่าหากนักท่องเที่ยวคนใดคนหนึ่งไม่รักษาเวลาแล้วจะทำให้เกิดผลเสียในการเดินทางท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีดังนี้

1. เอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยลองคิดว่าหากตนเองต้องเป็นผู้รอคอยผู้อื่นที่มาสายกว่ากำหนดเวลา จะมีความรู้สึกเช่นไร ดังนั้นผู้อื่นที่ต้องคอยเราทั้งที่มีการกำหนดเวลาอย่างแน่นอนแล้วย่อมรู้สึกเช่นเดียวกัน
2. หมั่นฝึกฝนการตรงต่อเวลาให้เป็นนิสัย โดยต้องฝึกทั้งในเรื่องส่วนตัวและในชีวิตการทำงาน

หน่วยที่ 7 รอบรู้ในปาย

1. การกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว
2. การจัดทำรายการท่องเที่ยว
3. การกำหนดระยะเวลา
4. การเตรียมสัมภาระ

หน่วยที่ 8 ตะลอนปาย

ภาคทฤษฎี ฝึกปฏิบัติเป็นนักอุตุนิยมวิทยาในอำเภอปาย

หน่วยที่ 9 ภาษาใดๆ โลกใบเดียว

บทสนทนาเกี่ยวกับตนเอง แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอปาย

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เมืองปายน่าอยู่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
 เรื่องประวัติเมืองปาย จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม. 1/3 นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

สาระสำคัญ การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ตลอดจนสามารถลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ที่เราศึกษาได้

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

- ประวัติความเป็นมาของอำเภอปาย
- เนื้อที่ อาณาเขตที่ติดต่อ
- การแบ่งเขตการปกครอง ลักษณะด้านประชากร

ด้านทักษะกระบวนการ

- ทักษะการคิดวิเคราะห์ ประวัติความเป็นมาของอำเภอปายได้
- นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ

ด้านสมรรถนะ

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกประวัติความเป็นมาของอำเภอปายได้
2. บอกเนื้อที่ อาณาเขตติดต่อ การแบ่งเขตการปกครอง ลักษณะด้านประชากรของอำเภอปายได้
3. สามารถเล่าประวัติความเป็นมา เนื้อที่ อาณาเขตติดต่อ การแบ่งเขตการปกครองและลักษณะด้านประชากร

เนื้อหา

ประวัติอำเภอปาย การก่อตั้ง เนื้อที่ อาณาเขตติดต่อ การแบ่งเขตการปกครองและลักษณะด้านประชากร

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูเปิดเพลงเกี่ยวกับอำเภอปายแล้วให้นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับอำเภอปายมีความเป็นมาอย่างไร ที่ตั้ง อาณาเขตติดต่อกับประเทศใดบ้าง มีการแบ่งเขตการปกครองอย่างไร และลักษณะของประชากร

1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1.3 ชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอนตามใบงาน

1.4 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2. ขั้นสอน

- 2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คนศึกษาใบความรู้และร่วมกันอภิปรายปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 1

กลุ่มที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับประวัติอำเภอปาย

กลุ่มที่ 2 ศึกษาพื้นที่ อาณาเขตติดต่อ

กลุ่มที่ 3 ศึกษาการแบ่งเขตการปกครอง

กลุ่มที่ 4 ศึกษาลักษณะทางด้านประชากรที่สำคัญในพื้นที่อำเภอปาย

- 2.2 แต่ละกลุ่มอภิปราย สรุปองค์ความรู้เป็นแผนภูมิแล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียนครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครู นักเรียนร่วมกันสรุป

- 3.2 แต่ละกลุ่มจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

3.3 สรุปองค์ความรู้ที่ได้ลงในสมุด นักเรียนทำแบบฝึกหัด สื่อ / แหล่งเรียนรู้

1. ใบงาน
2. เพลงอำเภอลำปาง
3. เอกสารเกี่ยวกับอำเภอลำปาง
4. แบบตรวจผลงาน
5. แบบสังเกตพฤติกรรม

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีวัดผลและประเมินผล
 - 1.1 การตรวจผลงาน
 - 1.2 การสังเกตพฤติกรรม
2. เครื่องมือวัดผลและประเมินผล
 - 2.1 แบบตรวจผลงาน
 - 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรม

บันทึกหลังสอน

ผลการสอน

ปัญหาอุปสรรค

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางยุพเรศ คอทอง)

ตำแหน่งครู คศ. 2

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอำเภอปาย
โรงเรียนบ้านแม่ปิง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง จงเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในข้อที่ถูกต้อง

1. นายอำเภอคนแรกของอำเภอปาย คือ
 - ก. พระกาซอ
 - ข. หลวงศรราช
 - ค. หลวงเจริญเขตเขตกลางคี่
 - ง. หลวงประดิษฐ์นุธรรม
2. ประตุม่านเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของเมืองปายอย่างไร
 - ก. เป็นประตูที่ใช้บุกโจมตีพม่า
 - ข. เป็นประตูที่ ม่านหรือพม่าสร้างขึ้น
 - ค. เป็นประตูที่พม่าหนีออกจากการสู้รบ
 - ง. เป็นประตูที่อยู่ทิศเดียวกับประเทศสหภาพเมียนมาร์
3. ผู้ก่อตั้งหมู่บ้านแห่งแรกของอำเภอปายคือ
 - ก. พระกาซอ
 - ข. พระก่าเล
 - ค. พระก่ากัณณะ
 - ง. พระก่าสา่งกง
4. ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองปกครองบ้านดอนเป็นองค์แรกคือใคร
 - ก. เจ้ามหาชัย
 - ข. เจ้ามหาศ
 - ค. เจ้าสุรนันทา
 - ง. เจ้าชัยสงคราม
5. อำเภอปายอยู่ภายใต้การปกครองของล้านนาตรงกับสมัยใด
 - ก. พระเจ้ากาวิละ
 - ข. พระเจ้าติโลกราช
 - ค. พระนางจิริประภา
 - ง. พระเจ้าอินทรวชิโร

6. เพราะเหตุใดข้อสันนิษฐานชื่อเมืองปายมาจากคำว่า ช้างพลาย ต่อมาเพี้ยนเป็น ปาย จึงเป็นข้อสันนิษฐานที่น่าเชื่อถือที่สุด
- เพราะมีการขุดเจอบันทึกการเดินทางของเจ้าศรีใจยา
 - เพราะมีสถานที่หลายแห่งที่เกี่ยวกับชื่อช้างเจ้าศรีใจยา
 - เพราะเมืองปายเป็นเมืองที่พบช้างป่ามากอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย
 - เพราะเมืองปายเป็นแหล่งสอนช้างให้เชื่องและมีชื่อเสียงมากที่สุดในอดีต
7. เทือกเขาที่เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำปายซึ่งนับได้ว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงชาวเมืองปายมาช้านานคือ
- ถนนธงชัย-แดนลาว
 - ฝิปันน้ำ-ตะนาวศรี
 - หลวงพระบาง-ฝิปันน้ำ
 - ถนนธงชัย-หลวงพระบาง
8. อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้อำเภอปายมีสภาพอากาศอย่างไร
- ร้อนและอบอ้าว
 - ฝนและความชุ่มชื้น
 - ร้อนชื้นป่าเมืองหนาว
 - หนาวเย็นและแห้งแล้ง
9. อำเภอปายมีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดตองกิกของสหภาพเมียนมาร์โดยมีพรมแดนธรรมชาติในข้อใดเป็นเส้นแบ่งอาณาเขต
- คอยแม่ยะ
 - คอยปู่ก้าง
 - คอยหลวง
 - คอยหนองขาว
10. อาชีพที่สำคัญของชาวอำเภอปายคืออาชีพใด
- ค้าขาย
 - ประมง
 - เกษตรกรรม
 - อุตสาหกรรม

11. แร่ธาตุที่พบมากที่สุดของอำเภอลำปางมีการทำ อุตสาหกรรมเมืองแร่ขนาดใหญ่คือแร่ในข้อใดต่อไปนี

- ก. แร่ดีบุก
- ข. ยิปซัม
- ค. ฟลูออไรต์
- ง. แร่รัตนชาติ

12. ปอยส่างลอง เป็นประเพณีเกี่ยวกับ

- ก. อุปสมบทพระ
- ข. บรรพชาสามเณร
- ค. งานบุญออกพรรษา
- ง. งานบุญถวายทานข้าวใหม่

13. ประเพณีส่วนใหญ่ของท้องถิ่นอำเภอลำปางเป็นประเพณีเกี่ยวกับ

- ก. สถาบันชาติ
- ข. สถาบันศาสนา
- ค. สถาบันทางสังคม
- ง. สถาบันพระมหากษัตริย์

14. ตั้งเช้า ในประเพณีเจ้าเมืองสง หมายถึง

- ก. ผู้ดูแลหอเจ้าเมือง
- ข. ร่างทรงของเจ้าเมือง
- ค. ผู้ที่อัญเชิญเจ้าเมืองมาลง
- ง. ผู้ที่สอบถามตอนเจ้าเมืองมาลง

15. คำว่า “จองพารา” หมายถึง

- ก. ปราสาทพระพุทธรเจ้า
- ข. ปราสาทของพระพรหม
- ค. ปราสาทของเทพารักษ์
- ง. ปราสาทพระมหากษัตริย์

16. ในสมัยพุทธกาลข้าวมรุปายาสคือข้าวที่หุงด้วยน้ำ นมวัว สำหรับชาวอำเภอปายข้าวมรุปายาสคือ
- ข้าวคลุกน้ำ กะทิ
 - ข้าวคลุกกับ น้ำ ผึ่ง
 - ข้าวคลุกกับ นำนมวัว
 - ข้าวคลุกกับนํานมแพะ
17. ข้อใดต่อไปนี้เป็นประเพณีถวายข้าวมรุปายาสของชาวอำเภอปาย
- ประเพณีจำกะ
 - ประเพณีจองพารา
 - ประเพณีวานปะดิก
 - ประเพณีต่างซ่อมต่อ
18. ประเพณีกาตหู่ เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อ
- ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวัน เข้าพรรษา
 - ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันออกพรรษา
 - ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันวิสาขบูชา
 - ให้ประชาชนมาจับจ่ายซื้อของเพื่อทำบุญเนื่องในวันมาฆบูชา
19. เป็นประเพณีที่จัดขึ้นในเดือนสาม โดยจะมีการรับบริจาคเงิน ข้าวสาร น้ำอ้อย มะพร้าว และมาประกอบเป็นขนมหวานนา จักไส้ขบวนล้อเกวียนแห่แจกจ่ายตามบ้านเรือน เป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับประเพณีใดของชาวอำเภอปาย
- หู่ข้าวหู่เกวียน
 - การแห่จองพารา
 - ปอยล้อปอยเหลิม
 - ต่างซ่อมต่อหลวง
20. เพลง หม่องส่วยยี เป็นเพลงที่บรรยายเกี่ยวกับอะไร
- ความรักต่างวรรณะของหนุ่มสาว
 - ความอ่อนโยนของความรักกับ ภูเขาผายคา
 - ความสวยงามของสตรีกับดอกกุหลาบสีทอง
 - ความรักที่อ่อนหวานของหนุ่มสาวกับดอกไม้

21. กำไ้โต หรือรำไ้โตเป็นศิลปะการร่ายรำของชาวไทยใหญ่ทำรำผสมผสานระหว่างชนชาติใดบ้าง
- ไทย กับ พม่า
 - ไทยใหญ่ กับ พม่า
 - ไทยใหญ่ กับ มอญ
 - ไทย กับ ไทยใหญ่
22. ข้อใดต่อไปนี้เป็นศิลปะการแสดงกำลังกะหล่ำ
- การรำดาบ
 - การทอผ้าพื้นเมือง
 - การฟ้อนเลียนท่ากินนรี
 - การแสดงเลียนแบบท่าทางของกบฏเขา
23. สถานที่ใดในข้อใดที่ไม่อยู่ในท้องถิ่นอำเภอปาย
- กองแลน
 - ทุ่งบัวตอง
 - สะพานประวัติศาสตร์
 - เขาสันมังกรสันติชล
24. วัดน้ำฮูตั้งอยู่ในตำบลอะไร
- ตำบลแม่ฮี้
 - ตำบลทุ่งยาว
 - ตำบลเวียงใต้
 - ตำบลแม่นาเติง
25. มัคคุเทศก์ทำหน้าที่เป็นผู้อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อย่างไร
- ชักชวนนักท่องเที่ยวเขียนชื่อตนเองเพื่อเป็นอนุสรณ์
 - ชักชวนนักท่องเที่ยวตกแต่งสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม
 - กระทำตนเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามให้ถูกต้อง
 - ชักชวนให้นักท่องเที่ยวเก็บกวาดทำความสะอาดบริเวณที่ท่องเที่ยว
26. นักเรียนคิดว่าทรัพยากรในข้อใดของเมืองปายที่สมควรอนุรักษ์อย่างเร่งด่วน
- ทรัพยากรน้ำ
 - ทรัพยากรดิน
 - ทรัพยากรป่าไม้
 - ทรัพยากรแร่ธาตุ

27. อาชีพมัคคุเทศก์ในประเทศไทยเริ่มแพร่หลายเมื่อใด
 ก. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2
 ข. ระหว่างสงครามเวียดนาม
 ค. ขณะประเทศไทยกำลังพัฒนาเศรษฐกิจ
 ง. เมื่อมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย
28. ถ้านักเรียนเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง
 ก. มีวาทศิลป์ดี
 ข. มนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 ค. มีจิตวิญญาณของความเป็นมัคคุเทศก์
 ง. ถูกทุกข้อ
29. ข้อใดเป็นคุณลักษณะที่ดีของมัคคุเทศก์
 ก. สวยหล่อ
 ข. มีชื่อเสียง
 ค. มีอิทธิพล
 ง. มีบุคลิกดี มีความรู้
30. ข้อใดคือความหมายของมัคคุเทศก์
 ก. ผู้อำนวยการความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว
 ข. ผู้คอยควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวให้เที่ยวด้วยความเป็นระเบียบ
 ค. ผู้สอนนักท่องเที่ยวในเรื่องการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว
 ง. บุคคลที่บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบ
31. อาชีพมัคคุเทศก์มีความสำคัญอย่างไร
 ก. ทำให้นักท่องเที่ยวเสียเวลา
 ข. นักท่องเที่ยวเสียค่าใช้จ่ายมาก
 ค. ทำให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวอย่างทั่วถึง ไม่ละเลยต่อสิ่งที่ควรรู้
 ง. ทำให้นักท่องเที่ยวมีความเสี่ยงจากความไม่รู้ ความไม่เข้าใจในการเดินทาง
32. คุณสมบัติเป็นมัคคุเทศก์ เก็บกระเป๋าเงินของนักท่องเที่ยวได้และนำไปคืนเจ้าของ ในกรณีนี้คุณสมชายเป็นมัคคุเทศก์ที่มีคุณธรรมตามข้อใด
 ก. มีสามัญสำนึก
 ข. มีความเสียสละ
 ค. มีความเมตตา กรุณา
 ง. มีจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

33. การวางแผนการนำเที่ยวหมายถึง
- ก. การสำรวจสถานที่ท่องเที่ยว
 - ข. การจัดทำเอกสารการท่องเที่ยวเผยแพร่
 - ค. การเขียนแผนที่สำหรับการท่องเที่ยว
 - ง. การกำหนดเส้นทาง ระยะเวลาและเทคนิคที่ใช้ในการนำเที่ยว
34. แหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นอำเภอป่าสักสามารถแบ่งได้เป็นกี่ประเภท
- ก. 1 ประเภท
 - ข. 2 ประเภท
 - ค. 3 ประเภท
 - ง. 4 ประเภท
35. ถ้านักเรียนอยากรู้ว่านักท่องเที่ยวคนนั้นมาจากไหน นักเรียนจะพูดอย่างไร
- ก. How are you?
 - ข. What is your name?
 - ค. Where do you live?
 - ง. Where are you from?
36. เมื่อนักท่องเที่ยวหลงทางนักเรียนจะทักทายอย่างสุภาพว่าอย่างไร
- ก. Hey, Can I help you?
 - ข. Hello, May I help you?
 - ค. Hi, What are you doing?
 - ง. Hello, Where are you going?
37. นักท่องเที่ยวกำลังจะกลับ นักเรียนจะพูดว่าอย่างไร
- ก. ByeBye
 - ข. Good bye
 - ค. Good bye ,thank you
 - ง. Good bye, thank you for coming
38. ถ้านักท่องเที่ยวถามนักเรียน นักเรียนไม่เข้าใจคำถาม นักเรียนจะพูดว่าอย่างไร
- ก. I don't know
 - ข. I'm not sure
 - ค. Ha ,What do you say
 - ง. I'm sorry. I don't understand

39. How far is it from pai city to paican you?

- ก. about 9 kilometres
- ข. about 10 kilometres
- ค. about 11 kilometres
- ง. about 12 kilometres

40. what is the famous place in Pai city ?

- ก. Doi Tung
- ข. PhuCheefra
- ค. Sutheptemple
- ง. Namhoo temple

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ก	21	ข
2	ก	22	ก
3	ก	23	ข
4	ง	24	ก
5	ข	25	ก
6	ข	26	ก
7	ก	27	ก
8	ง	28	ง
9	ค	29	ง
10	ค	30	ง
11	ค	31	ก
12	ข	32	ง
13	ข	33	ก
14	ก	34	ข
15	ก	35	ง
16	ข	36	ข
17	ง	37	ง
18	ข	38	ง
19	ก	39	ข
20	ง	40	ง

ใบงานที่ 1

ให้นักเรียนศึกษาประวัติอำเภอปาย พื้นที่ อาณาเขตติดต่อ เขตการปกครอง ลักษณะทางด้านประชากรที่อาศัยในพื้นที่อำเภอปาย สรุปเป็นผังความคิดตามความคิดของแต่ละกลุ่มเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ หน่วยที่ 1 เมืองปายน่าอยู่

ประวัติและความเป็นมาอำเภอปาย

เมืองปายเป็นเมืองที่ชาวไตได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในราวสมัยตอนต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ และต่อมาเมื่อในราวรัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว คนไตในแคว้นเมืองหมอกใหม่ได้ย้ายอพยพมาอยู่เป็นจำนวนมากและพอที่จะตั้งเป็นหมู่บ้านได้ จึงได้มีการตั้งตนเป็นหัวหน้ากลุ่มปกครองตนเองโดยพะก่าซอ (พะก่า หมายถึง พ่อค้า ผู้ร่ำรวย) เป็นผู้ปกครองบ้านดอนเมืองปาย ขณะนั้นตั้งอยู่ที่บ้านศรีดอนชัย บ้านเวียงเหนือในปัจจุบัน

จากตำนานที่มีผู้บันทึกเป็นหนังสือพื้นเมือง และพิจารณาจากข้อเท็จจริงต่างๆ ของอำเภอปาย สันนิษฐานว่าคงจะตั้งบ้านเมืองมาประมาณสองพันกว่าปีมาแล้ว ซึ่งในสมัยนั้นมีการปกครองลักษณะเจ้าผู้ครองนคร เมื่อประเทศไทยได้ประกาศแบ่งเขตการปกครองในปี พ.ศ.2443 ได้ประกาศให้เมืองปายขุนยวม เมืองแม่ฮ่องสอน ได้ขึ้นกับมณฑลพายัพ ต่อมาในปี พ.ศ.2454 ทางกรมได้แต่งตั้งให้หลวงเจริญ เขตเขลางค์นคร (สอน สุขุมินทร์) มาเป็นอำเภอปายคนแรก จากหลักฐานที่ปรากฏเป็นโบราณวัตถุต่างๆ ตามวัดร้าง กำแพงวัด ซากเจดีย์หักพัง พระพุทธรูปที่ก่อด้วยอิฐถือปูน ก่อนอิฐเก่าแผ่นใหญ่และหนา สันนิษฐานได้ว่าเป็นที่อยู่ของพวกลัวะ พวกขอมและล้าซาร์ ล้าห้วย หลากแห่งเป็นที่ที่มีช้างป่าจำนวนมาก ต่อมาเมื่อพวกไทยใหญ่พากันอพยพมาจากเมืองป๋น เมืองพาย เมืองแสนหวี เชียงของ เชียงตุง หมอกใหม่ ลางเคือ ก้างยาม พม่า และมอญมาด้วยบ้าง เมื่อมาถึงบ้านดอน(ปัจจุบันบ้านเวียงเหนือ) จึงตกลงใจกันอยู่ที่นี่ และยกขุนต่งปายขึ้นเป็นเจ้าเมืองจากนั้นช่วยกันขุดคูรอบเวียง เพื่อป้องกันสัตว์มารบกวน มีประตูสามด้าน ทางทิศใต้เรียกว่า “ประตูดำ” เป็นประตูที่นำศพออกไปป่าช้า และสร้างวัดในบ้านดอนทางทิศตะวันออก จากหลักฐานที่ปรากฏบันทึกประวัติศาสตร์ในสมัยพระเจ้าโฮตประเทศ พระราชาธิบดีเจ้าผู้ครองเมืองเชียงใหม่ ได้ส่งเจ้าแก้วเมืองมา ออกสำรวจชายแดนและคล้องช้างไว้ใช้ในราชการ เมื่อมาถึงเมืองปาย ได้แนะนำขุนต่งปายย้ายเมืองมาตั้งอยู่ฝั่งขวา หรือทางทิศตะวันตกของแม่น้ำปาย เพราะเป็นที่ราบกว้างขวางและทำเลดี เหมาะแก่การเพาะปลูก จะวางผังเมืองก็สวย (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งตำบลเวียงใต้) เรียกเวียงใหม่นี้ว่า “เวียงใต้” เวียงเก่าเรียนว่า “เวียงเหนือ” ต่อมาในปี พ.ศ.2427 ได้มีการปรับปรุงบ้านเมืองปาย ตำบลเวียงใต้ จัดทำถนนหนทางขนาดใหญ่ 4 สาย มีรูปร่างเป็นตาราง มีตรอกซอยสวยงามมา และตั้งหอเทียวเท่าจวน เรียกว่า “หอเจ้าฟ้า” (ปัจจุบันเป็นที่ว่าการอำเภอปาย) เมื่อข่าวการสร้างเมืองใหม่แพร่ออกไป พวกไทยใหญ่ที่อพยพไปอยู่บ้านเมืองแพร่ น่าน เชียงใหม่ ก็พากันกลับมาหาพี่น้อง เมื่อมีคนอพยพมาอยู่กันมากขึ้น จึงขยายออกเป็นตำบล หมู่บ้านไปเรื่อยๆ คำว่า

“ปาย” มีที่มาได้ 3 ทาง คือ เป็นชื่อเรียกเพี้ยนไปจากคำว่า “ปาย” ซึ่งเป็นคนไทใหญ่ที่ใช้เรียกตัวเอง ที่อพยพมาจากพม่า มาตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานที่ลุ่มแม่น้ำแห่งนี้ นานเข้าเลยเรียกเพี้ยนมาเป็น “ปาย” อีกทางหนึ่งสันนิษฐานว่า เพื่อเป็นเกียรติแก่ขุนสา่งปาย หัวหน้าไทใหญ่ซึ่งเป็นผู้นำการอพยพมาสร้างเมืองใหม่นี้ เลยเรียกเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ว่า “เมืองปาย” จวบจนกระทั่งปัจจุบันนี้และเรียกชื่อแม่น้ำที่ไหลผ่านตามชื่อเมืองว่า “แม่น้ำปาย” ส่วนข้อสันนิษฐานสุดท้าย คือมาจากชื่อเรียกแม่น้ำ ซึ่งมีการเปลี่ยนทิศทางของกระแสน้ำเรื่อยมาว่า “แม่น้ำปาย” (คำว่า “ปาย” ในภาษาไทยใหญ่แปลว่า “ถอยร่น”) ต่อมาจึงเรียกเพี้ยนเป็น “ปาย” ในรัชสมัยของพระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ได้ให้ “พะก่ากันนะ” มาเป็นเจ้าฟ้าเมืองปายและมีผู้ครองเมืองปายสืบต่อมาอีกคนหนึ่งคือ ขุนสา่งเนิง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2455 ตรงกับ ร.ศ.129 “เมืองปาย” ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ จนถึงปัจจุบัน ปี 2556 รวมเป็นเวลาประมาณ 101 ปี มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอปาย รวม 35 คน

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอปาย ตั้งอยู่ทิศเหนือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ทั้งหมด 2,244.7 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ราบประมาณ 165 ตารางกิโลเมตรอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะทาง 111 กม. มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลแม่สะกุล อำเภอหมอกใหม่ และตำบลแม่ทา อำเภอเมืองปาน จังหวัดดองกิ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพพม่า โดยมีสันคอยหลวงเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลป่าเป๋ อำเภอแม่แตง อำเภอเวียงแหง และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาคอยม่อนอังเกด เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านดงสามหมื่น ตำบลวัดจันทร์ อำเภอแม่แจ่ม และอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาคอยปูเก้ง เป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปางมะผ้า โดยมีเทือกเขาคอยหนองขาวเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

การคมนาคมไปอำเภอปาย แบ่งได้ 2 ทาง คือทางบกและทางอากาศ

1. ทางบกสามารถเดินทางโดยรถยนต์/รถส่วนตัว โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 และรถโดยสารประจำทางของบริษัท เปรมประชาชนส่ง จำกัด การใช้รถโดยสารประจำทางจะมีจุดขึ้นรถโดยสารไปปายมีบริการในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนเท่านั้น ซึ่งหากขึ้นที่เชียงใหม่จะสะดวกที่สุด เพราะระยะทางไปปายจะใกล้กว่า มีเที่ยวรถที่ออกจากเชียงใหม่มากกว่า และมีให้เลือกมากกว่า แต่หลักๆ จะอยู่ที่สถานีขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ หรือสถานีขนส่ง

“อาเขต” โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 ซึ่งจะมีรถที่ให้บริการอยู่ 3 ชนิด คือ

1.1 รถโดยสารประจำทาง (พัดลม) ออกเวลา 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30 น. ค่าโดยสารคนละ 80 บาท

1.2 รถมินิบัส (ปรับอากาศ) ขนาด 18 ที่นั่ง ออกเวลา 08.30, 12.30 และ 16.30 น. ค่าโดยสาร 150 บาท

1.3 รถตู้ ออกทุกชั่วโมง เที่ยวแรกเริ่มเวลา 06.30 น. จนถึง 18.00 น. ค่าโดยสาร 150 บาท

2. ทางอากาศ

ท่าอากาศยาน สนามบินปายเป็นสนามบินขนาดเล็กเพื่อรองรับผู้โดยสาร เปิดให้บริการโดยสายการบินกานต์แอร์ (Kanairlines) เครื่องบินขนาดเล็ก จำนวน 12 ที่นั่ง ออกจากท่าอากาศยานเชียงใหม่ และสนามบินปายทุกวัน ใช้เวลาในการเดินทาง 30 นาที ค่าโดยสารราคาปัจจุบันประมาณ 1,890 บาท ติดต่อ : 053-699995 หรือ www.kanairlines.com

สภาพภูมิอากาศ

อำเภอปาย จะมีหมอกปกคลุมเกือบตลอดทั้งปี ทั้งนี้ มีสาเหตุเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสูงมีพื้นที่อยู่บนที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล ทำให้มีอุณหภูมิสูงในตอนกลางวัน เนื่องจากถูกแสงแดด ส่วนในตอนกลางคืน จะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขา ทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเมื่อความร้อนในตอนกลางวัน ลอยตัวขึ้นปะทะกับความชื้นของอากาศจึงทำให้เกิดหมอกปกคลุม โดยทั่วไปในตอนกลางคืนสภาพภูมิอากาศจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้ง 3 ฤดูกาล ดังนี้

ฤดูร้อน

เริ่มตั้งแต่ช่วงระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม ในเวลากลางวันจะมีอากาศร้อนอบอ้าว

ฤดูฝน

เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้อากาศชุ่มชื้นฝนจะตกชุกมาก ซึ่งจะมีปริมาณมากที่สุดในเดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว

เริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และความกดอากาศสูงจากประเทศจีน อากาศจะหนาวเย็นมาก

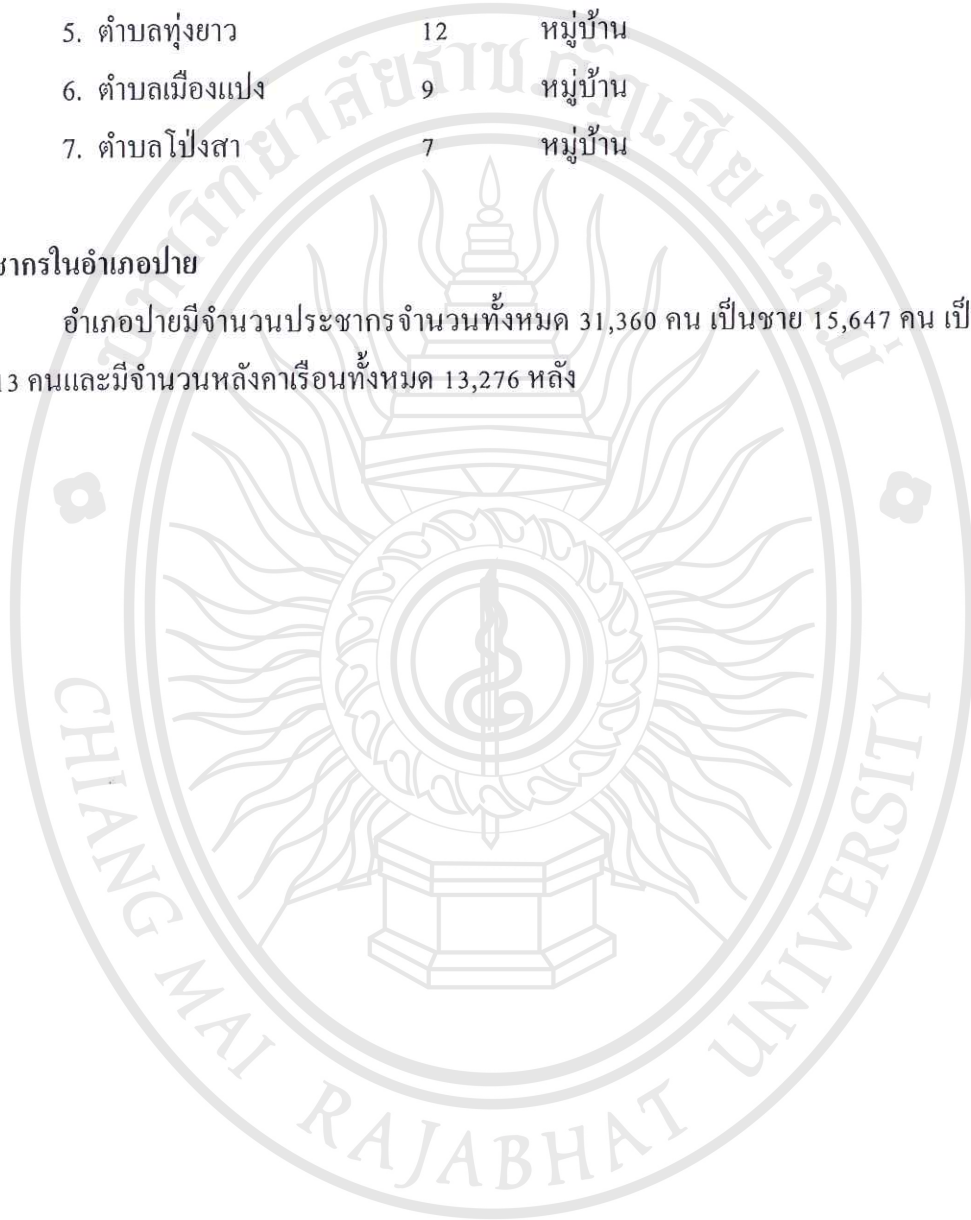
การแบ่งเขตการปกครอง

ตามพรบ. ลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2547 แบ่งเป็น 7 ตำบล 66 หมู่บ้าน ได้

1. ตำบลเวียงใต้	8	หมู่บ้าน
2. ตำบลเวียงเหนือ	10	หมู่บ้าน
3. ตำบลแม่นาเติง	14	หมู่บ้าน
4. ตำบลแม่อู้ง	6	หมู่บ้าน
5. ตำบลทุ่งยาว	12	หมู่บ้าน
6. ตำบลเมืองแปง	9	หมู่บ้าน
7. ตำบลโป่งสา	7	หมู่บ้าน

ประชากรในอำเภอปาย

อำเภอปายมีจำนวนประชากรจำนวนทั้งหมด 31,360 คน เป็นชาย 15,647 คน เป็นหญิง 15,713 คนและมีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 13,276 หลัง

ตารางแสดงข้อมูลหมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือนและจำนวนประชากรอำเภอป่า

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนหลังคาเรือน	จำนวนประชากร(คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเวียงใต้	8	3,849	4,858	4,417	9,275
ตำบลเวียงเหนือ	10	1,720	2,450	2,247	4,697
ตำบลแม่นาเติง	14	2,800	3,651	3,515	7,166
ตำบลแม่ฮี้	6	1,616	1,773	1,701	3,474
ตำบลทุ่งยาว	12	1,871	2,454	2,361	4,815
ตำบลเมืองแปง	9	1,071	1,995	1,949	3,944
ตำบลโป่งสา	7	920	1,628	1,537	3,165
รวมทั้งหมด	66	13,850	18,809	17,727	36,536

ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้ประเมิน ☐ ตนเอง ☐ เพื่อน ☐ ครู

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจใฝ่รู้	ความรับผิดชอบ	ความมีระเบียบวินัย	ความร่วมมือภายในกลุ่ม	รวม	ระดับคุณภาพ
		3	3	3	3		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ 3 ดี

ได้คะแนน 9 - 12 คะแนน

ระดับคุณภาพ 2 พอใช้

ได้คะแนน 6 - 8 คะแนน

ระดับคุณภาพ 1 ปรับปรุง

ได้คะแนน 0 - 5 คะแนน

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

1. ความสนใจใฝ่รู้ (3 คะแนน)

1.1 มีความสนใจใฝ่รู้ทุกเรื่อง

1.2 กระตือรือร้นในการเรียน

1.3 ค้นหาความรู้เพิ่มเติม

การประเมินให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ปฏิบัติได้ทั้ง 3 ประเด็น	3 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 2 ประเด็น	2 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 1 ประเด็น	1 คะแนน

2. ความรับผิดชอบ (3 คะแนน)

1.1 รับผิดชอบทำงานทุกอย่าง

1.2 เต็มใจทำงานและส่งงานตรงตามเวลา

1.3 ผลงานเรียบร้อย

การประเมินให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ปฏิบัติได้ทั้ง 3 ประเด็น	3 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 2 ประเด็น	2 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 1 ประเด็น	1 คะแนน

3. ความมีวินัย (3 คะแนน)

1.1 มีวินัยในตนเอง

1.2 ควบคุมตนเองได้แม้ครูไม่อยู่

1.3 ไม่ลุดเดินไปมา

การประเมินให้คะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ปฏิบัติได้ทั้ง 3 ประเด็น	3 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 2 ประเด็น	2 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 1 ประเด็น	1 คะแนน

4. ความร่วมมือภายในกลุ่ม (3 คะแนน)

1.1 มีการวางแผนร่วมกัน

1.2 ร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มที่

1.3 ขอมรับความคิดซึ่งกันและกัน

ปฏิบัติได้ทั้ง 3 ประเด็น	3 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 2 ประเด็น	2 คะแนน
ปฏิบัติได้ทั้ง 1 ประเด็น	1 คะแนน

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน

สมรรถนะที่ประเมิน																			
1. ความสามารถในการสื่อสาร					2. ความสามารถในการคิด					3. ความสามารถในการแก้ปัญหา					4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต				
1.1 มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร					2.1 มีความรู้พื้นฐานของสังคม					3.1 แก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุผล					4.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสามัคคี				
1.2 สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ					2.2 คิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้					3.2 แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา					4.2 แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม				
1.3 ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					3.3 คิดค้นสิ่งประดิษฐ์หรือผลงานของตนเอง					5.1 เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม					5.2 เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีในการทำงาน				
ผ่าน					ผ่าน					ผ่าน					ผ่าน				
ไม่ผ่าน					ไม่ผ่าน					ไม่ผ่าน					ไม่ผ่าน				
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			

เลขที่

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน

เลขที่	สมรรถนะที่ประเมิน															ผลการประเมิน	
	1. ความสามารถในการสื่อสาร			2. ความสามารถในการคิด			3. ความสามารถในการแก้ปัญหา			4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			ผ่าน	ไม่ผ่าน
	1.1 มีความสามารถในการอธิบายแบบแผน	1.2 สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ	1.3 ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	2.1 คิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้	2.2 คิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้	3.1 แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล	3.2 แสวงหาความรู้ในการแก้ปัญหา	3.3 ตัดสินใจถึงผลกระทบของตนเองและผู้เกี่ยวข้อง	4.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสามัคคี	4.2 แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	5.1 เลือกใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเอง	5.2 เลือกใช้เทคโนโลยีในการทำงาน					
12	3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1 3 2 1																
13																	
14																	
15																	
16																	

แบบประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์

เลขที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์				รวม (20)	เฉลี่ย (5)	ผลการ ประเมิน
	มีวินัย	ใฝ่เรียนรู้	มุ่งมั่นในการทำงาน	มีจิตสาธารณะ			
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

เกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์

การประเมิน/ พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ				
	ดีเยี่ยม(5)	ดีมาก(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. มีวินัย ขอบังคับเชิงพฤติกรรม 1. เข้าเรียนตรงเวลา 2. ส่งงานตามกำหนด 3. นำเสนอภายในเวลา 4. ใส่ใจการเรียนรู้ 5. แต่งกายเรียบร้อย	ปฏิบัติได้ ครบทั้ง 5 พฤติกรรม/ ขอบังคับ	ปฏิบัติได้ ครบทั้ง 4 พฤติกรรม/ข้อ บังคับ	ปฏิบัติได้ 3 พฤติกรรม/ ขอบังคับ	ปฏิบัติได้ 2 พฤติกรรม/ ขอบังคับ	ปฏิบัติได้ 1 พฤติกรรม/ ขอบังคับ
2. ใฝ่เรียนรู้ ขอบังคับเชิงพฤติกรรม 1. ตั้งใจเรียนมีความ มุ่งมั่น 2. สนใจกิจกรรม การเรียนรู้ต่างๆ 3. แลกเปลี่ยนความรู้ กับเพื่อนและครู 4. สืบค้นหาความรู้ จากแหล่งต่างๆ ได้ดี 5. สรุปความรู้ได้ อย่างมีเหตุผล	ปฏิบัติได้ ครบทั้ง 5 พฤติกรรม/ ขอบังคับ	ปฏิบัติได้ ครบทั้ง 4 พฤติกรรม/ข้อ บังคับ	ปฏิบัติได้ 3 พฤติกรรม/ ขอบังคับ	ปฏิบัติได้ 2 พฤติกรรม/ ขอบังคับ	ปฏิบัติได้ 1 พฤติกรรม/ ขอบังคับ

การประเมิน/ พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ				
	ดีเยี่ยม(5)	ดีมาก(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
3. มุ่งมั่นในการทำงาน 1. ทำงานเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด 2. รู้จักแบ่งงานในกลุ่มของตนเอง 3. เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย 4. มีความขยันอดทนในการทำงาน 5. ซินชมผลงานของตนเองและผู้อื่น	ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ 3 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ 2 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ 1 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้
4. มีจิตสาธารณะ 1. แสดงออกถึงการมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น 2. เข้าร่วมกิจกรรมอยู่เสมอ 3. ทำงานด้วยกระบวนกรกลุ่มอย่างตั้งใจ 4. บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม 5. ทำกิจกรรมเขตสาคของโรงเรียน	ปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ 3 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ 2 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้	ปฏิบัติได้ 1 พฤติกรรม/ข้อบ่งชี้

ภาคผนวก ฉ

การสนทนากลุ่มย่อย

คณะกรรมการสถานศึกษา

ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

นักเรียนฝึกเป็นมัคคุเทศก์ตามแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย

วัดน้ำฮู

หมู่บ้านสันติชล

สะพานประวัติศาสตร์

กองแลน

จุดชมวิวนาวโลก

Coffee in love

สวนสตรอเบอรี่

Coffee in love

